

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni "Dobrodo" v
Govcu pri Gorani Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
"Slovenija" pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 85723

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLV. št. 177 (13.408)

Trst, nedelja, 30. julija 1989

Po dvodnevem živahnem spopadu med večino in opozicijo

Poslanska zbornica bo danes izrekla zaupnico novi petstrankarski vladi

Republikanec La Malfa meni, da petstrankarska koalicija ni v perspektivi
edina možna rešitev - Levica PSI ni zadovoljna s tem vladnim zavezništvom

V Rimu manifestacija za čistejši Jadran

RIM — Sivi trg pred Palačo Chigi je včeraj za nekaj ur dobil podobo prave živopisane plaže s senčniki in ležalniki na pesku, žal pa tudi s cvetočim morjem, ki so ga ob priložnosti ponazorili z velikim (polnim) bazenom (na sliki). Pred palačo so namreč protestirali turistični delavci, upravitelji in naravovarstveniki iz dežel ob Jadranu, kjer se bohotijo alge, ustreznih ukrepov pa ni od nikoder. Delegacijo manifestantov je spejela tudi Nilde Iotti, ki je obljubila, da bo poslanska zbornica že v sredo odobrila vrsto novih ukrepov, med katerimi je tudi dodelitev 1.400 milijard lir za boj proti algam. Svojevrstno scenografijo so odstranili ob 13. uri z obljubo, da se bodo še vrnil, če bo vlada še zamujala z ukrepi in primernimi zakoni.

Tehnična komisija, ki jo je imenovala dežela Emilija-Romagna pa je medtem sestavila podatke o učinkovitosti mrež in drugih oblik zaprek, ki naj bi preprečile, da bi se sluz kopičila blizu plaž. Zanimivo je, da so te mreže najbolj obnesle na točkah, ki so jih svetovali navadni ribiči na podlagi lastnih dolgoletnih izkušenj. Žal pa so te umetne ovire povsod učinkovite le, če je morje mirno ali le rahlo vzvalovano. Z onesnaženim morjem pa se te dni spopadajo tudi na francoski strani Rokavskega preliva. Več kilometrov obale je prekrila sluzasta snov, ki jo je naplavilo morje, zaenkrat pa še niso ugotovili njenega izvora. Nekateri menijo, da gre za naravni proces razkrojevanja planktona.

RIM — V poslanski zbornici se je včeraj nadaljevala razprava o zaupnici Andreottijevi vladi. Bistvenih novosti ni bilo. Po zgledu prvega dne so iz klopi opozicijskih strank odjeknile običajne kritike, iz klopi večine pa zagotovila o podpori. Splošno zanimanje za razpravo je precej upadlo, ker so vsi glavni politični protagonisti govorili že v petek. Dvorana poslanske zbornice je bila skoraj prazna, ker si je večina privoščila sobotni odih v pričakovanju današnjega sklepnega kroga te neskončno dolge vladne krize. Danes bo namreč na vrsti še zadnja runda. Ministrski predsednik Andreotti bo še enkrat, kot v senatu, repliciral na kritike in spodbude, nakar bo glasovalnim izjavam sledilo poimensko glasovanje o zaupnici.

Največje zanimanje je včeraj vladalo za poseg republikanskega tajnika Giorgia La Malfa, ki je bil s Craxijem eden od glavnih prepirljivcev v teku dolge in zapletene ter komaj prebrodne vladne krize. Izrazil je seveda zadovoljstvo nad dejstvom, da so se odnosi med demokrskimi in socialisti vsaj za silo izboljšali ter da je bila z-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Andreottijeve izjave v oceni parlamentarcev iz naše dežele

DUŠAN KALC

RIM — Andreottijeve programske izjave so izzvale tudi v poslanski zbornici živahne komentarje parlamentarcev iz naše dežele. Pri tem mislimo zlasti na tisti del Andreottijevega govora, ki je obravnaval problematiko krajevnih avtonomij in v tem okviru tri specifična vprašanja, ki zadevajo deželo Furlanijo-Juljsko krajino. To so zakon o obmejnem gospodarskem sodelovanju, zakonski osnutek o globalni zaščiti slovenske narodnostne skupnosti v Italiji in italijanske v Jugoslaviji ter okvirni zakon o zaščiti manjših jezikov in kultur.

Mnenja so bila tudi v zbornici deželna. Poslanci vladne večine dajejo v splošnem zelo ugodne ocene o Andreottijeve izjavah, v opozicijskih vrstah pa poudarjajo, da je bil z Andreottijem, njegovo vlado in njegovimi načrti storjen korak nazaj.

Videnski demokratjski poslanec Danilo Bertoli nam je najprej dal splošno oceno Andreottijevega programskega govora. Njegov program, pravi Bertoli, je morda za spoznanje manj monumentalen od vseh, ki smo jih slišali doslej. To pa še ne pomeni,

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Protislovja ob meji

VOJMR TAVČAR

Dva pomembna krajevna dogodka sta v zadnjih tednih odjeknila v krajevnih in vsedravnih sredstvih množičnega obveščanja tostran in onstran meje: podpis sporazuma med tržaškimi BIC (Business Innovation Center) in koprsko družbo Aegida za ustanovitev središča BIC tudi v Kopru, in težave, s katerimi se spoprijema koprška televizija po sklepu vodstva RTV Ljubljana, da se tej postaji odvzamejo evrovizijski športni prenos. Gre za dve plati iste obmejne stvarnosti, njuna protislovnost pa kaže, kako v dejstvih, mimo načelnih izjav, pomen obmejnega prostora, naporov za sožitje in vsestransko tvorno sodelovanje ni še prodril v zavest vseh dejavnikov tostran in onstran meje.

Sporazum za ustanovitev središča BIC v Kopru je eden prvih konkretnih sadov dogovora Gorja-Mikulič, k njegovi uresničitvi pa sta bistveno prispevali vladi Furlanije-Juljske krajine in SR Slovenije. Med četrtkovo predstavitevjo sporazuma je predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Marko Bulc označil Adriana Biasuttija in Dušana Šinigoja kot »bota« tega dogovora, ki krepi sodelovanje med sosednjima deželama in postavlja temelje avtonomnega gospodarskega udejstvovanja italijanske narodnosti v Jugoslaviji. Podpisani dogovor namreč odraža tri bistvene načelne pristope: je sad dobrososedskih odnosov in želje po sodelovanju, tolmači mejo kot novo vrednoto, ki povezuje in razvija gospodarski potencial, daje narodnostni skupnosti aktivno povezovalno vlogo tudi v gospodarskih odnosih in v skupnem načrtovanju razvoja dveh sosednjih dežel.

S slednjega vidika pomeni dogovor za ustanovitev središča BIC v Kopru pomembno uveljavitev za italijansko narodnost v Jugoslaviji in še zlasti v Sloveniji. To je bil prelomen korak v odnosu do manjšine, saj odraža spoznanje, da tudi v pogojih, ko je v vseh dokumentih od Ustave do zakonov jasno uzakonjena zaščita, je manjšina ogrožena, če ni tudi na gospodarskem področju protagonist in osebke lastnega razvoja. Z ustanovitvijo družbe Aegida in s podpisom dogovora za

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Dva bandita sta umrla v delno spodleteli akciji toskanskih preiskovalcev Na A1 streljanje med usnjenimi čeladami in ugrabitelji podjetnika Belardinellija

RIM — Poskus florentinskih preiskovalcev, da bi priskočili na pomoč družini Belardinelli, je delno propadel in se zaključil z divjim streljanjem na avtocesti. V spopadu med posebnimi oddelki policije in usnjenimi čeladami ter ugrabitelji toskanskega podjetnika sta umrla dva bandita, policijski agent pa se v rimski bolnišnici bori za življenje.

V Benetkah sestanek Cossiga-Drnovšek

RIM — Predsednik Cossiga se bo 8. avgusta v Benetkah sestal s predsednikom predsedstva SFRJ Janezom Drnovškom. Pogovorov se bo udeležil tudi zunanji minister Gianni De Michelis, ki je dejal, da sodi srečanje v okvir neformalnih prijateljskih sestankov državnega poglavarja z voditelji sosednjih držav.

Ali Hašemi Rafsandžani izvoljen za novega iranskega predsednika

TEHERAN — Ali Akbar Hašemi Rafsandžani je novi predsednik islamske republike Iran, ki je prav s temi volitvami plebiscitarno sprejela tudi spremembo ustave in tako izgubila svoj parlamentarni ustroj ter postala predsedniška republika. Za Rafsandžanija naj bi volilo več kot 94 odstotkov volilnih upravičencev, med katerimi so bili tokrat prvič tudi šestnajstletniki, prebivalstvo pa naj bi šlo množično na volišča.

Novi predsednik se je rodil v Rafsandžaniju, malem kmečkem naselju pri Komu. V svetem mestu je Rafsandžani študiral teologijo 16 let. V zadnjih letih študija je sledil predavanjem profesorja Homeinija, ki ga je kmalu vzljubil in ga povišal v svojega asistenta. Tako se je pričela kariera izredno sposobnega in pragmatičnega ajatoleslama, ki si je v dolgih letih političnih bojev pridobil vzdevek »kušeh«, morski pes.

V svojem življenju je preстал tudi dolga leta v zaporu in si tako utrdil sloves političnega preganjanca in nespornega revolucionarja. Svoje strateške sposobnosti pa je pokazal v devetih letih neprekinjenega predsedovanja iranskemu parlamentu. V zadnjih petih letih mu je nekajkrat uspelo rešiti izredno zapletene krize, kot na primer afera Irangate, v kateri je bil vpleten, ter vodstvo iranske vojske, ko je država izgubljala vojno z Irakom. Prav Rafsandžaniju je takrat uspelo pregovoriti imama Homeinija, naj pristane na podpis premirja. Priletni imam je vsekakor prepustil vodstvo države svojemu najožjemu sodelavcu, ki na volitvah dejansko ni imel nasprotnikov, saj je le peščica Irancev volila za kandidata Seibanija.

Sardinska bandita Giovanni Floris (na levi) in Bernardino Olzai (na desni) sta umrla v spopadu s policijo, ki je skušala prekrizati račune ugrabiteljem toskanskega podjetnika Belardinellija. Na sliki spodaj prizorišče streljanja med usnjenimi čeladami in ugrabitelji (Telefoto AP)

Kljub nasprotovanju Solidarnosti in dela partije Rakowski izvoljen za voditelja PZDP

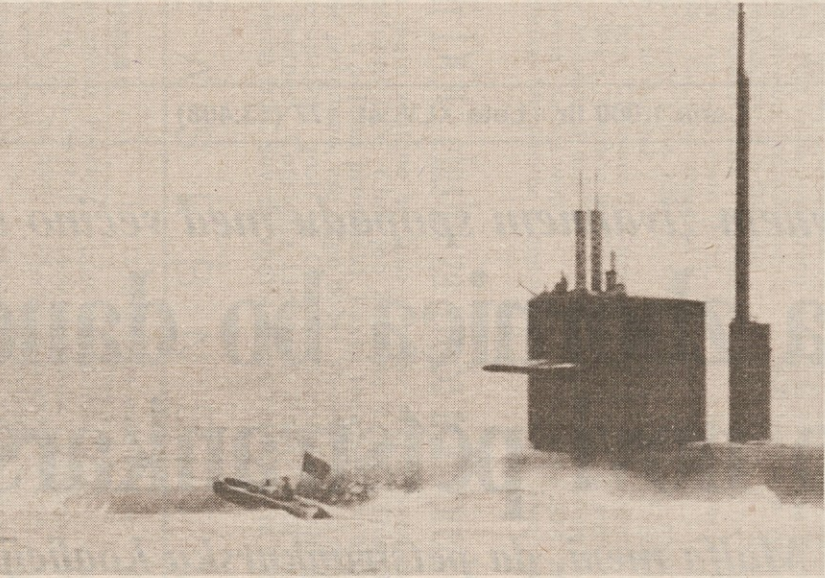
VARŠAVA — V poljskem političnem vrhu je včeraj prišlo do sicer že napovedanih sprememb. General Wojciech Jaruzelski ni več na vodstvu Poljske združene delavske partije, na njegovo mesto je bil izvoljen Mieczyslaw Rakowski. Centralni komitej PZDP je sprejel njegov odstop skoraj soglasno, saj je samo en delegat glasoval proti, dva sta se vzdržala, 209 pa jih je predlog odobrilo.

Izvolitev novega šefa partije ni bila lahka, saj je edinemu kandidatu, ki je od vsega začetka imel največ možnosti, da nasledi Jaruzelskemu, nasprotovala predvsem Solidarnost in tudi del samega partijskega vodstva. Odkrito nasprotovanje njegovi kandidaturi je izrekel tajnik centralnega komiteja PZDP Wladyslaw Baka, ki je v partiji odgovoren tudi za gospodarska vprašanja. Baka je na včerajšnjem zasedanju partijskega plenuma najprej napovedal svoj odstop s tajniškega mesta, nato je v daljši razpravi ostro kritiziral

gospodarsko politiko, ki jo je vodil Rakowski, zlasti pa njegov predlog, da bi s 1. avgustom sprostiti notranji prehrambeni trg. Baka meni, in v tem ga podpira tudi Solidarnost, da Poljaki še niso pripravljeni na tak ukrep, ki po drugi strani sploh ne bi zajel naraščajoče inflacije. Baka je tudi dejal, da odstopa s tajniškega mesta, ker »se ne strinja z linijo Rakowskega in tistih, ki podpirajo njegovo inflacijsko politiko«. Iz tajništva PZDP so z Bako odstopili še drugi štirje člani.

Kljub nasprotovanju Solidarnosti in dela PZDP, pa je bil Rakowski izvoljen. Zanj je glasovalo 171 delegatov, proti pa 41, kar priča o nezadovoljstvu, ki vlada v PZDP in je hkrati dokaz, da imenovanje novega ministrskega predsednika ne bo lahko. Opažovalci menijo, da bo prav gotovo prišlo do kompromisa, katerega glavni kandidat je sedanjí notranji minister Czeslaw Kiszczak.

Naravovarstveniki preprečili izstrelitev ameriške rakete

Pripadniki gibanja Greenpeace so včeraj z majhnim gumenjakom naskočili neko ameriško jedrsko podmornico pred floridskim Cape Canaveralom in preprečili, da bi mornarji izstrelili raketo tipa trident, kot je bilo v programu mornariških vaj

(Telefoto AP)

Prof. Pahor pisal predsedniku Andreottiju

RIM — Osamljeni boj prof. Sama Pahorja za uveljavitev nekaterih temeljnih pravic slovenske narodnostne skupnosti, ki jih že zagotavljajo razna ustavna, statutarna in vladna določila ter mednarodni sporazumi, se nadaljuje. Tokrat je njegov protest usmerjen proti kršitvi in dejanskemu omejevanju pravice rabe slovenskega jezika in odnosih z varnostnimi organi. Dogodek, ki mu daje pretvezo za odločen poseg na raznih ministrstvih, je naši javnosti že znan. To je bila razgibana seja škedenjskega rajonskega svet, po kateri je Pahor vložil prijavo proti skrajnežu, ki mu je povzročil telesne poškodbe. Na karabinjerski postaji se je odigralo drugo dejanje Pahorjeve škedenjske odisejade, ki ga je napotilo, da se je še enkrat obrnil na vladne organe.

Prof. Pahor je ves dogodek opisal v najmanjših podrobnostih ter svoje pisanje naslovil na novega vladnega predsednika Giulia Andreottija, ministra za notranje zadeve Antonia Gavo, pravosodnega ministra Giuliana Vassallija, ministra za zunanje zadeve Giannija De Michelisa, obrambnega ministra Mina Martinazzolija ter še na jugoslovanskega veleposlanika v Rimu Dušana Štrbaca. Večino pismem je lastnoročno oddal na pristojnih ministrstvih.

Po opisu smešnega prizora s škedenjskim karabinjerskim podčastnikom in improvizirano prevajalko-cvetličarko, prof. Pahor ugotavlja, kako malo poznajo varnostni organi določila in sporazume, ki še ščitijo nekatere pravice slovenskega prebivalstva na Tržaškem in v Furlaniji-Juljski krajini, in poziva odgovorne organe, naj poskrbijo, da bi to nevednost odpravili. **DK**

V Čilu plebiscit o novi ustavi

SANTIAGO — Čilsko ljudstvo se bo danes s plebiscitom izreklo o ustavnih reformah, ki jih je določil general Pinochet. Izid glasovanja je tako rekoč že znan, saj ima opozicija le malo možnosti, da bi prevladal njen nasprotni glas. Opozicija, razen komunistov, je sicer podprla Pinochetov predlog o ustavnih reformah, vendar se z nekaterimi spremembami ne strinja. Po načelu »raje malo kot nič« se zato udeležuje plebiscita, komunisti pa so že napovedali, da bodo oddali bele glasovnice. Med pomembnimi reformami je črtanje 8. člena, po katerem so vsa levičarska gibanja ilegalna.

nadaljevanja s 1. strani - nadaljevanja s 1. strani

● Danes zaupnica

enkrat odstranjena nevarnost predčasnih volitev, pri čemer gre doberšen del zaslug prav republikanski stranki. La Malfa je hkrati poudaril, da PRI gleda s precejšnjim zanimanjem na razvoj odnosov na levici in da je od nekdanj v njenem interesu navezati boljši dialog s komunistično partijo. Pri tem pa republikanci nimajo nobenega namena prehitovati socialistične stranke po levi, še zlasti ker alternativa še ni pred vrati.

Republikanski tajnik je tudi ugotavljal, da preživlja italijanski politični sistem globoko krizo, ki je zajela ne le večinske temveč tudi opozicijske stranke. To krizo bo treba po njegovem čimprej premostiti. Pri tem pa je La Malfa izrekel tudi določeno opozorilo zlasti Krščanski demokraciji. Če demokratske, laične, socialistične in katoliške stranke zaenkrat najdemo med sabo stične točke, da lahko skupno upravljajo državo, še ne pomeni, da bo za vselej tako. Preizkusiti se da še drugača politična zaveznitva. Med glasovi večine velja omeniti tudi poseg bivšega demokristjanskega notranjega ministra Oscarja Luigija Scalfara, ki pa je dejal, da nastopa v osebnem imenu. Njegov kritični pristop do še vedno dokaj dvoumnih odnosov med vlado in parlamentom, ki po njegovem mnenju žal niso vedno v skladu z ustavnimi določili, je izzval salve toplih aplavzov ne le med strankami večine, temveč še zlasti med opozicijo.

Opozicijske stranke so bile tudi včeraj ostre in neizprosne z Andreottijem in njegovim programom ter sploh s petstrankarsko koalicijo. Med drugimi je včeraj govoril tudi Pannella, ki je bil dolgo časa v središču prerakanja med socialisti in laičnimi strankami. Craxijevih pomislekov ni požrl in včeraj mu jih je zabeljene z njemu lastnim sočnim in jedkim govorjenjem vrgel na krožnik. Osnovna kritika, ki se je tudi včeraj kot rdeča nit vlekla skozi vse posege predstavnikov opozicije, je ta, da je glavni in edini program te vlade porazdelitev oblasti.

Medtem ko ta polemika ne predstavlja več nobene novosti, si čedalje glasneje utirajo pot polemike znotraj nekaterih strank, zlasti znotraj KD in PSI. V levih strujah obeh strank že nekaj časa vre. Včeraj je socialistična levica izdala tiskovno poročilo, v katerem je med drugim rečeno, da so resnične perspektive PSI izven te vlade in da je italijansko politično življenje potrebno korenite prenoviti.

● Andreottijeve izjave

da bo Andreotti manj konkreten. Kolikor poznan Andreottija, bi celo rekel, da bodo dejanja presegla besede. Kar zadeva našo deželo pa so bile povzete vse tiste teme, ki so nam bile pri srcu. Zakona o obmejnih območjih in o Slovincih zadevata specifično našo deželo in odpirata možnosti, da bi se deželna stvarnost vsebinsko obogatila v perspektivi združevanja Evrope, zakon o manjših jezikih in kulturalna pa je širšega značaja, vendar sodi v isti sklop.

Obljub je bilo v vseh teh letih še preveč, je nadaljeval Bertoli. Sedaj je napočil čas, da preidemo h konkretnim dejanjem. Glavni problem je politična volja. Če pa se novi ministrski predsednik namerava resnično lotiti teh vprašanj, potem menim, da se bo nekaj vendarle dejansko premaknilo.

Toda, ali so tudi na krajevni ravni dozoreli pogoji za resnično reševanje manjšinskega vprašanja, smo ga vprašali. »Če bi Andreotti ne imel okvirnega privoljenja večinskih strank in če ne bi imel okvirne opore tudi krajevene skupnosti,« je odgovoril Bertoli, »bi najbrž ne dal takšne izjave.«

Povsem drugačnega mnenja je komunistični poslanec Willer Bordon, ki vidi v Andreottiju odraz najbolj zastarele in zakrknjene demokristjanske politike, v konservativne mreže katere se je po njegovem mnenju, žal, kljub tolikim besedam, ujela tudi socialistična stranka.

Prav tako kritičen je tudi do tistih Andreottijevih trditve, ki zadevajo deželno problematiko. Edina kolikor toliko obvezujoča izjava je tista, ki se nanaša na zakon o obmejnih območjih. Kar zadeva okvirni zakon o manjših jezikih in kulturah ter še zlasti kar zadeva zakonski osnutek o slovenski manjšini, pa smo šli krepko nazaj. Ostalo je zgolj pri besedah, ki so jih Slovenci navajajo slišati že štirideset let, pa še te so manj spodbudne od mnogih drugih, ki so jih doslej slišali. Skrajni čas bi že bil, da bi prešli k dejanjem. Občutek pa imam, da ta vlada ne bo prešla h konkretnim dejanjem. Mi jo bomo vsekakor preganjali in jo skušali prisiliti, da bi se resno lotila vprašanja.

»V programu nove vlade,« zatrjuje po drugi strani socialistični poslanec Gabriele Renzulli, »je nekaj bistvenih elementov. Predvsem je v njem izpričana volja po oblikovanju neke nove politike na področju krajevnih avtonomij. Kar zadeva našo deželo pa je v vladnem programu izpričana odločenost, da se uresniči zakon o obmejnih območjih ter okvirni zakon o manjših jezikih in kulturah. Prav tako je v programu izrečena največja pozornost problemom slovenske manjšine v Italiji in italijanske v Jugoslaviji. Sedaj bo naloga vlade, da z jasnimi in preciznimi pobudami razgiba parlamentarne kalne vode. Vsekakor je v veliko uteho, ko vemo, da je vlada zelo pozorna do teh problemov.«

De Mitove programske izjave so izzvenele bolj obvezujoče, smo pripomnili v pogovoru z Renzullijem, in vendar ni bilo velikih rezultatov. Kako lahko upamo, da bo sedaj bolje? »Ne, gre za dva različna stila. De Mitov pristop je pompoz, pozoren do govorniških arhitektur in politološko obarvan, Andreottijev pristop pa je bolj praktičen, pragmatičen. Sicer pa je Andreottijeva vlada nastala zato, da bi ukrepala. Če ne bo ukrepala, ne bo imela dolgega življenja.«

● Protislovja ob meji

ustanovitev centra BIC v Kopru italijanska narodnost postaja gospodarsko avtonomnejša in obenem ustvarjalni osebki v razvijanju gospodarskih odnosov in prenašanju znanja med Furlanijo-Juljsko krajino in Slovenijo.

Slovinci v Italiji lahko ob tem s kančkom grenkobe ugotovljamo, da ima Furlanija-Juljska krajina v odnosu do manjšin različna merila in da ne uresničuje vselej v odnosu do Slovencev tiste načelne politike, ki jo zagovarja za italijansko narodnost v Jugoslaviji. In morda bi si bili na četrtkovni slovesnosti pričakovali z obeh strani nekoliko večji poudarek vlogi in prizadevanjem slovenske narodnostne skupnosti. A to je le obrobna pripomba: podpis dogovora je bil tudi naš praznik, ker je odraz tistih vrednot in prijemov, za katere si kot manjšinska skupnost prizadevamo.

Odras povsem drugačnega odnosa do manjšin in obmejne nacionalno mešanega prostora pa je primer TV Koper-Capodistria. Dejstvo, da je vodstvo RTV Ljubljana odvzelo tej postaji evrovizijske športne prenose (»To je za Koper najslabša rešitev,« je v intervjuju, ki ga objavljamo na tretji strani, poudaril Ivo Mauri, ki pri Pontecu skrbi za programe) je ogrozilo razvoj in tudi sam obstoj te postaje, obenem pa krepko prizadelo gmotno osnovo tistih podjetij, ki so s koprsko TV sodelovala v duhu skupnega informativnega prostora in sodelovanja med manjšinama. Agencija Alpe-Adria je bila na primer prisiljena začasno prekiniti z delovanjem in tudi podjetju Ponteco se ne pišejo dobri časi.

S svojim »izvoznim« programom, ki temelji na evrovizijskih športnih prenosih in na dogovoru z milansko družbo Publitalia 80, je koprška TV namreč krepila svojo gmotno osnovo in ustvarjala sredstva za tehnološko rast in za večanje svoje vloge večjezičnega informativnega medija, ki je bil namenjen predvsem obmejnemu prostoru. V duhu skupnega informativnega prostora pa sta obe narodnostni skupnosti, italijanska v Jugoslaviji in slovenska v Italiji,

nastopali na tej televiziji kot avtonomna dejavnika in protagonist informiranja tako v odnosu do manjšin samih kot do obeh večinskih narodov.

Krntev TV Koper-Capodistria je zato udarec skupnemu informativnemu prostoru in to na najbolj delikatnem obmejnem področju; je udarec možnosti svobodnega pretakanja informacij; je udarec tistemu vsestranskemu sodelovanju - razvijala ga je koprška TV z angažiranim prispevkom agencije Alpe-Adria - kateremu je bil postavljen eden od temeljev v četrtke v Kopru s podpisom sporazuma za ustanovitev centra BIC.

Iz primerjave obeh plati te stvarnosti pa izhaja še ena, za Slovence v Italiji, zelo grenka ugotovitev: medtem ko si Slovenija s predsednikom IS na čelu hvalevredno in pravilno prizadeva, da postavi temelje za gospodarsko rast italijanske narodnosti, pomembna institucija matičnega naroda, RTV Ljubljana, z nepremišljeno potezo seka eno od perspektivnih zelenih vej informativne in gospodarske stvarnosti Slovencev v Italiji.

Za odločnim nastopom manjšinskih organizacij in ustanov zoper sklep, ki je bil ocenjen kot enostranski in nerazumljiv, se ne skrivajo nobeni dvomljivi osebni ali skupinski interesi. Užaljena in prizadeta odločnost je odraz načelne želje in prizadevanj slovenske narodnostne skupnosti, da na vseh področjih in v odnosu do vseh nastopa kot osebki in protagonist lastnega dela in razvoja.

Vlada v senci o aferi Falcone

PALERMO — Afera Falcone je bila predmet razprave na okrogli mizi, ki jo je priredilo protimafijsko združenje ob četrti obletnici umora Beppeja Montane, Ninnija Cassaraja in Roberta Antiochie. Pred okroglo mizo sta poslancata Aldo Tortorella in Stefano Rodotà, člana vlade v senci, improvizirala tiskovno konferenco. Oba sta bila izredno kritična do notranjega ministra Gave, predvsem pa do visokega komisarja za boj proti mafiji.

»Domenico Sica ni zanesljiva oseba,« sta dejala Tortorella in Rodotà, »njegov palermški urad pa je središče izredno onesnaževalne oblasti.«

V središču pozornosti sta bili tudi preiskavi, ki ju vodi državni pravdnik iz Caltanissette. V prihodnjem tednu bo Celesti zaslišal Totuccia Contorna, ki bi mu moral objasniti, kdo ga je - če ga sploh je - pregovoril, da se je vrnil v Italijo in zapustil svoje sorazmerno varno skrivališče v ZDA. Ni še znano, če bodo Contorna zaslišali v zaporu v Palianu ali kje drugje.

KANDIDATOM OBEH SPOLOV PONUJAMO VISOKO KVALIFICIRANO DIPLOMO PO TRILET NEM ŠOLANJU. MOŽNOST TAKOJŠNJE ZAPOSLOTVE V JAVNI ALI ZASEBNI USTANOV. VZDRŽIJO NAJ SE DELOMRZNEŽI IN BREZSRČNEŽI!

Katerakoli diploma je danes tako oddaljena od prve zaposlitve, kolikor je medicinska znanost daleč od igre «mali kirurg» (se je spominjaš?). S to ugotovitvijo, ki se zdi sama po sebi umevna, pustimo ob strani diplome nasploh in se posvetimo liku, ki stopa v ospredje: poklicnemu bolničarju. Predvsem: od kod prihaja? S triletnega tečaja, na katerega se je mogoče vpisati od šestnajstih let naprej, v celoti štipendiranega in temeljčnega na teoretičnem

pouku in na veliko prakse v bolniških sobah. In kam gre? Takoj pristane - čudežna izjema - na delu, za katerega se je izsolal. V zaposlitvi, ki je zelo humana, cenjena in tudi dobro plačana, tako v bolniških oddelkih in službah kot v centrih za specialistično zdravniško pomoč. Skratka: poklicni bolničar ima vedno obilico dela. Verjetno prav zato ni najtiniti enega samega brezposelnega bolničarja.

Sole za poklicne bolničarje Furlaniji-Juljski krajini: CEDAD Via Cavalieri di V. Veneto, 6 tel. (0432) 73.07.91 GORICA «Suore della Provvidenza» Via V. Veneto, 185 tel. (0481) 53.16.59 LATISANA Via Sabbionera, 45 tel. (0431) 51.03.81 TRŽIČ Via Galvani, 1 tel. (0481) 79.00.23 PALMANOVA Piazza Grande, 11/a tel. (0432) 92.12.76 PORDENON «Don Luigi Maran» Via Grado, 7 tel. (0434) 3.11.17

SAN DANIELE DEL FRULI Via Trento e Trieste tel. (0432) 95.79.47 SAN VITO AL TAGLIAMENTO Piazzale Linteris, 4 tel. (0434) 84.11 TOLMEČ Via Morgagni, 18 tel. (0433) 21.36 TRST «G. Ascolio» Via Stuparich, 1 tel. (0432) 7.76.24.42 VIDEM Via Colugna, 50 tel. (0432) 49.96.92

Rok za vpis zapade 31. avgusta 1989

A cura della Direzione Regionale dell'Igiene e Sanità del Friuli-Venezia Giulia

V Podbonescu danes tradicionalni poletni dan emigranta

ČEDAD — "Furlanija-Juljska krajina v novem mednarodnem okviru: funkcija vzhodne Furlanije na področju mednarodne ekonomske kooperacije". To je tema posveta, ki ga Zveza slovenskih izseljencev F-JK prireja jutri, 30. julija, dopoldne v Podbonescu v okviru svojega že tradicionalnega poletnega praznika.

Po pozdravu domačega župana Romana Specogna bo imel uvodno poročilo na posvetu poslanec Danilo Bertoli, sodeloval bo tudi Giuseppe Chiabudini, predsednik Gorske skupnosti Nadiških dolin, ki je dala svoje pokroviteljstvo nad pobudo. Razpravo bo zaključil predsednik deželne odbora Adriano Biasutti.

Praznik emigranta, ki je bil lani v Bardu, predlamskim pa v Hlodiču, se začne že ob 10. uri zjutraj z mašo v Briščah, na kateri bodo pod vodstvom direktorja Chiabudinija peli Nediški puobi. Sledil bo ob 10. uri že omenjeni posvet, ki bo v podbo- neški telovadnici.

Praznik pa je seveda tudi moment sprostitve in predvsem srečanja med izseljenci, ki se iz vsega sveta vračajo domov ob poletnih počitnicah. In tako bo tudi letos, še posebno v popoldanskih urah.

Zvečer bo seveda ples, pred tem pa še kulturni program: prvič bo plesala v Podbonescu rezijanska folklorna skupina "Val Resia".

Lepa oblika sodelovanja med koprsko Luko in Zavarivačem iz Vranja

KOPER — Pred kratkim sta koprška Luka in Zavarivač iz Vranja, ki ima v Luki svoj obrat za popravilo in izdelovanje kontejnerjev, izdala skupno glasilo obeh odzov. Urednika "Luškega glasnika" (Zoran Vlajič) in "Zavarivača" (Aca Stanojevič) sta obiskala prijateljska kolektiva in občini ter na osmih straneh predstavila tako Koper kot Vranje in seveda oba kolektiva. Koprška Luka se je predstavila kot kolektiv z 32 letno tradicijo ter čvrstim položajem med severnojadranskimi pristanišči, Zavarivač pa je kolektiv, ki ga je pred 19 leti zasnovalo dvajset zagnancev, danes pa ima že 3000 zaposlenih, večino seveda v Vranju, precej pa tudi v petnajstih enotah po vsej Jugoslaviji. Specializirani za varjenje imajo tri tovarne za proizvodnjo specialne opreme, jeklenih konstrukcij in ključavničarskih izdelkov, strokovnjaki Zavarivača pa veliko delajo tudi po svetu. Skupno glasilo, ki je svojstven izraz prijateljskih in dobrih poslovnih odnosov med Luko in Zavarivačem, je izšlo v nakladi 6000 izvodov.

D. G.

Koroški Slovenci niso zadovoljni s šolskim letom po novem zakonu

V torek seja deželnega sveta

TRST — Deželni svet Furlanije-Juljske krajine se bo ponovno sestel v torek, da bi sprejel na znanje odstop Blasuttijeve petstranske vlade. Ostale točke dnevnega reda (izvolitev novega predsednika vlade in odbornikov) bodo gotovo odpadle, saj se je deželna kriza šele odprla in je vsaka rešitev še daleč na obzoru.

CELOVEC — "Leto dni kasneje" se glasi naslov knjižne publikacije, ki so jo predstavili v Celovcu. Naslov se nanaša na bilanco prvega koledarskega in prvega šolskega leta po sprejemu sprememb zakona o dvojezičnem šolstvu 8. junija lani.

Publikacijo je izdalo strokovno združenje pedagoških delavcev, založila pa celovška Drava. Avtorji so priznani strokovnjaki za vprašanje šolstva nasploh, dvojezičnega še posebej - dr. Teodor Domej, dr. Vladimir Wakounig, dr. Sepp Brugger, mag. Georg Gombos.

Franc Kukovica, predsednik strokovnega združenja in podpredsednik Zveze slovenskih organizacij, je razlo-

žil, zakaj ima novi model dvojezičnega šolstva za ločevalni model. Tako kar deset od 35 na novo nastavljenih t. im. drugih učiteljev zakona sploh ne zna slovensko. Šolske oblasti to tolerirajo. Tečajji slovenščine za te učitelje se končajo brez preizkusa znanja. Tudi didaktične delavnice, ki so jih ustanovili po novem zakonu, so pokazale vrsto pomanjkljivosti, predvsem pa je šibko in pomanjkljivo interkulturalno učenje, ki naj bi bilo bistveni sestavni del širjenja in utrjevanja razumevanja in strpnosti med otroki dveh narodov na Koroškem.

Dr. Wakounig je opozoril, da je sicer res, da se je število prijav k dvojezičnemu pouku malo povečalo, ugotoviti pa bo treba, koliko od teh otrok je v mali šoli, potlej v dvojezičnem prvem razredu pa jih ni več. Ne nazadnje zato, ker se na avstrijskem Koroškem sploh ne širi možnost za uporabo slovenščine v javnosti, pač pa Heimdienst javlja za to, da bi dvojezični pouk čim prej spodrinila "slovenščina kot prosti predmet".

Medtem je svetovna federacija učiteljskih združenj pred dnevi sprejela resolucijo zoper sprejem zakona o šolstvu z ločevanjem otrok po jezikovnih kriterijih. Delegati so prepričani, da za segregacijo in ločevanje po jezikovnih merilih v šolstvu 20. stoletja ne bi smelo biti več prostora. Ravno Avstrija, ki se izreka za evropsko integracijo, postaja neverodostojna, če na svojem ozemlju in proti volji prizadetih uvaja segregacijo in ločevanje po jezikovnih kriterijih. Sledi zahteva, naj avstrijska vlada reformira manjšinsko šolstvo na Koroškem v sodelovanju s slovensko manjšino in z njenim soglasjem.

JOŽE ŠIRCELJ

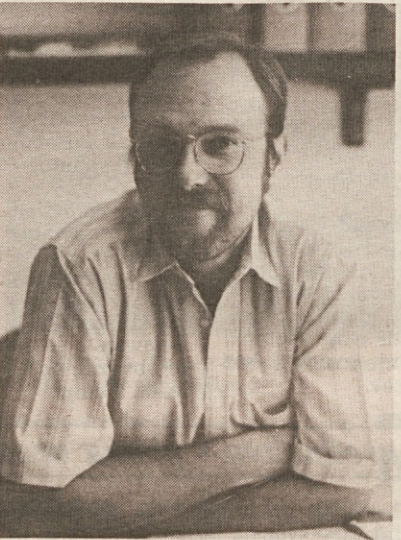
Pogovor z Ivom Maurijem, ki je vezni člen med Fininvestom, RTV LJ in koprsko TV Ljubljanska rešitev je bila za Koper najslabša

TRST — V krajevnih in vsedravnih sredstvih množičnega obveščanja že nekaj časa odmeva problem TV Koper-Capodistria, katere obstoj je bil ogrožen, ko je vodstvo RTV Ljubljana sklenilo, da se tej postaji odvzame pravica do evrovizijskih športnih prenosov. Ta odločitev je prizadela tudi agencijo Alpe Adria, ki je časno prekinila delovanje, ker je s krnitvijo koprške TV bila prizadeta materialna osnova agencije same. Problem pa je odjeknil tudi na seji CK ZKS, saj je v četrtki generalni direktor RTV Ljubljana Vlado Janžič v tem okviru odgovarjal na razpravo Franca Jurija. Primorski dnevnik je o dogajanju na TV Koper-Capodistria in o problemih, ki so bili s tem povezani, obširno poročal. Za popolnejšo informacijo pa je zaprosil za pogovor tudi Ivo Maurija, ki pri družbi Ponteco odgovarja za programe in je bil vezni člen med koprsko TV, RTV Ljubljana in družbo Fininvest in zato zelo dobro pozna vso zadevo, obenem pa tudi prakso, ki velja v EBU (European Broadcasting Union - skupnost televizij, ki upravlja evrovizijske prenose). Pogovor je začel z vprašanjem o problemu, ki je v teh tednih ostal še nedorečen. Ali je TV Koper-Capodistria v času svojega obstoja res poslovala ilegalno, kot je trdilo vodstvo RTV Ljubljana?

RAI zastopala in branila interese njene članice RTV Ljubljane, se pravi koprške televizije, pa tudi svoje lastne interese.

Pravite interese RTV Ljubljana in TV Koper-Capodistria. Sedaj pa so ti interesi, kot kaže, prišli v konflikt...

MAURI: Interesi so prišli navzkriž, pravzaprav v konflikt šele ob koncu urejanja položaja in obremenitev JRT

Ivo Mauri

znotraj EBU zaradi prisotnosti koprškega signala v Italiji. Vse do generalne skupščine EBU, ki je bila v začetku meseca na Cipru, je JRT skupno z RTV Ljubljana zagovarjala specifični položaj in prisotnost koprške televizije v Italiji in se zavzemala za čim ugodnejšo rešitev.

Kakšna bi lahko bila taka rešitev? MAURI: Prisotnost koprške televizije v Italiji ni bila za nikogar nikoli sporna. Urediti bi bilo treba dodatne finančne obveznosti JRT, ki so bile posledice dejstva, da so bile doslej kupljene in plačane pravice za evrovizijske športne prenose samo v Jugoslavijo. Pravila EBU zahtevajo, da članica te unije, ki oddaja te programe tudiv-

sosednjo državo, ki je prav tako članica EBU, plačuje večje finančne obveznosti v odnosu do EBU in tudi dodatne pravice za sosednjo državo. Vsem je bilo torej jasno, da bo treba take dodatne obveznosti sprejeti. Problem je bil samo v tem, da se s pogajanjem doseže čim manjšo obremenitev za JRT, oziroma za TV Koper-Capodistria.

Kako, da do takega sporazuma ni prišlo?

MAURI: Poudaril bi, da se je delegacija JRT še 15. in 16. junija pogovarjala v Münchenu s predsednikom in z generalnim sekretarjem EBU o najugodnejših možnih rešitvah in na obzoru je bila rešitev, ki bi lahko zadovoljila vse. Obe strani sta bili soglasni, da je možna posebna rešitev in ne samo sprejetje predloga finančne komisije ter administrativnega sveta, ki sta generalni skupščini EBU predlagala maksimalno možno obremenitev JRT zaradi vidnosti koprške TV v Italiji. Ta prelog je upošteval podatek RAI, da namreč v Italiji lahko spremlja programe koprške TV 4.639.000 gospodinjstev. RAI pa je tudi dodal oceno instituta Doxa, po kateri je bilo to število mnogo večje: 9.108.000 gospodinjstev.

Nakazovala se je torej možnost kompromisa, na Cipru pa je prišlo do drugačne rešitve...

MAURI: Do drugačne rešitve je preprosto prišlo samo zaradi tega, ker je delegacija JRT na zahtevo generalnega direktorja RTV Ljubljana Vlada Janžiča spremenila svojo strategijo in sporočila generalni skupščini, da se TV Koper-Capodistria odreka televizijskim športnim prenosom.

Zakaj pa je to storila?

MAURI: To ve samo tisti, ki je avtor take, milo rečeno, nerazumljive, vsekakor pa zelo škodljive odločitve.

Tako je nastala povsem nova situacija...

MAURI: Seveda. Predlagatelj, finančna komisija in administrativni svet EBU so umaknili predlog o maksimalni finančni obremenitvi JRT in o vprašanju se sploh ni moglo več razpravljati, ker je odpadel vzrok, odprto vprašanje ureditve transnacionalne dejavnosti JRT.

TV Koper-Capodistria je bila na ta način hudo prizadeta. Vodstvo RTV Ljubljana je sicer svoj sklep utemeljilo, toda že prej ste rekli, da je ta odločitev nerazumljiva...

MAURI: Če izhajam iz pojasnila, ki ga je dal generalni direktor RTV Janžič na zadnji seji CK ZKS, da namreč (citirano po Delu) »ne gre za izključitev koprške TV iz evrovizijske mreže, pač pa samo zato, da TV Koper-Capodistria samo enega dela komercialnih prenosov ne sme predvajati v italijanski prostor«, moram odgovoriti, da je tako pojasnilo zelo okroglo narave in oblike. Vse do zasedanja skupščine EBU na Cipru so bila namreč na dnevnem redu pogajanja prav o tem vprašanju, to je, da koprška TV posreduje evrovizijske prenose tudi za Italijo, toda pod določenimi pogoji oziroma zahtevami. Če se omenjeni gene-

rni direktor ne bi odpovedal za Koper evrovizijskim športnim prenosom, bi bilo to vprašanje ugodno rešeno, mogoče dražje, vendar končno urejeno v duhu statutarjih pravil EBU. Končna odločitev generalne skupščine EBU na Cipru v nobenem primeru ne bi mogla biti za TV Koper-Capodistria tako slaba, kot je tista, ki jo je prek delegacije JRT zahtevala RTV Ljubljana.

V omenjeni izjavi Vlado Janžič trdi, da so za to »imeli pisno soglasje italijanskega partnerja«...

MAURI: Ta interpretacije je povsem napačna. Milanski partner Publitalia 80 je namreč - kot že prej v pogodbi - pisno zajamčil, da je pripravljen nadknaditi dodatne finančne obremenitve, ki bi jih koprška TV oziroma JRT imela zaradi sklepov skupščine EBU. Garancija partnerja se ni nanašala na odrekanje evrovizijskim pravicam, pač pa bi veljala le v primeru, da bi bila obremenitev za obe strani nesprejemljiva in bi se zaradi tega morali odpovedati evrovizijskim športnim prenosom. Toda tako odločitev bi lahko sprejeli šele na osnovi dokončnih

sklepov generalne skupščine, ne pa brez posvetovanja in soglasja prizadetih strani, kot je storila RTV Ljubljana.

Pogajalski pristop delegacije JRT bi bil moral biti torej drugačen?

MAURI: Ob znanem predlogu finančne komisije in administrativnega sveta bi si lahko zadržali pravico premisleka in se dogovorili za rok njene veljave. Razen tega sestav članic EBU, med katerimi je JRT ustanovni član, omogoča razpravo, v kateri je moč predlagati in se zavzemati tudi za drugačne rešitve od predlaganih. Toda, še enkrat poudarjam, nobena od teh rešitev ne bi mogla biti slabša od tiste, ki jo je vsililo vodstvo RTV Ljubljana. Vsekakor je bil možen sprejem manjših obremenitev tudi glede na to, da je bilo samo vodstvo EBU pripravljeno najti kompromisno rešitev, ki bi upoštevala tradicionalni značaj in vlogo koprške TV v Italiji. In ko je že prišlo do lastne odpovedi evrovizijskih športnih prenosov za koprsko TV, bi pa lahko za to koncesijo iztržili vsaj dogovor o reguliranju drugačnega položaja te postaje v EBU, to je kot pridruženega ali indirektnega člana in koristnika evrovizijskih programov.

Ali ima Montecarlo podoben položaj?

MAURI: Položaj Montecarla je bil urejen že pred tem. Zaradi prisotnosti v Italiji in v Franciji so maksimalno obremenili njegove EBU statutarne naročniške lestvice. Sedaj pa si lahko samo mane roke, ko se je njegov konkurent sam odrekel lastni konkurenčni sposobnosti. In tudi RAI je lahko vesela, ker si takega darila niti v sanjah ni obetala.

Koliko je na vse te zaplete vplival sklep koprške TV, da prenaša wimbledonski teniški turnir?

MAURI: RTV Ljubljana je imela predimenzioniran strah, da bosta RAI in EBU huda, na generalno skupščino pa bi po mojem vplival morda vplival le toliko, da se ne bi mogli pogovarjati tako zlahka o manjši obremenitvi JRT, marveč bi bila JRT in koprška TV mogoče »kaznovana« z maksimalno obremenitvijo. Vendar tudi to ni gotovo, saj je drugih 11 članic EBU prenašalo turnir in med njimi vse jugoslovanske postaje z RTV Ljubljana vred.

Še zadnje vprašanje: iz povedanega bi lahko sklepali, da je za nekatere transnacionalnost pravi greh?

Transnacionalnost ni neki »bav bav«, ki straši po Evropi, pač pa priznano sredstvo sodobne televizijske difuzije. Sateliti presegajo vse meje in zblížujejo Evropo tudi v televizijskem avditoriju. Samo en primer: RAI sklenila s poljsko TV sporazum, da prenaša program svoje prve mreže na večjem predelu Poljske. Programi RAI so vidni v Belgiji, Luksemburgu, Nemčiji, vzhodnih predelih ZDA, novi satelit pa bo omogočil RAI, da krije vso srednjo in južno Evropo vključno z Jugoslavijo. Tudi v tem primeru bi moralo veljati, da »krivec« in tožnik ne moreta biti tudi sodnik.

VOJMRIR TAVČAR

...se sprejme sklep s takojšnjo veljavo, da TV Koper-Capodistria preko svojega programa ne posreduje več športnih prenosov EBU in da se takoj sproži postopek o spremembi pravnega položaja TV Koper-Capodistria...

Generalni direktor in glavni urednik RTV Ljubljana
Vlado Janžič

Od Zgonika do Opčin so včeraj porabili dve uri

Prometna gneča, vročina in alge glavne skrbi dolge reke turistov

Dosegli smo torej običajni vsakoletni vrhunec poletnega turističnega nava, ko se s koncem zadnjega tedna v juliju na italijanske ceste vsuje približno poldruga desetina milijonov počitnic železnih popotnikov. Lep del tega prometnega vala pljuske tudi proti naši pokrajini in jo skoraj v celoti tudi preide: del počitnikarjev hiti proti jugoslovanskim plažam, drugi del pa se jih vrača v Italijo ali proti njenim severnim mejam, proti Avstriji, Nemčiji, Nizozemski in drugam.

Goste vrste vozil so se na italijanskih avtocestah začele ustvarjati že v petek, zlasti popoldne, ki so ga italijanski pa tudi tuji turisti (zlasti z Bavarskega, kjer v tem času večina velikih tovarni ustavi proizvodnjo za kolektivni dopust) izkoristili za čimprejšnji odhod proti ciljem svojih počitnic. Tisti, ki so se namenili proti vzhodu, pa so se po izhodu z avtoceste pri Moščenicah podali še večji gneči na proti. Vrste na avtocestah so namreč pravi paradiz v primeru s polževo hitrostjo, s katero mora turist prevoziti odsek kraške "hitre" ceste med Nabrežino in Opčinami. Kot vse zadnje sobote, je bila tudi včeraj največja gneča na odseku med Zgonikom in križiščem na Opčinah, za katerega so avtomobilisti včeraj dopoldne porabili kar dve uri polževe vožnje pod žgočim soncem. Na openskem križišču so morali počakati na kdo ve koliko zelenih semaforjev, da so končno lahko izbrali smer proti mejnim prehodom pri Fernetičih, Pesku in Rabujezu. Tam so jih zlasti v najzgodnejših jutranjih urah čakale nove vrste, ki so v konicah dosegle tudi po pet, šest kilometrov. Dopoldne se je položaj na prehodih umiril, saj je v obmejni službi podnevi razumljivo več osebja kot ponoči.

Prehodnim turistom so se včeraj pridružili številni Tržčani, ki so ob lepih vremenskih napovedih za konec tedna pohiteli v bližnja istrska letovišča, zlasti v kamping. Ribiči, turistični delavci in drugi opazovalci so včeraj zagotavljali, da alg ob tržaški obali ni, enako pravijo tudi v Istri, v Dalmaciji pa naj bi pojava letos sploh ne bilo. Resnici na ljubo pa moramo dodati, da madeži algaste sluzi mirno plovejo po Jadranskem morju (kot dokazujejo tudi najnovejše slike, ki jih je na zemljo poslal vremenski satelit) in da je le od vremena in od vetrov odvisno, kdaj bodo zašle do obal ali pa iz globine pririle na površje in pregnale množice kopalcev.

V naši deželi se je preplah iz preteklih dni menda nekoliko umiril in nemško govoreči turisti so se baje spet množično vrnili na plaže Gradeža in Lignana. To pa naj bi bila neposredna posledica analiz tukajšnje morske vode, ki jih je po naročilu Dežele opravil univerzitetni inštitut v Gradcu, njihove pozitivne rezultate pa s poudarkom objavil avstrijski in nemški tisk. Bo že res, a sami se bolj zanesemo na dobro mrzlo prho, dokler je voda še pitna...

Na slikah (foto Križmančič) včerajšnja dopoldanska gneča na dveh najbolj ozkih grlih tržaškega Krasa: na izhodu s hitre ceste pri Proseku (zgoraj) in na openskem križišču.

Omejitev dostopa na obalo med Sesljanom in Devinom

Odredba devinsko-nabrežinskega župana o prepovedi dostopa na obalno območje med Devinom in Sesljanom bo ponovno obnovljena za dobo petih let. Odredba je bila izdana oktobra leta 1984 za varstvo krajevne favne, še posebno pa zaradi dejstva, da je sokol selec začel ponovno gnezdit prav na tem območju. Posamezni raziskovalci ali skupina slednjih so le občasno dobivali dovoljenja za dostop do zavarovanega območja. Odredba je imela v teh petih letih pozitiven vpliv, čeprav je otvoritev Rilkejeve pešpoti pomnožila število obiskovalcev na tem območju. Prav to dejstvo je privedlo do novih pravil, ki jih navaja novi tekst odredbe, ki bo stopila v veljavo 24. oktobra za dobo petih let. Novi tekst predvideva prepoved dostopa do skalovja vse do Sesljana, prepoved vožnje kolesnih vozil, prepoved uporabe prenosnih radiokasetofonov v borovem gozdičku v Devinu. Za prekrške bo predvidena globa od 100.000 do 1.000.000 lir.

Program festivala v Zgoniku

Na festivalu komunističnega tiska, ki se je začel včeraj v Zgoniku, bo danes popoldne ob 18.30 nastopila folklorna skupina KUD Karel Pahor iz Pirana, ob isti uri pa bo za otroke nastopil čarodej Mario Pogačnik, ki bo ob 20.30 izvajal program za odrasle. Od 21. ure dalje ples z ansamblom Happy day, ki bo igral tudi jutri zvečer, ko se bo festival zaključil.

Protiustavnost davka ICIAP in možnost povratka pristojbin

Protesti SDGZ in nasveti gospodarstvenikom za povračilo nedolgovanih davčnih pristojbin

Gospodarstveniki - od neodvisnih delavcev skozi vse gospodarske dejavnosti do umetnikov - morajo plačati do jutri, 31. julija, občinski davek ICIAP (Imposta comunale per l'esercizio di imprese, arti e professioni). Številne nejasnosti v samem besedilu zakona in neprimerna obdavitve so te dni razburjale duhove vseh gospodarskih krogov, povzročile so veliko dvomov in negotovanj.

Osrednja slovenska stanovska organizacija Slovensko deželno gospodarsko združenje je skupno z drugimi sorodnimi organizacijami odločno nastopila pri pristojnih oblasteh, da bi vzele v pretres možnosti revidiranja zakona, ki je po njenem mnenju nedvomno protiustaven. V tem smislu se je delno izrazilo tudi deželno upravno sodišče (TAR) iz Emilije-Romagne, ki je pred kratkim z odlokom razveljavilo poratek, ki ga je uvedla občinska uprava iz Bologne. Emilijanski TAR sicer ni razveljavil ostalih občinskih ukrepov, je pa v bistvu s tem odlokom podvomil v ustavnost zakona samega. Ukrep zato še ne pomeni, da je zakon razveljavljen in da ni treba plačati davčnih pristojbin. Izjavo moramo predstaviti pristojni občini, kajti v nasprotnem primeru tvegamo 55-odstotno globo. Ko predstavimo izjavo, lahko plačamo ali ne plačamo davčne pristojbine. V primeru da ne plačamo, tvegamo dodatno 20-odstotno globo in 6-mesečne obresti v višini 4,5 odstotka. Kdor vpiše v obrazec protestno noto glede protiustavnosti zakona ali kdor zahteva povratek pristojbin, mora izpolniti poseben obrazec (tu zraven v okviru objavljamo možno besedilo) in ga nasloviti Občini. Imamo tri leta časa, da predstavimo prošnjo. Moramo jo nasloviti na pristojno Občino, občinska uprava

PROŠNJA ZA POVRATEK DAVČNIH PRISTOJBIN

Občini
Predmet: povratek davka ICIAP
Podpisani (anagrafski podatki)
fiskalni kodeks št. IVA
sem plačal/a, dne, s poštanim pologom (št. in poštni urad)
menim, da je zakon protiustaven, v kolikor ni v skladu s členi 3 in 53 Ustave in protiustavni so tudi občinski in drugi sklepi v zvezi s tem zakonom.
Zato prosim, da mi povrnete nedolgovane pristojbine, ki mi jih lahko nakažete po zakonskih predpisih.
Datum
Podpis

(Izpolniti in priporočeno poslati na kolkovanem papirju po 5.000 lir).

pa nam mora notificirati odgovor. Proti negativnemu odgovoru lahko predstavimo priziv finančni upravi in naknadno ministru za finance. V primeru, da nam občinska uprava ne odgovori v roku 90 dni, moramo ponovno pisмено zahtevati, naj nam Občina odgovori v teku 30 dni. V kolikor nam Občina ne odgovori niti v tem roku, lahko predstavimo priziv finančni upravi. Skrajni termin, da zahtevamo odgovor od Občine, zapade deset let po pisemni zahtevi povratka davčnih pristojbin, ki smo jo prvič naslovili Občini.

Za vsa dodatna pojasnila in navodila so vsekakor vsem na razpolago uradi SDGZ.

ANDREJ DON

Ob nedeljah popoldne

Igre Joška Lukeša po Radiu Trst A

Zvesti poslušalci Radia Trst A prav gotovo vedo, da je že nekaj nedeljskih popoldnevo namenjenih ciklusu iger, ki jih je napisal, včasih tudi režiral, naš dolgoletni gledališki igralec Joško Lukeš. Nekaj iger je bilo že na programu od 27. junija dalje. Gre za ponovitve radijskih iger: "Neverjetna zgodba", "Miramarski vodnjak želja", "Prgišče zemlje" in "Avtobus potepuh", ki so jim poslušalci že prisluhnili.

Danes ob 17. uri, bo na programu radijska igra: "Zgodilo se je v operi", prihodnje nedeljo bo na vrsti igra "Kadar zapoje harfa", 13. avgusta pa delo "Noč po jubileju". Ciklus bo 20. avgusta zaključila radijska igra "Na robu življenja".

Nekatere igre so izvedli člani Slovenskega stalnega gledališča, druge člani Radijskega odra. Čeprav poteka ponovitve Lukeševih iger ob nedeljskih popoldnevih in še v poletnem času, imajo zaradi svoje vsebine, pa tudi zaradi dobre izvedbe, kar lepo število poslušalcev.

Crozzoli in Tombesi o Ribiškem naselju

Predsednik pokrajinske uprave Crozzoli in odbornik za ekonomsko programiranje Cannone sta se v teh dneh sestala s predsednikom Trgovinske zbornice Tombesijem, da bi tudi to ustanovo seznanili s prvo fazo projekta za preureditev območja Ribiškega naselja.

Glede na to, da se študija, ki se je lotila Pokrajina, ne omejuje le na urbanistično racionalizacijo tega območja, temveč jemlje v poštev tudi ekonomske in socialne razmere, so se pokrajinski upravitelji želeli neformalno posvetovati prav z zbornico, ki predstavlja tudi gospodarske interese Ribiškega naselja. Namen projekta je namreč ugotoviti in opredeliti proizvodni, ambientalni in naturalistični potencial, na osnovi katerega bi s primernimi spodbudami lahko prišli do gospodarskega razvojnega modela, ki bi slonel na ribogojniških, obrtniških, navičnih in turističnih dejavnostih. Te dejavnosti so delno že prisotne na območju Ribiškega naselja in so plod gospodarske spontanosti, ki jo morajo javni upravitelji spoštovati.

Po razčlenjeni analizi projekta je Tombesi pokazal posebno zanimanje za priložnosti, ki bi se lahko odprle za področje navtike in še posebej za povečanje števila privezov v perspektivi potreb, ki jih bo ustvaril turistični razvoj Sesljanskega zaliva. Možnost, da bi razvili navični sektor, ne da bi pri tem oškodovali druge gospodarske dejavnosti, se mu je zdela še posebno pozitivna, zato je se je obvezal, da bo tudi zbornica sodelovala pri naslednjih fazah študije.

pisma uredništvu - pisma uredništvu

Slovenski socialisti in raba slovenščine

Spoštovano uredništvo, v zvezi z zadnjimi dogodki v rajonski konzultu pri Sv. Jakobu in v Šklednju glede uporabe slovenščine ter v tržaškem občinskem svetu glede dvojezičnih tabel, bi rad povedal svoje mnenje.

Ni treba ponavljati, da mora vsakdo imeti pravico do javne uporabe svojega jezika. Zato je raba materinega jezika v javnosti provokacija samo za tistega, ki problema ne razume, ali pa ki Slovincem to pravico odklanja.

Sam sem bil dolgo let občinski svetovalec na narodnostno mešanem ozemlju in sem se kot načelnik skupine PSI vedno izražal v svojem jeziku, ker smo si to pravico težko priborili sami. Ne moremo pozabiti, da smo borbo nad fašizmom zmagali s tisoči, ki so se jasno in odločno borili za vse naše pravice, tudi za rabo slovenskega jezika v javnosti.

V prizadevanjih za uveljavitev naših pravic sem tudi sam mnenja, da je treba vse okoliščine dobro premisliti in

nastopati previdno. Toda pravica do uporabe svojega jezika ne more in ne sme poznati kompromisov, zlasti po 40 letih, odkar jo zahtevamo.

Zato ne sprejemam sedanjih stališč tržaške socialistične stranke glede uporabe slovenskega jezika v javnosti in izjav političnega tajnika Perellija, da je raba materinega jezika lahko provokacija. Prav tako pa odklanjam tudi kritiko A. Tenceja v PD dne 27. 7., da se slovenski socialisti s takimi stališči strinjamo. S temi in takimi stališči tržaške federacije PSI se marsikdo izmed nas ne strinja. In kar se tega tiče, mislim, da bi bilo bolje, da bi glede slovenske problematike baza vplivala na vodstvo in ne obratno.

S tovariškimi pozdravi

Srečko Colja

O načrtu kulturnega centra v Križu

Spoštovano uredništvo, v zvezi s člankom, objavljenim dne 28. t. m., v vašem dnevniku z naslovom "Zahodnokraški rajonski svet za-

vrnil lokacijo večnamenskega centra v Križu", bi kot predsednik rajonskega sveta rad opozoril na netočnosti v zvezi z odobritvijo načrta kulturnega centra v Križu. Rajonski svet ni zavrnil prošnje o zgoraj navedenem kulturnem centru, ampak je le zahteval od občinske uprave dodatno dokumentacijo o varianti regulacijskega načrta, ki jo predvideva omenjeni načrt.

Predsednik rajonskega sveta Renato Busetti

Pojasnilo ravnateljice učiteljskega Slomšek

Spoštovano uredništvo, v zvezi s pismom, ki so ga podpisale dijakinje IV. B razreda učiteljskega A. M. Slomšek in ki ste ga objavili dne 25. 7., (njegovega tona ne bom komentirala), Vam zaradi točnosti in verodostojnosti informacij sporočam sledeče:

a) nikoli nisem rekla gg. profesorjem, naj dajajo nižje ocene, stalno pa sem jim priporočala, naj dijakom čim več nudijo in temu primerno čim več zahtevajo, naj strogo preverjajo njihovo znanje, zato da skušamo izboljšati nivo naše šole;

b) prav tako sem glede gg. profesorjev, ki so poučevali v paralelki, izjavila dobesedno: »Žal se gg. profesorji v paralelki vsako leto menjujejo (tu namreč ni stolic) in seveda pri tem trpi pouk, ker ni in ne more biti didaktične kontinuitete.«

S spoštovanjem Dr. prof. Elvina Miklavc Slokar

FARCO s.r.l.
FINE CHEMICALS

34132 TRST
Ul. del Lavatoio 4
Tel. (040) 365424
Tx: 461012 FARCO I
Fax (040) 363918

PETROKEMIJA
KEMIJA
FARMACEVTIKA

Fillala v Gorici:
Ul. Trieste 160
Tel. (0481) 20769

S.A.C.A.T.

namodestni deli za
FIAT - ZASTAVA - ALFA - LANCIA
in za tuje znamke avtomobilov

UPRAVA:
Ul. Marconi 6 - Tel. 775483 - 4

Ul. sv. Frančiška 38
TRST - Tel. 768667 - 772002

Predlaga ga poslanec Willer Bordon Vsedržavni zakonski ukrep za zaščito jezerc pri Orehu

To sredo bo poslanec Willer Bordon vložil v poslanski zbornici v Rimu zakonski osnutek, ki predvideva izločitev območja jezerc pri Orehu iz Tržaške industrijske cone. Tako bi lahko na tem območju končno uredili naravni park, kot že dalj časa zahtevajo številni tržaški naravoslovci in naravovarstvena združenja in kot tudi predvideva regulacijski načrt miljske občine.

Jezerca pri Orehu so brez dvoma dragocena z naravoslovnega in krajinskega vidika. Kot poudarjajo naravoslovci in naravovarstveniki, gre za eno redkih vlažnih območij na Krasu in na njem sta se razvili značilni flora in favna. Zanimivo pa je, da ta jezerc niso naravnega, ampak umetnega izvora. Na tem področju je nekoč bilo močvirje, ki so ga na začetku tega stoletja pod staro Avstrijo na predlog tedanjega istrskega deželnega poslanca in osapskega župnika Josipa Kompara izsušili. Področje so tako lahko uporabljali okoliški poljedelci, po drugi vojni pa ga je prevzela opekarna Fornaci Valdadige in na njem kopala ilovico. Prav s tem kopanjem so nastala sedanja jezerc, saj je opekarna prenehala delovati v sedemdesetih letih, v skopanih jamah pa se je nabrala voda. V njih in ob njih pa sta se razvili flora in favna, kakršni sta vsaj delno že obstajali, ko je bilo tu še močvirje.

Nekateri tržaški naravoslovci in za njimi razne naravovarstvene organizacije so se zavzeli, naj bi jezerc pri Orehu zaščitili in na celotnem območju uredili naravni park. To je tudi stališče miljske občinske uprave. Toda območje je bilo leta 1968 z državnim zakonom 429 prisojeno Ustanovi za tržaško industrijsko cono (EZIT), ki ga namerava uporabiti za industrijske dejavnosti in je tudi vložila priziv na de-

želno upravno sodišče proti sklepom miljske občinske uprave, ki določajo drugačno namembnost območja.

Spričo nastalega položaja so zagovorniki zaščite jezerc pri Orehu prišli do spoznanja, da bi svoj cilj še najlažje dosegli, če bi zainteresirano območje (približno 20 hektarjev) odvzeli EZIT (ki razpolaga s skupno 1.147 hektarji), in sicer z ustreznim vsedržavnim zakonskim ukrepom. Prav to namerava zdaj uresničiti poslanec Willer Bordon. Izdelal je zakonski osnutek, ki ga bo vložil prihodnje sredo in ki so ga že podprli poleg drugih komunističnih poslancev tudi predstavniki vseh zelenih frakcij v italijanskem parlamentu.

Bordon je svoj osnutek predstavil včeraj dopoldne na tiskovni konferenci na sedežu tržaške federacije KPI ob navzočnosti raznih predstavnikov krajevnih naravoslovnih in naravovarstvenih ustanov in organizacij. Med drugim je poudaril, da primer urbanistične ureditve jezerc pri Orehu ponovno postavlja v ospredje vprašanje, kako je mogoče, da razne drugostopenjske uprave oziroma ustanove, kot je EZIT (a tudi npr. Tržaška pristaniška ustanova in Center za raziskave) si prilastijo pristojnost do upravljanja teritorija, ki bi po ustavi morala primarno pripadati občinskim upravam. Poleg tega je Bordon dejal, da primer meče senčno luč na EZIT, ki kaže nesprejemljivo gluhoti do ekološke problematike, mimo tega, da se je bolj slabo izkazala tudi na svojem specifičnem področju, to je v pospeševanju industrijskih dejavnosti. Kljub vsemu temu Bordon ni izključil možnosti, da bi prišlo do sporazuma z EZIT, ki bo med drugim kmalu dobila novo vodstvo, kar bi seveda odpravilo potrebo po posebnem zakonskem ukrepu. (mb)

Tržaška PSI za vstop Liste za Trst v novo večino na Deželi

Pokrajinski tajnik PSI Alessandro Perelli je včeraj povedal, kako si tržaški socialisti zamišljajo rešitev krize, ki je nastala na Deželi po odstopu predsednika Biasuttija in njegovega odbora. Po Perellijevem mnenju bo morala kriza "po eni strani definirati nov politični okvir, v katerem bo še potencirana bistvena vloga socialistov kot središčne vladne sile, po drugi strani pa vzpostaviti novo ravnovesje teritorialne prisotnosti v upravi, ki je sedaj v škodo Trstu".

Ta rezultat bo mogoče doseči na dva načina, je nadaljeval Perelli: z večjim številom tržaških predstavnikov v novem deželnem odboru in z vstopom Liste za Trst v novo večino. To naj bi se po njegovem zgodilo na osnovi političnega in programskega dogovora o zaščiti vloge Trsta kot glavnega mesta dežele in o pobudah za gospodarsko in družbeno rast mesta.

In končno je Perelli dal še en predlog: znotraj deželne enotnosti, ki jo je treba vsekakor ohraniti, je treba razviti nekatere oblike "diferencirane avtonomije", ki naj "omogočijo Trstu in Furlaniji najboljše upravno izražanje lastnih posebnosti".

Jutri pošta odprta ves dan

Okence za sprejem vplačil na tekoče račune pri glavni pošti na Trgu Vittorio Veneto bo v ponedeljek, 31. julija, izjemoma odprto do 19. ure. Tako se je odločila poštna uprava zato, da bi priskočila na pomoč tistim, ki nameravajo občinski davek ICAP vplačati s pošto poloznico.

Jutri v Nabrežini občinska skupščina

Jutri ob 19.30 se bo sestala devinsko-nabrežinski občinski svet, ki ima na dnevnem redu sporočila župana in občinskega odbora, vprašanja, interpelacije in resolucije, odobritev sklepov občinskega odbora itd.

Eden najpomembnejših sklepov, o katerih bo devinsko-nabrežinska skupščina odločala z javnim glasovanjem, je gotovo tisti, ki zadeva odobritev načrta za lotizacijo za potrebe papirnice Cartiere del Timavo e del Sole v Štivanu. Kot znano, ima tovarna, ki jo je prevzela podjetniška skupina Burgo, v načrtu precejšen proizvodni razmah, ki zahteva tudi razširitev obstoječih struktur.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način sočustvovali z nami ob izgubi našega dragega

Rodolfa Straina

SVOJCI

Trst, Dolina, 30. julija 1989

26. 7. 1974 26. 7. 1989

Ob 15. obletnici smrti

Egona Širce

se ga z žalostjo spominjajo

SVOJCI

Sesljan, 30. julija 1989

31. 7. 1988 31. 7. 1989

Andrej Ražem

Dragi naš sin, brez tebe je bolje umreti kot živeti. Vedno te pogrešamo in te neizmerno ljubimo.

Starši in sorodniki

Predragi moj brat, trenutek za te izgubiti, celo življenje za te objokovati

Bazovica, 30. julija 1989

29. 7. 1979 29. 7. 1989

Ob 10. obletnici smrti dragega

Antona Škabarja

se ga spominjajo žena Štefanija ter sin Stano in hči Romana z družinama Repen, 30. julija 1989

31. 7. 1986 31. 7. 1989

Ob tretji vseprezgodnji obletnici smrti

dr. Draga Martelanca

nepozabnega svetoivanskega zdravnika se ga z ljubeznijo spominjajo žena Jožica in nečakinje Majda, Dora in Lidija ter prav vsi, ki jim je nesebično pomagal.

Trst, 30. julija 1989

† Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila naša ljubljena žena, mama in nona

Zorka Čok roj. Živic

Pogreb bo jutri, 31. t. m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev na Katinari.

Žalujoči mož Mirko, sinova Ljubo in Miran z družinama, vnuka Andrej in Neda z možem Darjom ter ostalo sorodstvo.

Lonjer, 30. julija 1989

Žalovanju svojcev ob izgubi drage Zorke se pridružujeta

svakinja Milena in svak Milan

KD Lonjer-Katinara, ŠD Adria in sekcija KPI Lonjer-Katinara izrekajo iskreno sožalje svojemu članu Ljubu Čoku in družini ob bridki izgubi drage mame Zorke.

Ob težki izgubi drage Zore Čok roj. Živic izrekajo bivši aktivisti in borci iz Lonjerja in Katinare globoko sožalje svojcem.

ZAHVALA

Ob tolikih izrazih sočutja, ki smo ga bili deležni ob izgubi naše drage

Adele Gruden

(TETE DELKE)

se vsem prisrčno zahvaljujemo.

Posebna zahvala prijateljem, darovalcem cvetja ter vsem, ki so jo spremlili na zadnji poti.

ŽALUJOČI SVOJCI

Nabrežina, 30. julija 1989

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo za izraze sožalja ob izgubi našega dragega

Antona Bernetiča

Posebna zahvala g. župniku M. Živicu, zdravniku F. Križmančiču, vsem sorodnikom, vaščanom in sosedom, ki so nam vsestransko pomagali, darovalcem cvetja ter vsem, ki so pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti.

SVOJCI

Bazovica, 30. julija 1989

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše

Silvije Ukmar por. Colje

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam stali ob strani v teh težkih trenutkih, nam izrazili sožalje, ji darovali cvetje in s prispevki našim organizacijam počastili njen spomin.

Zahvaljujemo se govornici Anici Udovič, nabrežinski godbi na pihala in pevskega zboru Prosek-Kontovel.

ŽALUJOČI SVOJCI

Sesljan, Trst, 30. julija 1989

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način sočustvovali z nami ob izgubi naše drage

Veronike Cunje vd. Barut

SVOJCI

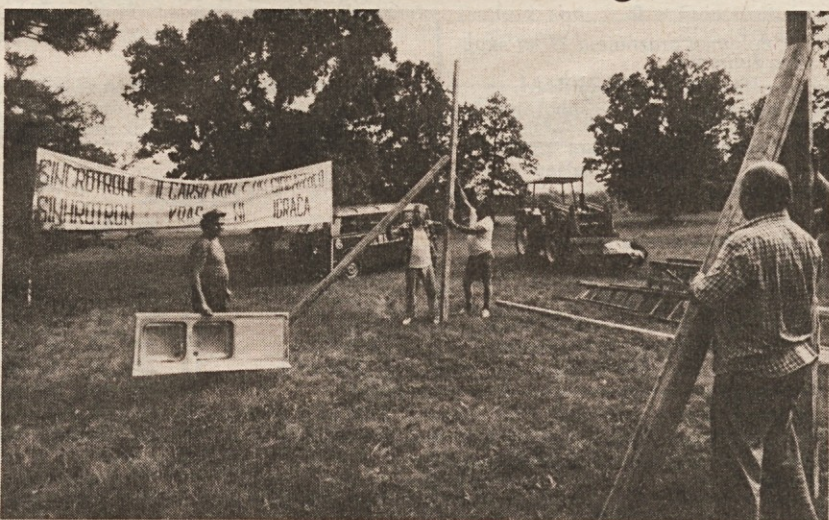
Oreh, Trst, 30. julija 1989

Jutri bodo v Bazovico prišli prvi udeleženci Taborjenje za zaščito območja T8

Od jutri pa do 16. avgusta bo na tako imenovanem območju T8 pri Bazovici potekalo »Taborjenje prijateljstva Chico Mendez«. Prireja ga Koordinacijsko združenje kraških vasi v sodelovanju s skavti, taborniki in številnimi tržaškimi naravovarstvenimi organizacijami, kot so WWF, Italia nostra in Zveza za okolje.

Prireditelji nameravajo na tak način seznaniti zlasti mlade ob blizu in daleč z lepoto območja, na katerem naj bi zgradili sinhrotron. Napovedujejo, da se bo na taborjenju zvrstilo kakih 200 mladih iz najrazličnejših evropskih držav. Stanovali bodo v šotorih, okolico pa bodo lahko spoznavali z vodenimi izleti, a tudi na predavanjih, okroglih mizah ipd.

Prireditelji so v teh dneh uredili taborni prostor, na katerega so med drugim napeljali vodo in elektriko. Vstop je pri postaji gozdnih čuvajev v Bazovici. Kdor se želi tabora udeležiti, se lahko še prijavi. Prijave sprejema tudi WWF, tel. 040/303428.

Na območju T8 pri Bazovici urejajo taborni prostor, kjer se bo jutri začelo "taborjenje prijateljstva" (foto Križmančič)

Stališče CGIL v zvezi s ticketi

Bolniki imajo pravico do rezerviranosti

Deželno ravnanstvo za zdravstvo je izdalo okrožnico s seznamom 27 obolenj, katerih nosilci so popolnoma ali delno oproščeni plačevanja zdravstvenih ticketov. Ob tem je ravnanstvo tudi predvidelo, da bodo ta obolenja vpisana v zdravstvene izkaznice bolnikov.

Takemu vpisu pa nasprotuje deželni sindikat CGIL in njegov patronat INCA, saj naj bi bilo to v očitnem nasprotju z uveljavljeno pravico do rezerviranosti in s pravico, da se ne razglašata nobena patološka oblika, ki prizadeva katerega od zavarovancev vsedržavne zdravstvene službe. CGIL zato predlaga, da bi bolezen vpisali v zdravstveno knjižico v obliki šifre, ki bi jo razumelo samo zdravstveno in drugo pristojno osebje.

Občinski ogled novih ljudskih stanovanj

Občinski odborniki za urbanistiko Cecchini, za javna dela Cernitz in za ekonomat Anghelone so skupaj s pristojnimi funkcionarji opravili ogled novih stanovanj v ulicah delle Linfe, San Cilino in Moreri, ki so bila zgrajena v režimu subvencioniranih gradenj s finansiranjem po zakonu št. 118/1985.

Ob ogledu so občinski možje preverili in poskrbeli za rešitev nekaterih problemov tehnične narave, tako da se bodo stanovalci lahko vselili v nova ljudska stanovanja že jeseni. Gre za 96 stanovanj, ki jih bodo po zakonu o pravičnih stanarinah dali v najem družinam, ki so dobile stanovanjski izgon in trem handikapiranim osebam.

Občinska godba na pihala Giuseppe Verdi bo jutri zvečer spet nastopila na Trgu Unità. Koncert se bo začel ob 20.30, pod vodstvom mojstra Marcella Manuellija pa bodo godbeniki igrali dela Verdija, Albinonija in Visnoviza.

Poslovala se je Silvija Ukmar-Colja

V Sesljanu so to sredo pospremili k večnemu počitku domačinko Silvijo Ukmar-Colja. Na zadnji poti jo je pospremlilo veliko ljudi od blizu in daleč, igrala ji je nabrežinska godba na pihala, zapel moški pevski zbor Prosek-Kontovel, ob odprtem grobu pa je govorila Anica Udovič v imenu Združenja aktivistov osvobodilnega gibanja za tržaško ozemlje in obnovila njeno življenjsko pot.

Pokojnica se je rodila pred 76 leti v Križu. Njena mladost ni bila lahka, saj je potekala v najhujši dobi fašističnega terorja. Že kot mlado dekle si je morala služiti kruh v tovarni Modiano v Trstu. Njeni bratje in mož, ki so že tedaj okusili preganjanje, zapor in internacijo, so jo usmerili v aktiven antifašizem, tako da je leta 1938 bila med organizatorji bele stavke v tovarni, v kateri je bila zaposlena, in to kljub stalnemu nadzorstvu fašistične policije.

Med narodnoosvobodilno borbo se je pokojnica povezala s partizanskimi borci ter jim dobavljala zdravila in sanitetni material, ki si ga je priskrbovala večinoma v nabrežinski lekarni. To je delala do januarja 1945, ko je zbolela in morala v bolnico.

Leta 1955 jo je hudo prizadela smrt prvega sinka, sicer pa se je ves povojni čas z vnmno posvetila otrokom in možu, ki se je poleg dela tudi intenzivno politično udeleževal. Stala mu je ob strani in mu sledila, kamor koli je bil kot politični delavec premeščen. Ko bi morali zanjo nastopiti mirnejši časi in bo bi morala uživati sadove svoje delavnega življenja, je začela bolehati in dolga leta se je mučila, preden je zdaj mirno odšla k večnemu počitku.

Možu Srečku, sinovoma Vojku in Igorju ter ostalim sorodnikom naše sožalje.

FESTIVAL KOMUNISTIČNEGA TISKA V ZGONIKU

30. in 31. t. m.

Program:

Danes, 30. t. m., ob 18.30 nastop folklorne skupine KUD KAROL PAHOR iz Pirana, ob 20.30 nastop čarodeja MARIA POGAČNIKA, od 21. do 1. ure ples z ansamblom HAPPY DAY
 Jutri, 31. t. m., od 21. do 24. ure ples z ansamblom HAPPY DAY.
 Danes bo doprt "otroški kotiček".
 Ob 18.30 bo nastopil s programom za otroke čarodej MARIO POGAČNIK.

UL. SV. FRANČIŠKA 20

vabi

cenjene odjemalce na ogled

SKUPINSKE RAZSTAVE JUGOSLOVANSKIH IN TRŽAŠKIH GRAFIKOV

Razstavljeni dela ponujamo s **POPUSTOM OD 10 DO 20%**

Ob letošnji Kraški ohceti prirejamo

razstavo

Zato zbiramo fotografsko gradivo o porokah pred drugo svetovno vojno. Prosimo lastnike, da se telefonsko (štev. 733086) ali osebno javijo na **Odseku za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v Ul. Petronio 4 v Trstu.**

gledališča

VERDI
 Poletni festival operete 1989 - Danes ob 18.00 (red S) četrta predstava Strausove opere CIGAN BARON. Dirigent H. Gietzen, režiser Franco Giraldi.
 Ponovitve: 1. 8., 2. 8. in 4. 8. ob 20.30.

Jutri ob 18.30 bo v mali dvorani gledališča Verdi (Ul. S. Carlo 2) glasbeni kritik Andrea Merli spregovoril o opereti. Ob 21. uri pa bodo predvajali film »Angeli senza paradiso« v sodelovanju s Cappello Underground. **Vstop prost.**

Pri blagajni gledališča Verdi je v teku razdeljevanje vabil za zaključni koncert Festivala opere z naslovom NOTTURNO CON JOHANN STRAUSS, pod vodstvom Herberta Gietzena, s sopranistko Mileno Rudifiera in z orkestrom Gledališča Verdi, ki bo 5. avgusta ob 21. uri v Miramarskem parku.

MIRAMARSKI PARK - LUČI IN ZVOKI
 V torek, 1. avgusta ob 21.30 predstava v angleščini in ob 22.45 v italijanščini.

GRAD SV. JUSTA
 Jutri ob 21.15 bo na Gradu sv. Justa na prostem opereta PRI BELEM KONJČKU s Sandrom Massiminijem.
 Ponovitev v torek, 1. avgusta ob 21.15.

MILJE - TRG MARCONI
 Nocoj ob 21.00 bo nastopala gledališka skupina Il Gabbiano z narečno komedijo MAX, L'ARCIDUCA FUTIZA'.

koncerti

TOR CUCHERNA
 Nocoj ob 21.00 bo na sporedu večer renesančnih pesmi, glasbe in plesa s skupino GRUPPO CAMERISTICO TRIESTINO.

TRG UNITÀ
 Jutri ob 20.30 bo na prostem koncert občinske godbe G. VERDI.

kino

ARISTON - 21.30 Una donna in carriera, r. M. Nichols, i. Melanie Griffith, Harrison Ford, Sigourney Weaver.
EXCELSIOR - Zaprto.
EXCELSIOR AZZURRA - Zaprto.
LJUDSKI VRT - 21.00 Una pallottola spuntata.
NAZIONALE I - 16.15, 22.15 Stress da vampiro.
NAZIONALE II - 16.00, 22.15 L'arciere di ghiaccio, fant.
NAZIONALE III - 16.00, 22.15 Perversioni internazionali, porn., □□
NAZIONALE IV - 16.00, 22.00 L'amico americano, □□
GRATTACIELO - 17.30, 22.15 L'orso.
MIGNON - 17.00, 21.00 Lawrence d'Arabia, i. Peter O'Toole.
EDEN - 16.00, 22.00 Tentazioni carnali.

VITTORIO VENETO - Zaprto do septembra zaradi popravil.
CAPITOL - 16.30, 22.15 Ho sposato un'aliena.
LUMIERE FICE - 18.00, 22.00 Un grido nella notte, i. M. Streep.
ALCIONE - Zaprto.
RADIO - 15.30, 21.30 Flavia e le sue bestie, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

ŠZ SLOGA

priredi

danes, 30. t. m.

ŠPORTNI PRAZNIK V BAZOVICI

na vrtu Gospodarske zadruge

Delovali bodo dobro založeni kioski, za zabavo bo poskrbel ansambel ZVEZDE.

KD JOŽE RAPOTEC - Prebened

priredi

ŠAGRO

V BOROVI PARKU

4., 5., 6. in 7. avgusta 1989

šolske vesti

Sindikat slovenske šole javlja, da so obrazci za prošnje za začasne suplence na razpolago na sedežu sindikata.

Sindikat slovenske šole obvešča študente, ki so dosegli ali bodo dosegli do 30. julija ustrezen študijski naslov za počevanje na slovenskih nižjih in višjih srednjih šolah, da lahko do 5. avgusta vložijo prošnjo na skrbništvo za vključitev v dodatno lestvico za suplence v šolskem letu 1989/90/91.

Učitelji in profesorji, ki dosežejo do 31. julija specializacijo za delo s prizadetimi otroki, morajo v tem roku predložiti na skrbništvo prošnjo s študijskim naslovom za vključitev v dodatno lestvico suplentov za delo s prizadetimi.

razna obvestila

VZPI-ANPI, ANED in ANPIA sporočajo, da bodo uradi od 1. do 31. avgusta zaprti zaradi letnega dopusta. Od 1. septembra bodo uradi poslovali po navadnem urniku.

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje obvešča, da so uradi zaprti od jutri, 31. julija do 16. avgusta zaradi letnega dopusta.

Taborniki RMV se vračajo s taborenja v Bovcu jutri, 31. t. m., ob 18.30 v Novi Gorici in ob 19.45 v Sežani.

razstave

Na Gradu sv. Justa je na ogled razstava slikarja WILLIEMA KLEINA. Razstava je odprta vsak dan od 9. do 20. ure.

Na sedežu **Letovišcarske ustanove v Sesljanu** je na ogled razstava lepakov v organizaciji Amnesty International. Urnik: ob delavnikih od 9. do 12. in od 16. do 19. ure.

V galeriji v **Miljah - Ul. Roma 20** - bo do 10. avgusta na ogled razstava 40 grafičnih del slikarja ALDA BRESSANUTTIJA. Urnik: 9.00-13.00, 16.00-20.00, ob nedeljah zaprto.

V občinski galeriji - **Trg Unità** bo do 7. avgusta na ogled razstava slikarja SILVANA SPESSOTA. Urnik: 10.00-13.00, 17.00-20.00. Ob praznikih: 10.00-13.00.

V **palati Costanzi** je na ogled 22. delzela razstava grafik.

POTOVALNI URAD AURORA

organizira naslednje izlete in potovanja:

Od 13. do 15. avgusta na PLITVIČKA JEZERA. Cena 230.000.- lir.

Od 6. do 13. septembra z avtobusom po ŠPANIJI. Cena 875.000.- lir.

Od 8. do 15. septembra v MOSKVO in LENINGRAD. Cena 1.495.000.- lir.

Od 9. do 15. septembra v BUDIMPEŠTO in na DUNAJ. Cena 832.000.- lir.

Od 14. do 18. septembra v PARIZ in k gradovom Loire. Cena 595.000.- lir.

Od 13. do 25. avgusta križarjenje z M/L Adriana po Jugoslaviji, Grčiji in Turčiji. Cena od 1.439.000 lir dalje.

Od 25. avgusta do 3. septembra križarjenje z M/L Adriana po Jugoslaviji, Grčiji in Turčiji. Cena od 1.040.000 lir dalje.

Informacije in rezervacije pri potovalnem uradu Aurora v Ulici Milano 20, tel. 60261.

KD PRIMORSKO

ŠAGRA V BOROVI GOZDIČU v Mačkoljah

Danes ob 19. uri nastop MLADIH PLESALCEV KD F. PREŠEREN iz Boljunca. Sodelovali bosta VANKA in TONKA. Ples z ansamblom ŠTAJERSKIH 7.

Jutri, od 20. ure dalje ples z ansamblom POMLAD.

Vabljeni!

Sklad Mitja Čuk znak št.22

Upisovanje za

POLETNO SREDIŠČE

bo v ponedeljek, 7. avgusta, od 8. do 14. ure na Opčinah, Proseška ul. 131.

Izšla je nova

MLADIKA

V tej številki

"SLOVENEK ZA DANES" dr. Anton Stres

čestitke

Danes bo uglasnil svojo 7. svečko LUKA KOCJANČIČ. Da bi bil še naprej tako priden in nasmejan bratec mu želi sestra Cecilija.

Danes praznuje 60. rojstni dan GIGI. Iskreno mu čestita sestra Marica z družino.

Danes praznuje v Dolini 80. rojstni dan ANA ŽERJAL. Obilo sreče in zdravja ji želi Dušan, Marija, Pepi, Branko, Fabia in Rossana.

Ob rojstvu prvorojenke JASNE iz srca čestitajo prof. Borisu in Anarži dijaki 3. a razreda srednje šole S. Gregorčič.

Anarži in Borisu se je pridružila JASNA. Srečnima staršema iskreno čestita kolektiv TK.

V torek, 1. avgusta, bo praznovala svoj 9. rojstni dan naša draga MARJANA OLENIK iz Mačkolj. Da bi bila bolj ubogljiva, zdrava in vesela pesmi pela to ji voščijo vsi njeni dragi.

ERIKAI! Vse najboljše ti zaželi mama, oče in Igor.

V Boljuncu praznujeta 25 let skupnega življenja

IDA in EDVIN ŽERJAL

Mnogo zdravja in veselja jima želijo

mama Angela, teta Marija in Oskar z družino

Anarža je Borisu povila brhko deklico.

Srečnima staršema čestitata, mali JASNI

pa dolgo in srečno življenje želita MePZ in KD Primorsko Mačkolje

V lepem poletnem večeru je Anarži in Borisu pognala lepa majhna cvetica

JASNA

Veselo čestitamo očku in mami, zdravja, veselja in sreče hčerki mali. Ker sama si ne more pet...

Tol' ko kapljic, tol'ko let jim s petjem želi Tržaški oktet

Anarži in Borisu se je pridružila

JASNA

Novi družinici čestita

KD Valentin Vodnik

Bravo

SUSII

Čestitamo ti za uspešno opravljeno maturo na Zavodu združenega sveta v Devinu in ti želimo še veliko takih uspehov.

Mi, ki te imamo radi

ZA VSAKOGAR NEKAJ POSEBNEGA

optika **Vikj**

kontaktne leče

Ul. Buonarroti 6 (pr. Ul. Rossetti) TRST Telefon 77-29-96

Maffioli

SAMI IZDELAJTE POROČNE BOMBONIERE Ul. Manzoni 18 - TRST - Tel. 728096

včeraj - danes

Danes, NEDELJA, 30. julija 1989 VITODRAG

Sonce vzide ob 5.46 in zatone ob 20.36 - Dolžina dneva 14.50 - Luna vzide ob 2.48 in zatone ob 19.34.

Jutri, PONEDELJEK, 31. julija 1989 IGNACIJ

PLIMOVANJE DANES: ob 3.13 najnižja -59 cm, ob 10.09 najvišja 31 cm, ob 15.17 najnižja -6 cm, ob 20.48 najvišja 38 cm.

PLIMOVANJE JUTRI: ob 3.47 najnižja -64 cm, ob 10.37 najvišja 38 cm, ob 15.58 najnižja -11 cm, ob 21.28 najvišja 43 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 26.6 stopinje, zračni tlak 1019,2 mb pada, veter 12 km na uro severovzhodnik, vlaga 43-odstotna, nebo skoraj jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 23 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Martina Kathollnig, Nicoletta Bestiaco, Massimiliano Colosimo, Matteo Catania, Gianluca Angelini.

UMRLI SO: 79-letna Maria Klinkon, 91-letna Caterina Pieberger, 75-letni Armando Pozzobon, 77-letna Anna Crastich, 83-letna Rina Cristofori vd. Bertoli, 75-letna Romana Muller por. Roiazzi, 94-letni Michele Kozina.

DNEVNA IN NOČNA

SLUŽBA LEKARN

Nedelja, 30. julija 1989

Dnevna služba - od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30

Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11, Ul. Alpi Giulie 2 (Altura), Trg Gioberti 8 (Sv. Ivan), Ul. Dante 7, Istrska ulica 18.

Dnevna služba - od 13.00 do 16.00

Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11, Ul. Alpi Giulie 2 (Altura), Trg Gioberti 8 (Sv. Ivan).

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Ul. Dante 7, Istrska ulica 18.

MILJE, Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124), OPČINE, Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - Odprti od 8.30 do 13.00. Od 13. ure dalje samo po telefonu za nujne primere.

Od ponedeljka, 31. julija

do sobote, 5. avgusta 1989

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. Stock 9 (Rojan), Trg Valmaura 11, Ul. Flavia 89 (Žavljje).

NABREŽINA (tel. 200466) - samo po telefonu za nujne primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. Stock 9 (Rojan), Trg Valmaura 11, Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Ul. Flavia 89 (Žavljje).

NABREŽINA (tel. 200466) - samo po telefonu za nujne primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. Stock 9 (Rojan), Trg Valmaura 11, Ul. Flavia 89 (Žavljje).

NABREŽINA (tel. 200466) - samo po telefonu za nujne primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

LOTERIJA

BARI	25	23	82	47	13
CAGLIARI	89	70	62	53	6
FIRENCE	8	74	61	60	73
GENOVA	42	66	87	61	53
MILAN	4	33	30	71	78
NEAPELJ	72	40	87	71	45
PALERMO	13	22	59	82	88
RIM	21	67	45	24	64
TURIN	19	82	48	21	6
BENETKE	29	49	23	47	68

ENALOTTO

1 2 1 X 1 2 1 1 1 1 X 2

KVOTE:

12	50.196.000.-
11	1.494.000.-
10	131.000.-

KONFEKCIJE

OPČINE - Narodna ul. 71 - Tel. 214269

1. AVGUSTA SE PRIČNE POPOLNA SEZONSKA RAZPRODAJA

obv. občini 22/7/89

informacije SIP uporabnikom

Poziv na številko 161, od 31. julija 1989 dalje, daje poleg točne ure še sekunde in datum.

Telefonski poziv stane dva impulza.

GRUPPO IRI STET

Società Italiana per l'Esercizio delle Telecomunicazioni p.a.

Synteko
Frittoli-parchetti
 EDINI EKSKLIZIVNI ZASTOPNIK V TRSTU - Ul. S. Zenone 6 Tel. 750895
 Synteko ekološka zaščita parketa z garancijo.

IMAM JIH ZA VSE OKUSE!

Segulin foto kino optika
 TRST Ul. Mazzini 51 tel. 733-361

KONFEKCIJE

OPČINE - Narodna ul. 71 - Tel. 214269

1. AVGUSTA SE PRIČNE POPOLNA SEZONSKA RAZPRODAJA

informacije SIP uporabnikom

Poziv na številko 161, od 31. julija 1989 dalje, daje poleg točne ure še sekunde in datum.

Telefonski poziv stane dva impulza.

GRUPPO IRI STET **SIP** Società Italiana per l'Esercizio delle Telecomunicazioni p.a.

nedeljski televizijski in radijski sporedi

RAI 1	
11.00	Maša
11.55	Nabožna oddaja
12.15	Dokumentarna oddaja: Zelena linija
13.30	Dnevnik
13.55	Kviz: Fortunissima
14.00	Film: Sogni proibiti (kom., ZDA 1947, r. Norman Z. McLeod, i. Danny Kaye, Virginia Mayo)
15.50	Nanizanka: Sapore di gloria - Acque agitate
16.55	IP v kartingu: finale (prenos iz Eugenta)
17.20	Glasbena oddaja: Canzonissima, la grande festa della musica (vodi Loretta Goggi)
18.20	TV film: Guerra di primavera (po romanu Marka Twaina, r. Peter Hunt, i. Joseph Adams, Harry Crosby)
19.50	Vreme in dnevnik
20.30	Variete: Una festa per il cinema (vodi Pippo Baudo, neposredni prenos iz Taormine)
23.00	Športna nedelja, vmes avtomobilizem F3 - italijansko prvenstvo (iz Misana)
0.10	Nočni dnevnik in vreme

RAI 2	
10.00	Srečanja včeraj in danes
10.30	Video week-end: Filmi na domu
11.00	Film: Il sapore del delitto (dram., ZDA 1938, r. Anatole Litvak, i. Humphrey Bogart, Edward G. Robinson)
12.30	Odlomki iz rubrike o zdravju
13.00	Dnevnik - ob trinajstih
13.20	Športne vesti
13.30	Nanizanka: Le strade di San Francisco
14.15	Avtomobilizem F1: VN Nemčije (prenos iz Hockenheim)
16.40	Film: Metello (dram., It. 1970, r. Mauro Bolognini, i. Massimo Ranieri, Ottavia Piccolo)
18.40	Variete: Tiramì su
19.35	Vreme in dnevnik
20.00	Šport: Domenica sprint
20.30	Film: Yuri Nosenko - KGB (krim., VB 1987, r. Mick Jackson, i. Tommy Lee Jones, Oleg Rudnik)
22.00	Dnevnik - nocoj
22.15	Dok. oddaja: Mixer
23.30	Rubrika o židovski kulturi
24.00	Oddaja iz parlamenta

RAI 3	
12.15	Koncert v spomin na Herberta von Karajana (prenos iz Salzburga)
13.30	Dok. oddaja: Drobci
14.00	Deželne vesti
14.10	Variete: Walter Chiari - Storia di un altro italiano
15.35	Videoebox
16.20	Opera: Turandot (Giacomo Puccini, orkester dunajske Staatsoper dirigira Lorin Maazel, r. Rodney Greenberg, nastopajo Eva Marton, José Carreras, Katia Ricciarelli)
18.35	Šport: Domenica gol
19.00	Dnevnik
19.30	Deželne vesti
19.45	Dok. oddaja: Pred 20 leti
20.00	Videoebox
20.30	Film: Questi fantasmi (kom., It. 1977, r. Renato Castellani, i. Sophia Loren, Vittorio Gassman)
22.10	Avtorska TV: Nanni Loy - Specchio segreto
23.00	Nočni dnevnik
23.15	Film: Complice segreto (krim., VB 1961, r. Basil Dearden, i. Stewart Granger, Haya Harareet)
0.45	SP v beach volleyju

RTV Ljubljana 1	
9.25	Otroška matineja: Živ Žav, nan. Nevarni zaliv (10. del, pon.)
10.45	Nad.: Boljše življenje
11.30	Domači ansambli: Zadolvoljni Kranjci
12.00	Kmetijska oddaja: Ljudje in zemlja
13.00	Glasbena oddaja: San Remo '89
13.40	Video strani
15.30	Video strani
15.40	Poročilo s seje CK ZKJ
15.55	Nadaljevanka: Zapisani soli (8. del)
17.00	Dnevnik
17.10	Poslovne informacije
17.10	Film: Svobodna ženska (dram., It.-Fr. 1955, r. V. Cottafavi, i. Françoise Christophe, Pierre Cressoy)
18.40	Risanke
19.20	Oddaja za goste iz tujine
19.25	Okno, dnevnik, vreme
19.59	Zrcalo tedna
20.20	Nadaljevanka: Djekna še ni umrla, kdaj bo, pa ne vemo (Mišodrag Karadić, 6. del)
21.20	Zdravo, vmes dnevnik
22.55	Oddaja za goste iz tujine

TV Koper	
11.00	Šport spektakel: Najzanimivejši športni dogodki
13.30	TVD Novice
13.40	Tenis: finale Flushing Meadows 1981 (pon.)
18.00	Mednarodni nogomet (tekma)
20.30	Mednarodni nogomet (tekma)
22.15	TVD Novice
22.25	Tenis: finale Flushing Meadows 1981 (povzetki)

RADIO TRST A	
8.00, 13.00, 19.00	Dnevnik; 14.00 Poročila; 8.20 Koledarček; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša; 9.45 Pregled tiska; 10.00 Nedeljska matineja: Glasbeni listi, 10.15 Mladinski oder: Bučno seme (r. Marko Sosič); 11.45 Vera in naš čas, 12.00 Antologija humorja kabaretistov Borisa Kobala in Sergeja Verča: Prežganka ali Brodo brustola; 12.40 Godbe na pihala; 13.20 Nedeljski popoldanski zbornik: Glasba po željah, 14.00 Deželna kronika, 14.10 Na počitnice, 15.30 Počitniški rendezvous; 17.00 Kriminalka: Zgodilo se je v operi (Jožko Lukeš); 19.20 Zaključek.

CANALE 5	
8.15	Nanizanka: Fantasilandia, 9.30 Cover Up
10.00	Film: Il grande valzer (dram., ZDA 1938, r. Julien Duvivier, i. Fernand Gravy)
12.00	Nanizanka: Mac Gruder & Loud
13.00	Glasbena oddaja: Superclassifica Show
14.00	Nad.: Colorado
15.45	Film: Canto d'amore (biog., ZDA 1947, r. Clarence Brown, i. Katharine Hepburn, Robert Walker)
18.00	Nanizanka: Love Boat - Il crollo di Doc
19.45	Kviz: Cari genitori album estate (vodi Enrica Bonaccorti)
20.30	Film: Il re di Hong Kong (dram., i. Pierce Brosnan, Deborah Raffin, 1. del)
22.10	Nanizanka: Casa Vianello 22.35 Ovidio
23.10	Film: Una spada per Brando (pust., It. 1970, r. Alfio Caltabiano, i. Paul Winston, Karin Schubert)
0.55	Nanizanka: Mannix - Il sopravvissuto che non fu

RETE 4	
8.00	Jutrišnji svet
8.30	Dokumentarec: Pianeta Big Bang
10.00	Nanizanka: Bonanza - L'indiana bianca
11.00	Rubrika iz parlamenta
11.45	Nanizanka: Harry O - Una fuga inutile, 12.40 Mississippi, 13.35 Giovani avvocati, 14.30 Arabesque, 15.30 Longstreet - Il gioco e l'onore, 16.30 Angie
17.00	Film: Giorni di dubbio (krim., ZDA 1956, r. Maxwell Shane, i. Edward Robinson)
18.30	Nanizanka: Marcus Welby M.D., 19.30 Baretta - Un cavallo che scotta
20.30	Film: ... e per tetto un cielo di stelle (western, It. 1968, r. Giulio Pietroni, i. Giuliano Gemma, Mario Adorf)
22.30	Film: Reuben, Reuben (kom., ZDA 1983, r. Robert Ellis Miller, i. Tom Conti, Kelly McGillis)
0.25	Nanizanka: Agente speciale, 1.25 Ironside - La grande occasione

ITALIA 1	
8.30	Otroška oddaja
10.15	Nanizanka: Dimensione Alfa, 11.10 Chopper Squad, 12.10 Master
13.00	Šport: Grand Prix
14.00	Film: Quando soffia il vento del Nord (pust., ZDA 1974, r. Stewart Raffill, i. Henry Brandon)
16.00	Otroška oddaja
18.00	Nanizanka: Il falco della strada
19.00	Risanke: Foofur superstar, 19.30 Gli amici cercafamiglia, 20.00 I Puffi
20.30	Film: Viuulentemente mia (kom., It. 1982, r. Carlo Vanzina, i. Diego Abatantuano, Laura Antonelli)
22.40	Variete: Trisitors
23.40	Nanizanka: Brothers, 0.10 Search, 1.10 Star Trek

TMC	
10.00	Risanke: Snack
11.00	Nanizanka: Ai confini dell'Arizona
12.00	Papežev blagoslov
12.15	Film: L'uomo che gridava al lupo (krim., ZDA 1970, r. Walter Grauman, i. Martin Balsam)
13.45	Avtomobilizem F1: VN Nemčije (prenos iz Hockenheim)
16.15	Film: Il bandito dell'Epiro (pust., VB 1957, r. T. Young, i. Sean Connery)
18.00	Nanizanka: I predatori dell'idolo d'oro, 19.00 I misteri di Nancy Drew
20.00	Vesti: TMC News
20.30	Film: L'ultimo colpo (pust., ZDA 1979, r. Anthony Daw-

TELEFRIULI	
10.30	Dok. oddaja: Možje in narodi 20. stoletja
11.30	Dražba
12.00	Nanizanka: Medusa
13.00	Županova rubrika
14.30	Film: La collana di vetro (kom., SZ 1980)
16.00	Nanizanka: Le avventure di Charles Dickens, 17.00 Oranges & Lemons, 18.00 Justice
19.00	Dnevnik - šport
19.30	Nanizanka: S. Francisco Off Limit
20.30	Film: Kean, genio e sregolatezza (kom., It. 1956, r. i. Vittorio Gassman, i. Anna Maria Ferrero)
22.30	Nanizanka: Angoscia
23.00	Šport, 0,30 Vesti

RADIO KOPER (slovenski program)	
10.30, 14.30, 17.30	Poročila; 19.00 Radijski dnevnik; 10.00 Glasba, Sosednji kraji in ljudje, Pozdrav, Napoved, Na današnji dan, reportaže, intervjuji, zanimivosti; 11.30 Polje, kdo bo tebe ljubil; 12.00 Glasba po željah; 12.45 Vanka in Tonca; 14.45 Pesem tedna; 15.00 Glasbena oddaja: Nedeljski ritem; 15.30 Radio Koper na obisku; 16.30 Lestvica popevk Radia Koper: Vročih deset; 19.30 Radio Lj.

ponedeljkovi televizijski in radijski sporedi

RAI 1	
11.55	Vremenska slika
12.00	Dnevnik - kratke vesti
12.05	Nad.: Santa Barbara
12.30	Nanizanka: Il sogno dei Novak
13.30	Dnevnik
14.00	Variete: Srečno poletje!
14.10	Film: L'isola degli Zombies (pust., ZDA 1932, r. Victor Halperin, i. Bela Lugosi, Madge Bellamy)
15.20	Tekma v bezbolu
15.50	Dokumentarec: Viaggio in Italia
16.50	Evropske pravljice
17.05	Mladinska oddaja: Bimbo - Nagrada Mozart 89
18.05	Film: La mummia (srh., ZDA 1932, r. Karl Freund, i. Boris Karloff)
19.10	Nad.: Santa Barbara
19.40	Almanah in dnevnik
20.30	Film: Una faccia nuda (krim., ZDA 1984, r. Bryan Forbes, i. Roger Moore, Rod Steiger)
22.15	Dnevnik
22.25	Nadaljevanka: Il sangue degli altri (zadnji del)
24.00	Dnevnik - zadnje vesti
0.15	Rubrika: Mezzanotte e dintorni

RAI 2	
11.30	Rubrika o protestantizmu
12.00	Nan.: A passo di fuga
13.00	Dnevnik - ob trinajstih
13.25	Rubrika: Trentatre
13.45	Nanizanka: Capitol
14.30	Dnevnik - gospodarstvo
14.45	Poletna odd.: Tutti frutti
15.25	Nanizanka: Lassie
15.50	Risanke: Il cucciolo
16.30	Film: L'avventuriero di New Orleans (dram., ZDA 1951, r. William Marshall, i. Errol Flynn)
18.00	Videocomic
18.30	Šport, nato nanizanka Perry Mason
19.30	Horoskop, vreme, dnevnik, šport
20.30	Nanizanka: L'ispettore Derrick
21.35	Gledališče na RAI 2: Ti ho sposato per allegria (N. Ginzburg, r. C. Battistoni, i. Giampiero Bianchi, Maria Chiara Mazzari)
23.05	Dnevnik - nocoj
23.15	Nagrade Da Vinci
23.55	Nočni dnevnik
0.05	Film: Il vizio e la notte (krim., Fr. 1958, r. Gilles Grangier, i. Jean Gabin, Danielle Darrieux)

RAI 3	
13.00	Avtomobilizem (prenos iz Potenze)
13.30	IP v atletiki
14.00	Deželne vesti
14.10	Košarka: finale za Junior Cup (iz Bormia)
14.40	Dokumentarec: Lo spettacolo in confidenza - Franco Zeffirelli
15.25	Film: Tutte le sere alle nove (dram., VB 1967, r. Jack Clayton, i. Dirk Bogarde, John Goolka)
17.10	Film: Lui e lei (kom., ZDA 1952, r. George Cukor, i. Spencer Tracy, Katharine Hepburn)
18.45	Športna oddaja: Derby
19.00	Vreme in dnevnik
19.30	Deželne vesti
19.45	Dok. oddaja: Pred 20 leti
20.00	Dok. oddaja: Geo Estate
20.30	Šport: Tutto mondiali ieri & domani
22.30	Dnevnik nocoj
22.35	Zabavna oddaja: Pronti a tutto
23.05	Avtorska TV: Sergio Zavoli - Rommel, un caso di coscienza
0.05	Nočni dnevnik
0.20	Dok. oddaja: Pred 20 leti

RTV Ljubljana 1	
16.05	Video strani
16.15	Poročilo s seje CK ZKJ
16.30	Poletna noč (pon.): nadaljevanka Teško breme, 17.30 nanizanka Samo bedaki in konji
18.00	Dnevnik
18.05	Poslovne informacije
18.10	Mozaik. Zrcalo tedna, 18.25 Naš utrip
18.40	Spored za otroke in mlade: Radovedni Taček - Drevo, 18.55 lutke Zlatarjevo zlato (4. del)
19.15	Risanke
19.20	Oddaja za goste iz tujine
19.25	TV Okno
19.30	Dnevnik
19.55	Vremenska napoved
20.05	TV drama: Trideset konj (Kaleb-Beršan, r. Malden Juran, i. Boris Dvornik, Sven Lasta)
21.20	Kulturna oddaja: Osmi dan
22.00	Dnevnik in vreme
22.20	Oddaja za goste iz tujine
22.25	Poletna noč, vmes nadaljevanka Posvečen umor (1. del) in nanizanka Alo, Alo (9. del)
1.25	Video strani

TV Koper	
13.30	TVD Novice
13.40	Dokumentarna oddaja: Campo base (vodi Ambrogio Fogar)
14.10	Košarka NBA
16.00	Šport spektakel: košarka NCAA Missouri-Syracuse, rugby New South Wales-Wellington
19.00	Odrpta meja
19.30	TVD Stičiče
20.00	Mednarodni informativni tednik: Settegiorni
20.30	Košarka NBA
22.15	TVD Novice
22.25	Šport spektakel - Najzanimivejši športni dogodki (s komentarjem Dana Petersona)

RADIO TRST A	
7.00, 13.00, 19.00	Dnevnik; 8.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, Koledarček; 8.10 Iz četrtkovih srečanj: Mal polži dar, domu na oltar; 9.15 Otroški kotiček: Dogodivščine barona Münchhausna (1. del); 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Glasbeni listi; 12.00 Sonatina za glas in klavir (pon.); 12.40 Koroška poje: Željinska dekleta PD Lipa; 13.20 Glasbeni listi; 14.45 Beležka; 15.30 Utrinki; 16.00 In ti, kam pojdeš v soboto zvečer?; 17.10 Klasični album; 18.00 Kmetijski tednik, nato Glasbeni listi; 19.20 Zaključek.

CANALE 5	
8.30	Nanizanka: Fantasilandia, 9.15 Peyton Place, 10.15 Una famiglia americana - La gelosia
11.15	Aktualno: Forum - Rocchetto e suoi fratelli
12.00	Mladinska oddaja: Doppio slalom
12.30	Kviz: OK il prezzo è giusto
13.30	Variete: Rivediamoli
14.30	Nanizanka: Love Boat - Il tribunale di bordo
15.30	Film: Selvaggio è il vento (dram., ZDA 1957, r. George Cukor, i. Anthony Quinn)
17.30	Nanizanka: Hotel - Una vendetta per amore
18.30	Rubrika: Agenzia matrimoniale
19.00	Kviz: Gioco delle coppie, 19.45 Cari genitori
20.30	Film: Il re di Hong Kong (2. del)
22.15	Kviz: Il gioco delle nove
23.00	Variete: Maurizio Costanzo Show Estate
0.25	Film: Una scelta utile (dram., ZDA 1972, r. B.Kowalsky, i. Leif Erickson)
2.00	Nanizanka: Mannix
2.25	Aktualno: Evropska TV brez meja

RETE 4	
8.10	Nanizanka: In casa Lawrence
9.00	Film: Il diavolo va in collegio (kom., It. 1943, r. Jean Boyer, i. Lilia Silvi, Leonardo Cortese)
10.45	Nanizanka: Bonanza, 11.45 Harry O - Il signor cinque dollari
12.45	Otroška oddaja: Ciao ciao, vmes risanke
13.45	Nad.: Sentieri
14.45	Nanizanka: California
15.40	Nadaljevanka: Una vita da vivere
16.35	Nan.: Storie di vita - Ritorno alla vita
17.00	Film: Lettere smarrite (kom., ZDA 1973, r. Gene Nelson, i. John Forsythe)
18.30	Nanizanka: Marcus Welby, 19.30 Baretta
20.30	Film: L'amiraglio è uno strano pesce (fant., ZDA 1964, r. Arthur Lubin, i. Don Knotts, Carole Cook)
22.23	Film: Casotto (kom., It. 1977, r. Sergio Citti, i. Catherine Deneuve)
0.30	Nanizanka: Agente speciale, 1.30 Ironside

ITALIA 1	
8.15	Nanizanka: Skippy, 8.45 I Gemelli Edison, 9.15 La gang degli orsi, 9.45 Superman, 10.15 La terra dei giganti, 11.10 Kronos, 12.05 Mork & Mindy, 12.35 Strega per amore, 13.00 Simon & Simon
14.00	Variete: Megashow
14.15	Deejay Beach
15.00	Nanizanka: Ralph Supermaxieroe
16.00	Otroška oddaja
18.00	Nanizanka: Supercar, 19.00 Riptide
20.00	Risanke: Siamo fatti così
20.30	Film: Hot dog (kom., ZDA 1984, r. Peter Markle, i. Patrick Houser, Tracy Smith)
22.15	Nanizanka: Starsky and Hutch, 23.15 Brothers
23.45	Dok. oddaja: Cinque anni di avventura
0.15	Nan.: Taxi, 0.45 Kung-fu, 1.45 Giudice di notte

TMC	
11.00	Nanizanka: Ai confini dell'Arizona
12.00	Nadaljevanka: Aspen
12.45	Ogledalo življenja
13.30	Vesti in šport
14.15	Risanke: Beatles
14.30	Dok. o naravi
15.00	Nan.: Sceriffo Lobo
16.00	Film: La rivale di mia moglie (kom., VB 1953, r. H. Cornelius, i. Dinah Sheridan)
18.00	Nan.: Flamingo Road, 19.00 Operazione ladro
20.00	Vesti: TMC News
20.30	Film: La furia dei Baskerville (krim., VB 1959, r. Te-

TELEFRIULI	
11.30	Nanizanka: La guerra di Tom Grattan
12.00	Dok. oddaja: Možje in narodi 20. stoletja
13.00	Vesti
13.30	Nanizanka: Justice
15.30	Glas. odd.: Music box
17.45	Nadaljevanka: L'eredità della priora
19.00	Dnevnik, rubrika
20.00	Nanizanka: Naufraghi
20.30	Film: Concerto alla fine dell'estate (dram., r. Frantisek Vlácil, i. Vinklar Hlavackova, Svatopluk Benes)
22.30	Nan.: S.Francoisco of limit
23.30	Dnevnik in vesti

RADIO KOPER (slovenski program)	
13.30, 14.30, 16.30, 19.00	Poročila; 6.00 Jutranja glasba; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutranjik in ceste; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled tiska; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.15 V podaljškju; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Superpass; 18.30 Glasbene želje po telefonu; 19.30 Prenos Radia Lj.

RADIO KOPER (italijanski program)	
6.15, 8.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30	Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd; 7.40 Dobro jutro, otroci; 7.50 Pošiljam ti razglednico; 8.35 Mi in vi; 9.32 Revival; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Najlepših sedem; 10.40 Družina; 11.00 Srečanja; 11.30 Superpass; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke; 14.00 Glasba; 14.40 Pesem; 14.45 Edig

Poleg naslova šampiona še bogata bera priznanj za goriške vinogradnike

Med "zlatimi" tudi zadruga Brda iz Števerjana

Briški sauvignon lanske letine, ki so ga pridelali v Zadrugi kleti v Krminu je najboljšje belo vino v svetovni konkurenci. Tako je ocenila komisija, ki je v pripravah na skorajšnji Mednarodni vinski sejem v Ljubljani, ocenjevala skoraj tisoč vzorcev vin, ki so jih dostavili proizvajalci iz dvajsetih držav. Vinogradniki iz Italije, ob tem velja povedati, da so bili najbolj številčno prisotni vinogradniki iz Goriškega in Tržaškega, so poslali 61 vzorcev vin. Poleg naslova šampion, ki ga je komisija prisodila sauvignonu Zadruga kleti v Krminu, o čemer smo poročali pred dnevi, so naši vinogradniki osvojili še lepo število visokih priznanj in sicer 6 velikih zlatih medalj, 18 diplom z zlato medaljo, 26 diplom s srebrno medaljo in 9 častnih diplom. Komisija je od prejetih vzorcev izločila le en sam vzorec vina.

Skupno je vzorce poslalo dvaindeset vinogradnikov iz Italije, od katerih jih je več kakor polovica iz Brd, oziroma iz goriške pokrajine. Priznanja, ki so jih bili deležni ponovno potrjujejo, da so briška vina med najboljšimi na svetu.

Poglejmo priznanja, ki so jih posamezni vinogradniki prejeli, poleg Zadruga kleti, ki je prejela odličje šampiona in dve zlati medalji za malvazijo in frankonijo, o čemer smo že poročali.

Posebej velja omeniti vinogradniško zadrugo Brda, ki je prejela kar tri priznanja in sicer veliko zlato medaljo za sivi pinot lanske proizvodnje, diplomu s srebrno medaljo za sauvignon lanske proizvodnje in prav tako diplomu s srebrno medaljo za tokaj lanske proizvodnje.

Vinogradniško podjetje Primosic snc, Figelj Rina, z Oslavja je prejelo diplomu z zlato medaljo za sauvignon letnik 1988;

vinogradniško podjetje Aita Boris in Alessandro iz Krmina, diploma s srebrno medaljo za kabernet sauvignon (Isonzo) 1988;

vinogradniško podjetje Brotto iz Ronk, diploma s srebrno medaljo za verduc (furlanski), rizling in traminer 1988;

vinogradniško podjetje Raccaro iz Krmina, diploma z zlato medaljo za furlanski tokaj 1988;

vinogradniško podjetje Buzinelli iz Krmina, velika zlata medalja za sivi pinot 1988;

vinogradniško podjetje "Al Rusignul" iz Dolenjega, velika zlata medalja za beli pinot, diploma z zlato medaljo za sivi pinot in diploma s srebrno medaljo za zlato rebulo;

vinogradniško podjetje Pintar Boris in Pintar Anton, Števerjan, velika zlata medalja za beli pinot, diploma s

srebrno medaljo za traminer, diploma z zlato medaljo za merlot, diploma z zlato medaljo za kabernet franc;

vinogradniško podjetje E. Picech, Krmin, diploma s srebrno medaljo za sauvignon;

vinogradniško podjetje Primosic snc, Oslavje, diploma z zlato medaljo za chardonnay;

vinogradniško podjetje Stanislav Mavrič, Krmin, diploma s srebrno medaljo za beli pinot in diploma s srebrno medaljo za furlanski tokaj;

vinogradniško podjetje Aleš Komjanc, Števerjan, diploma s srebrno medaljo za laški rizling, diploma z zlato medaljo za sauvignon in diploma s srebrno medaljo za zlato rebulo;

vinogradniško podjetje "Il Carpino", Števerjan, diploma s srebrno medaljo za traminer, diploma z zlato medaljo za chardonnay;

vinogradniško podjetje "Subida di Monte", Krmin, diploma z zlato medaljo za traminer;

vinogradniško podjetje Caccese, Krmin, diploma s srebrno medaljo za furlanski tokaj;

vinogradniško podjetje Franco Torres, Krmin, diploma z zlato medaljo za kabernet franc;

vinogradniško podjetje "La Castellada", Oslavje, diploma z zlato medaljo za furlanski tokaj;

V Ronkah so se sinoči pričele letošnje poletne prireditve

Višek bo 12. avgusta z dnevom prijateljstva

Z mimohodom metalcev zastav po glavnih mestnih ulicah se je včeraj v Ronkah začela dvaindvajseta izvedba športnih, kulturnih in rekreacijskih prireditev »Agosto Ronchese«.

Tudi letošnji spored prireditev je zelo bogat in bo svoj središčni del dosegel z dnevom prijateljstva, na katerem bodo sodelovale tudi skupine pobratenih občin iz Wagne na Avstrijskem in Metlike v Sloveniji.

Jutri zvečer bo ob 20.30 nastopila argentinska folklorna skupina »Cniucto Argentinos«, sledila bo tombola z nagradami v skupnem znesku 2,5 milijona lir. V torek ob 18.30 bo predavanjske o furlanski kulturi na Goriškem. O tem bosta spregovorila Ferruccio Tassin in Luigi Tavano. Vedno v torek, ob 21.00, pa se bo začel košarkarski turnir, na katerem bodo nastopile ekipe iz Italije, Jugoslavije in Avstrije.

V četrtek, 3. avgusta, bodo po glavnih ulicah pripravili sprehod z baklami. Na pobudo trgovcev in obrtnikov iz Ronk bo v ponedeljek, 7. avgust, modni defile, ki je v zadnjih letih doživel prodoren uspeh. Večer posvečen Bizjakeriji bo na sporedu 9. avgusta. Ob tej priložnosti bo nastopila mandolinistična skupina Giuseppe Verdi iz Tržiča. Med športne prireditve sodita tudi kolesarska dirka za mladince ter balinarski turnir, na katerem bodo sodelovale ekipe z obmejnega področja.

Osrednja manifestacija v Ronkah bo v soboto, 12. avgusta. Ob 18. uri bo slovesnost pred spomenikom padlih, kasneje pa bo na prireditvenem prostoru v Ul. D'Annunzio slavnost ob prisotnosti predstavnikov oblasti iz Ronk, Wagne in Metlike.

Še danes in jutri praznik na Peči

Na Peči se nadaljuje poletni praznik, ki so ga priredili člani domače KSD Vipava. Ob 9.30 bo start zanimivega planinsko orientacijskega pohoda, ki so ga prireditelji poimenovali "Zaklad rubijskega gradu". Vpisovanje pol ure pred startom. Tekmovalo se bo ob vsakem vremenu. Zvečer ob 21. uri bo kotalkarska revija. Na njej bodo domači kotalkarji in kotalkarice prikazali nekaj zanimivih in atraktivnih točk. Revijo bo obogatil nastop kotalkarjev iz Gradišča. Praznični večer bodo zaključili člani ansambla Misel. Jutri se bo praznik na Peči zaključil s plesom, ki ga bodo priredili člani radijske postaje TIR radio.

razna obvestila

KSD Danica vabi jutri, 31. julija, ob 20.30 na sejo odbora. Vabljeni tudi člani društva.

Družba se dobi v torek, 1. avgusta, ob 19.30 na običajnem mestu.

včeraj-danes

Iz goriškega matičnega urada v tednu od 24. do 29. julija 1989.

RODILI SO SE: Alessio Travan, Tamara Suligoi, Martina Merkelj, Martina Cocco, Francesca Poiana, Isabel Godeas, Giorgia Vrech.

UMRLI SO: 84-letna upokojenka Maria Luigia Libralleso, 66-letna gospodinja Andreina Cocciang Sessi, 80-letna upokojenka Emma Cergol Petronio, 68-letni upokojenec Giuseppe Hrovatin, 81-letna upokojenka Antonia Vendrame, 75-letni upokojenec Domenico Lanzetta, 81-letni upokojenec Angelo Bellaminu, 74-letna upokojenka Santina Marega, 80-letna upokojenka Antonia Galliussi, 81-letna upokojenka Maria Gnjezda, 61-letna upokojenka Clara Trevisan Colussi, 89-letna upokojenka Maria Bainat, 77-letna upokojenka Bona Trevisan Cusma, 83-letna upokojenka Antonia Pirih, 57-letna gospodinja Elena Dornach, 72-letna upokojenka Pierina Breganti vdova Marassi, 68-letni upokojenec Bruno Sonson.

POROKE: podoficer vojske Francesco Iodice in učiteljica Maristella Galderisi.

OKLIC: gasilec Livio Roldo in trgovska pomočnica Ornella Gorjan, trgovski zastopnik Stefano Turco in blagajničarka Patrizia Bon, učitelj Oscar Grassi in uradnica Beatrice Arcari.

Pri Zelenem križu je zmanjkalo denarja

Protest osebja

Pri Goriškem zelenem križu so se spet znašli sredi težavnega obdobja zaradi pomanjkanja denarja, oziroma zaradi velikih zamud pri nakazilih, ki jih prejema od KZE. Tako uslužbenici še niso prejeli osebnih dohodkov za junij, s težavo krijejo le redno vzdrževanje vozil, težave zaradi nelikvidnosti se kažejo tudi drugače.

Na tako stanje opozarja s posebnim poročilom sindikat FLEL CISL. Združenje Goriški Zeleni križ bi moralo od KZE, na podlagi konvencije, prejeti kakih sedemdeset milijonov lir. Tega denarja ni v blagajni in to se seveda negativno odraža, tako glede plač kakor glede kritja drugih stroškov.

Tako stanje, ki se je v zadnjih nekaj letih sicer že pojavilo večkrat, deloma potrjuje tudi predsednik ustanove Giampiero Licinio, ki ugotavlja, da so zamude in dolgi roki pravzaprav praksa v poslovanju z javnimi ustanovami.

Po drugi strani pa sindikati očitajo predsedstvu Združenja, da se skuša izmakniti soočanju o perečih vprašanjih. Posledica kriznega stanja pri Zelenem križu je v tem, da njihove ekipe začasno ne sodelujejo pri nujnih posegih reševanja. Redno pa opravljajo vse druge dejavnosti, od prevažanja bolnikov do nudenja ambulantnih uslug.

Jutri seja občinskega sveta v Doberdolu

Občinski svet v Doberdolu se bo sestajal jutri ob 18. uri. Razprava bo tokrat zadevala poveritev nalogo za načrtovanje nekaterih javnih del, poveritev zakupa za vzdrževanje občinskih cest in tudi že prvo spremembo k letošnjemu proračunu. Na dnevnem redu je tudi ratifikacija osmih sklepov občinskega odbora.

V nekem stanovanju v Gradežu center za razpečevanje heroina

Policijski organi na Goriškem so v zadnjem času uspeli raztrgati še en člen mreže razpečevalcev mamil, ki si je za svoj delokrog izbrala Červinjan, oziroma Gradež. Aretirali so dve osebi, večjo skupino pa prijavi sodišču. Eno osebo, ki je ob sklepih akcij policijskih organov uspela pobegniti, še iščejo. Prav v Gradežu je pred kakšnim tednom zaradi mamila umrl 23-letni mladenič.

V zaporu je, pod obtožbo prepredaje mamila, 27-letni tunizijski državljani Lamine Hassen Ben Mohammed. Pod obtožbo, da je dala na razpolago stanovanje, kjer se je odvijala prodaja in uživanje mamil pa je v zaporu tudi Fiorella Tarloa iz Gradeža, Ulica Dell'arte 3.

Policijski agenti so že dalj časa bili na sledi skupini, ki je s heroinom oskrbovala Červinjan in Gradež. Mamilo so prenašali iz Milana.

Lamine se je pred kakšnim mesecem preselil v Gradež, v sobo, ki mu jo je odstopila Tarloa. Stanovanje se je, po ugotovitvah policije, kaj kmalu spremenilo v nekakšen center za razpečevanje mamil, v glavnem heroina.

Tudi danes pričakujejo na cestah na Goriškem močno povečan promet. Mimo naj bi šel namreč prvi večji dopustniški val motoriziranih turistov. Prvi znaki množične dirke proti Jugoslaviji in nasploh proti Vzhodu so se pokazali že včeraj ponoči in v prvih jutranjih urah, ko se je občasno, pred izstopno postajo na avtocesti pri Moščenicah nabrala nad dva kilometra dolga kolona vozil. Sredi dopoldneva je bil promet spet tekoč, medtem ko se je popoldne spet začela nabirati dolga vrsta. Popoldne je bilo opaziti gostejši promet tudi v obratni smeri. Mnogi so že končali dopust in se vračajo domov.

Zivahen promet so v petek ponoči zabeležili na mednarodnem mejnem prehodu pri Štandrežu, na izstopu iz države.

Danes je pričakovati gost promet tudi v lokalnem merilu. Policijski organi so seveda poskrbeli za ustrezno okrepitev službe, vendar to samo na sebi ni dovolj, kar potrjujejo tudi številne prometne nesreče zadnjih dni.

V petek zvečer v Ul. Barzellini Pretep treh zapornikov

Očitno jim vzdušje Divjega Zahoda prija. V petek večer je namreč v prostori goriškega zapora v Ul. Barzellini prišlo do divjega osebnege obračunavanja med tremi jugoslovanskimi zaporniki, ki jih je goriška policija preteklega 16. julija aretirala pri Fari po daljšem oboževanem spopadu. Čuvaji zapora so takoj posegli in trojico ločili. Dvema so morali nuditi prvo pomoč v splošni bolnišnici. V prepriju je krajši konec potegnul 20-letni Milan Radosavljevič. Dežurni zdravnik je mladeniču ugotovil kostni zlom na obrazu ter večje število udarcev in odrgnin po telesu. Radosavljevič so sprejeli na kirurški oddelek, kjer se bo zdravil pod strogim nadzorvom policistov 20 dni.

Lažje poškodbe je utrpel 18-letni Goran Đorđević, saj je dobil le nekaj udarcev in odrgnin. Mladeniča so kmalu nato prepeljali nazaj v goriške zapore, kjer se bo zdravil v bolniški sobi zapora v Ul. Barzellini. Tretjemu udeležencu preprija so nudili prvo pomoč kar v ambulanti zapora. Tudi ta naj bi bil član četverice, ki so jo goriški policaji prestregli pri Fari.

Potrebni sta previdnost in disciplinarnost. (Na sliki: gneča pred izstopno postajo na avtocesti pri Moščenicah, včeraj dopoldne — foto Čubej).

Včeraj zjutraj v Ronkah S službeno pištolo obstrelil svaka

S službeno pištolo je 39-letni podčastnik finančne straže, Antonio Dore iz Ronk, Ul. Monte Cosich 24 obstrelil svaka. Dogodek se je pripetil včeraj sredi dopoldneva v svakovem stanovanju v Ulici Metlika 9, prav tako v Ronkah. Antonio Dore je v priporu, medtem ko se bo 38-letni Michele Laini moral zdraviti kakih deset dni zaradi rane s strelnim orožjem. V celotni zadevi je pravzaprav imel srečo, saj ga je

rogla le oplazila po desnem stegnu.

Dore je, po informacijah, ki smo jih uspeli zbrati, v službi na letališču v Ronkah, medtem ko je menda Laini brez stalne zaposlitve. V ozadju utegnejo biti družinske zadeve, kar naj bi sicer skušali ugotoviti s preiskavo.

Ni znano, če je besednemu spopadu, ki se je končal s streljanjem, prisostvoval kdo od družinskih članov ali kdo od sosedov. Tako Dore, kakor Laini sta poročena s sestrama Michelino, oziroma Anno Nicastro in imata vsak po dva otroka.

Kakor smo že v uvodu zapisali, je Dore v priporu, na razpolago sodnim oblastem, medtem ko so Lainija, po prvi zdravilni pomoči v bolnišnici, odpustili.

kino

Gorica

CORSO 16.00-22.00 »Sotto accusa«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

VERDI Zaprt do 19. avgusta.

VITTORIA 16.00-22.00 »Provocazione carnale«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica in okolica

SOČA (Nova Gorica) 18.30 in 20.30 »Jekleni trikotnik«.

SVOBODA (Šempeter) 18.30 »Flash dance«. Ob 20.30 »Rozmari«.

DESKLE 19.30 »Cyborg«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI Rita Bassi - Ul. don Bosco 175 - tel. 32515.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU S. Antonio - Ul. Romana 147 - tel. 40497.

Vrsta prometnih nesreč na Goriškem in Trziškem

Včeraj okrog 10.25 se je pripetila v Mihaelovi ulici prometna nesreča, v kateri se je k sreči le lažje poškodovala 77-letna Evelina Simonetti, Ul. Campagnuzza 12. Ženska je hodila po cesti ob strani kolesa, ko jo je iz še nepojasnjenih vzrokov podrl fiat uno, ki ga je upravljal 30-letni Diego Travagin, Ul. Brigata Pavia 100/a. Ponesrečenko so z rešilcem prepeljali v goriško splošno bolnišnico, kjer so ji dežurni zdravniki ugotovili le lažji pretres možganov in nekaj odrgnin po nogah. Ženska bo okrevala v dveh tednih.

V noči na soboto je bilo nevarno križišče med Sovodnjami in Štandrežem priziščeno slikovite prometne nesreče, ki bi lahko imela prav tragični zaključek. Ura je bila okrog pol štiri, ko je 33-letni Pavel Malič s Peči privozil na križišče v smeri proti Sovodnjam. Istočasno je po glavni cesti privozil 51-letni Tržičan Sergio Peronitti. Trčenje je bilo neizbežno, v siloviti nesreči se je lažje poškodoval le Maličev sopotnik 33-letni Claudio Marson z Malnišča 7. Ponesrečenca so prepeljali v splošno bolnišnico, kjer so mu nudili le prvo pomoč. Gmotna škoda je velika, saj sta oba avtomobila za odpad.

V drugi prometni nesreči se je prav tako v noči na soboto ponesrečil Nereo Francescon, ki se bo moral zdraviti zaradi številnih udarcev dobra dva tedna. Nesreča se je pripetila na križišču med ulicama Grossi in Leoni.

Tudi na Trziškem so se pripetile nekatere prometne nesreče. Najresnejša je bila na križišču med Ulicama Timavo in Colombo, kjer je citroenov dyane, ki ga je upravljal 25-letni Franco Salvati, po nevarnem prehitevanju zaneslo v obcestni jarek in v bližnji zid. V nesreči se je zelo hudo poškodoval Salvatijev sopotnik 66-letni Carmine Simonetti. Moža so prepeljali z rešilcem v trziško splošno bolnišnico, kjer so mu ugotovili zlom tilnika, obeh kolkov, nekaterih reber in močan udarec v prsni koš. Moža so sprejeli v oddelek za oživiljanje, kjer se mož bori s smrtjo. Voznik dyane se zdravi na ortopedskem oddelku. Okrevala bo v treh tednih.

Medtem se ni spremenilo zdravstveno stanje 8-letne Nicolette Furlan, ki je bila v petek okrog poldneva žrtev hude prometne nesreče v Polacu pri Foljanu. Dekletce so v petek zvečer operirali, zdravniki pa so si še naprej pridržali prognozo.

V občinskih bazenih lani osemdeset tisoč obiskovalcev

Naraščajoče povpraševanje odpira vrsto novih vprašanj

V vročih dneh se prileže skok v osvežilno vodo. Jadransko morje, zlasti v severnem delu, je žal tudi letos "bogato" zacvetelo in tako odvrnilo marsikatero kopalca, ki je bil namenjen preživeti teden ali dva ob morski obali.

Kaj storiti torej v teh soparnih dneh? Veliko oseb se je odpravilo v bližnje bazene, kjer vsaj problemov glede čistoče vode ni. V naši deželi ni veliko bazenov, saj razpolagajo s primerno velikimi in udobnimi bazeni le večja mesta, čeprav je za tovrstne usluge veliko popraševanje. Letošnji obiski v bazenih pa so prekorali vse najbolj optimistične napovedi. V Gorici, na Rojcah, stoji že celih dvanajst let kompleks pokritega in odkritega plavalnega bazena, ki se lahko kosa s Tržaškim in Videmskim. Toda dvanajst let je veliko časovno obdobje, še zlasti če upoštevamo, da niso v vseh teh letih občinski možje namenili objektu prepotrebni posodobitvenih posegov za funkcionalnejše in cenejše poslovanje.

Prejšnji teden so o problemu gorških bazenov na Rojcah spregovorili tudi v občinskem svetu, kjer so med obravnavo za proračunsko kritje primanjkljaja, ki znaša približno 244 milijonov lir, med drugim ugotavljali, da bazen ne ustreza več realnim potrebam. Objekt je namreč zastarel in nekoliko zanemarjen, poleg tega je pretesen za naraščajoče povpraševanje.

Pred nekaj dnevi smo si ogledali bazen na Rojcah, kjer se večkrat kar tre obiskovalcev. Bazen upravlja združenje Gorizia nuoto, ki je v zadnjih dveh-treh letih doseglo na vsedržavnem merilu res zavirljive rezultate. O problemih in bodočih načrtih smo pogramljali s predsednikom združenja Giorgiom Rossijem in podpredsednikom Fabiom Fantinijem.

»Poslovanje vsakega občinskega bazena«, nam je uvodoma dejal podpred-

sednik Fantini, »je nedvomno tesno povezano s prejšnjimi stroški, saj je ta socialni servis, kjer izdatki vselej prekašajo prejemke. Kljub temu je strošek, ki ga ima vsako leto goriška občinska uprava za vodenje bazena, med najnižjimi v celi Italiji. Ta podatek smo med drugim lahko preverili tudi na nedavnem vsedržavnem shodu v Bologni, kjer je bil govor o urejenosti plavalni centrov v naši državi.«

Kakšno je pravzaprav delovanje združenja Gorizia nuoto? »Naše združenje«, nam je povedal predsednik Rossi, »želi nuditi vsaki osebi, ki se želi naučiti plavanja ali se želi tekmovalno udeleževati, čimvečjo razpoložljivost objekta. Na ta račun smo bili žal deležni že precejšnjih kritik, češ da imamo preštevilne plavalne tečaje in vsakovrstne treninge, ki naj bi

oškodovali ostale rekreativne plavalce. Tu moram pojasniti, da imamo na razpolago le dve tekmovalni progi v olimpijskem bazenu, torej zasedemo z našimi aktivnostmi le eno četrtno celotne vodne površine.

Kar zadeva finančno plat velja naše upravljanje kakih deset milijonov lir na leto, kar je po našem mnenju res minimalni znesek. Ta žal večkrat ne zadošča vsem potrebam, ki jih ima naše združenje, zato si bomo morali v bodoče pomagati še morda z nekaterimi sponzorji.«

Kakšen je bil obisk v prvih šestih mesecih v primerjavi z lansko sezono, smo povprašali predsednika Rossija. »Ta je v primerjavi z lansko sezono res spodbuden. V prvih šestih mesecih smo zabeležili kar 63.986 obiskovalcev, lani je vsega skupaj prestopilo prag bazena okrog 86 tisoč oseb. Če

sedaj izračunamo v odstotkih letošnji porast, upoštevajoč tudi bližnje jesenske mesece, ko bomo morali bazen zapreti za običajna vzdrževalna dela, bo ta presegel 20 odstotkov. To je vsekakor izjemen rezultat.

Povečanju števila obiskov je nedvomno botrovala letošnja pobuda, ko smo uspeli v sodelovanju s šolskim Skrbništvom privabiti v jutranjih urah lepo število učencev in dijakov z Goriskega. Teh tečajev se je udeležilo skupno 10.139 mladih, v naslednji sezoni pa načrtujemo, da bi s primernimi sredstvi lahko to število tudi podvojili.

Poleg tega nudimo brezplačno pomoč osebam, ki imajo motorične motnje in, ki želijo preživeti nekaj uric v goriskem občinskem bazenu.«

Temu vašemu delovanju je treba dodati tudi športno udejstvovanje plavalcev in plavalk. »Kar zadeva ta sektor«, nam je odgovoril Rossi, »gojimo plavanje, vaterpolo in potapljanje. V plavanju smo v zadnji sezoni dosegli res odlične rezultate, saj smo se povzpeli z lanskega 115. mesta do 50. mesta, kar je res izjemen rezultat. V vaterpolu je naša članska ekipa prestopila v višjo ligo in bo v naslednji sezoni nastopala v vsedržavni C ligi. Naša potapljaška šola je na visoki kakovostni ravni, saj so številni naši potapljači deležni laskavih priznanj zaradi svoje dovršene pripravljenosti. Vsako leto v Gorici opravi uspešno izpit kakih 40 potapljačev.«

Verjetno pa ni vse tako lepo kot zglada. Kaj nameravate v naslednji sezoni? »V prvi vrsti nas pesti«, je povedal podpredsednik Fantini, »pomanjkanje prostora. Že letos bi lahko imeli približno 1000 tečajnikov več, če bi razpolagali z večjo vodno površino. Goriški olimpijski bazen na odprtem je izredno lep objekt, ki bi ga bilo treba v bližnji bodočnosti pokriti. To je

seveda naša skrita želja, ki bo morda nekoč le postala realnost. Bazen bi se dalo namreč pokriti s posebnim premičnim ohišjem, ki bi se ga čez poletje lahko odstranilo. Na ta način bi lahko med zimskimi meseci prirejali večje število plavalnih tečajev in predvsem tekmovalj v sodelovanju z bližnjo Slovenijo. Gorica leži namreč prav na sredini prostora Alpe Jadran, ki iz leta v leto postaja vse bolj zanimivejša in konkretnije. Naš bazen bi lahko postal pravo plavalno središče. Že večkrat smo stopili v stik s predstavniki iz Slovenije - tu mislim ne samo na Novogoričane, ampak tudi na Koprčane, Ljubljance in itd. -, ki so pokazali veliko zanimanje za realizacijo takega pokritega objekta. Premično kritje bi stalo okrog 800 milijonov lir, tem pa bi bilo treba seveda prišteti stroške za ogrevanje novega prostora. Če občinska uprava sedaj odšteje letno kakih 200 milijonov lir le za segrevanje objekta, v primeru dveh pokritih bazenov bi se ta znesek gotovo podvojil. Uresničitev takega objekta seveda ne bo enostavna stvar, toda delali bomo v to smer.«

Sedanji bazen pa bi bilo treba verjetno posobiti. »To je trenutno najšibkejša točka«, je povedal Rossi, »goriškega bazena, saj je bilo v vseh teh dvanajstih letih storjenega malo ali celo nič. Goriška občinska uprava namerava nameniti milijardo lir za vsa potrebna vzdrževalna in posobitvena dela, dala nam je tudi na razpolago še eno osebo, ki skrbi za čistočo notranjosti objekta. V tej sezoni smo med drugim uspeli usposobiti ozonizacijsko aparaturo, ki čisti vodo. To delo, ki je veljalo 40 milijonov lir, je bilo neobhodno potrebno, saj je najvažnejša postavka upravljanja bazena prav ta, da nudimo obiskovalcem prepotrebno čistočo, v vodi in izven nje.« (mč) (foto Čubej)

Sestanek med predstavniki Pokrajine in Turistične ustanove iz Gradišča

Večje usklajevanje s ciljem doseganja boljših in odmevnejših rezultatov je potrebno tudi na področju turistične dejavnosti in kulture, pri čemer je treba primerno ovrednotiti že prisotne in uveljavljene pobude. Tako usmeritev so poudarili na nedavnem srečanju med predsednikom Pokrajine Criscijem in odbornikom za kulturne dejavnosti Panzero ter predsednikom avtonomne letovišarske ustanove iz Gradišča Rissdoerferjem in odgovornim za deželno galerijo sodobne umetnosti L. Spazzapan, Di Bertom.

Rissdoerfer je predstavnik Pokrajine seznanil z delovanjem ustanove, zlasti kar zadeva enotko in galerijo. Enoteka deluje že četrto stoletje in je dosegla zavirljivo raven uveljavitve, raven, ki si jo je bilo pred četrto stoletje težko zamisliti.

Vloga, ki jo ta ustanova opravlja je velikega pomena za razvoj turizma v teh krajih in na Goriskem nasploh. »Večji razmah pa, za kar obstajajo vse možnosti, zaenkrat omejuje skromna razpoložljivost finančnih sredstev«, je ugotovil predsednik letovišarske ustanove.

Gianfranco Di Bert je predstavnik pokrajinske uprave seznanil z delovanjem galerije in zlasti z odmevno razstavo ob 100-letnici rojstva L. Spazzapana. Opozoril je na nepotrebne težave in nesoglasja, do katerih je prišlo med pripravljanim razstavo in priporočil v bodoče večje sodelovanje in usklajevanje raznih pobud.

Predsednik Pokrajine Crisci je dejal, da na Pokrajini s posebno pozornostjo spremljajo priprave novega deželnega zakona o turistični dejavnosti. Glede de-

javnosti galerije sodobne umetnosti je Crisci dejal, da je rešitev tega vprašanja in predvsem zagotavljanje rednega delovanja zapopadeno v programu pokrajinske uprave. Glede enotke »La Serenissima« pa bo Pokrajina na vsak način zagovarjala vlogo, ki si jo je ta ustanova pridobila v četrto stoletje. »S predsednikom Trgovinske zbornice sva že stopila v stik, da najdemo primeren način upravljanja te ustanove.«

O težavah in nespornostih ob pripravi Spazzapanove razstave je govoril tudi pokrajinski odbornik Panzera, ki je obstoj nespornostim priznal, vendar ob tem naglasil, da je pomemben rezultat: Gradišče gosti razstavo, ki je državne in mednarodnega odmeva, pred Rimom in Torinom.

Socialisti ocenili delo in težave galerije L. Spazzapan

O razmerah, v katerih deluje galerija sodobne umetnosti L. Spazzapan v Gradišču so te dni, še pred sestankom s predstavnik Pokrajine, govorili na srečanju med pokrajinskimi svetovalci PSI in odgovornim za delovanje galerije, Giannijem Di Bertom. Govor je bil tudi o težavah in polemikah glede priprave razstave del L. Spazzapana. Namen sestanka je bil iskanje možnosti, kako bi galeriji zagotovili najbolj primerne pogoje delovanja ob še višji kakovosti.

Premalo izkoriščene možnosti pred pragom

Parka na Šanci in ob Soči samevata

Pred leti je deželna gozdna uprava začela urejati gozdne poti pod Šanco, kjer je uresničila vabljiv park, v katerem je tudi vse pripravljeno za trim stezo. Ob vhodu v park je tudi večji zagrajen prostor, ki je namenjen predvsem najmlajšim. Kasneje je deželna gozdna uprava začela urejati tudi desni breg Soče, od Pevmskega mostu proti Podgori. Rezultati tega dela so danes že vidni in na voljo občinstvu.

Zanimalo nas je, kako se Goričani poslužujejo tega, kar je v marsikaterem velikem mestu le skrita želja. Resnici na ljubo gre podčrtati, da sta tako pevmski park kot prostor ob Soči relativno malo obiskana. Še posebno pevmski del pešpoti in trim steza več dnevov na teden samevata in le redkokdaj vidiš ob vhodu v park kak motor ali avtomobil.

Nekoliko boljše gre z lepo urejenimi stezami ob Soči, ki jih posebno v teh dneh obišče kar precej Goričanov. Vsekakor premalo, da bi lahko rekli, da vloženi strošek odgovarja namenu. Sicer je že tako, da večkrat ne znamo pravilno vrednotiti tega, kar imamo. Pred leti smo se pritoževali, da pač ni na razpolago urejenih površin za sprehode in aktivno rekreacijo v naravi. Sedaj, ko imamo na razpolago park pa kaže, da smo nanj skoraj pozabili.

Sicer smo nekaj podobnega doživeli pred petnajstimi leti, ko sta SZ Dom in KD Naš prapor uredila nad Pevmo

trim stezo z vsem potrebnim za vadbo. Stezo so spočetka obiskovali le nekateri člani obeh društev, kaj kmalu pa je začela samevati in leseno orodje propadati.

Kaj storiti, da bi parka pod Šanco in ob Soči beležila večji obisk? Po našem mnenju bi za to morala skrbeti predvsem šola. Marsikatera goriška šola, predvsem osnovna, bi lahko večkrat

obiskovala ti središči, tu bi se lahko vršil pouk v naravi. Ravno tako bi steze uporabljali športniki pri nabiranju kondicije. Ob tem pa je to idealni kraj za sprehode in krajšo sprostitve. Skratka, kazalo bi bolj racionalno uporabiti naravna parka preden ju bo zob časa doobra zdelal. (pr)

Na sliki: (foto Pavšič) pešpot ob Soči

V Rutarjih bo ob koncu tedna 17. tradicionalni praznik vina

Od petka 4. avgusta do ponedeljka 7. avgusta bo v Rutarjih tradicionalni, letos že sedemnajsti, praznik vina. Rutarji slovijo po kvalitetni vinski kapljici, saj se ljudje na tem skrajnem delu Brd že od nekaj ukvarjajo s pridelovanjem vina. Prireditelji praznika napovedujejo, da bodo obiskovalcem na razpolago sledeča vina: laški rizling, furlanski tokajec, malvazija, beli, črni in sivi pinot, sauvignon, traminer, merlot, kabernet, furlanski verduc, rebula, pikolit, refošk, »schioppettino« in rosé. Izbor je res dovolj širok. K dobremu vinu se prileže dobra hrana, in, seveda, tudi obratno. Za vse to bodo krajani seveda poskrbeli tako kakor se spodobi, saj bodo pripravili vrsto kioskov.

V petek, 4. avgusta, bo ob 20. uri slovesna otvoritev praznika. Po pozdravnih govorih nekaterih lokalnih in deželnih oblasti bo ob 21. uri ples z ansambлом »Popovic«. Naslednji dan, v soboto, 5. avgusta, bodo kioski pričeli delovati že ob 18. uri. Ob 20.30 bo

nastop plesalcev plesne šole »Blue moon«, ki bodo uprizorili več mednarodnih standardnih in latinsko-ameriških plesov. Med prvim in drugim delom nastopa, ki bo ob 22.30 se bodo gostje lahko zavrteli ob zvokih ansambla »Souvenir«.

V nedeljo, 6. avgusta, bo ob 18. uri nastop godb na pihala iz Cerknega in Dobrovega. Ob 20.30 bodo za prijetno vzdušje poskrbeli člani ansambla »I Mokambo«. V ponedeljek se bo praznik vina zaključil.

Univerzitetni tečaj za diplomatske vede

Od 1. avgusta do 21. septembra bodo sprejemali prijave za vpis v visokošolski tečaj za diplomatske vede, za šolsko leto 1989/90, ki se bo odvijal v Gorici. Prijave sprejemajo v tajništvo fakultete za politične vede Univerze v Trstu, Trg Evrope 1, 2. nadstropje.

Občinski odbor odobril geološko študijo

Goriški občinski odbor je na petkovi seji vzel v pretres kakih stopetdeset različnih vprašanj. Med drugim je razpravljalo o geološki študiji občinskega ozemlja. Gre za dokumentacijo, ki je, v okviru najnovejše deželne zakonodaje, nujno potrebna ob sprejemanju regulacijskih načrtov, oziroma njihovih variant. Geološko študijo so izdelali nekateri goriški strokovnjaki, v sodelovanju z občinskimi in deželnimi uradi. Iz dokumentacije izhaja, da je celotno območje občine geološko dovolj stabilno in da ni nekih neposrednih nevarnosti na območjih, kjer so predvidene gradnje. Izdelava predhodne geološke študije je bila doslej obvezna za občine na potresnem področju, tako normo pa je Dežela lani raztegnila na celotno deželno ozemlje.

Medtem velja opozoriti, da se bo jutri popoldne spet sestel občinski svet in skušal spraviti z dnevnega reda kar največ vprašanj. Seja bo predvidoma tudi v torek dopoldne.

LA BANCARELLA

VELIKO SKLADIŠČE
RAZNE KONFEKCIJE IN JEANSERIJA

GORICA, Ul. Cascino 5, Ul. Garibaldi 6, tel. 0481/33150

od torka, 1. avgusta 1989, dalje
SEZONSKO ZNIŽANJE

ŽENSKA, MOŠKA IN OTROŠKA KONFEKCIJA, JEANS VSEH ZNAMK
(carrera, yuma, levi's, clark, wild, lee master, casucci, rifle, pop 84)
NOGAVICE, OBLAČILA ZA PROSTI ČAS, OSEBNO PERILO
SRAJCE, MAJICE, TRENIRKE RAZNIH MODELOV IN CEN

Pri nas je vaš denar več vreden

OBIŠČITE NAS in se boste prepiricali!

Promocijska prodaja v TK Galeriji Grafike slovenskih mojstrov s popustom

V Tržaški knjigarni poteka te dni prodaja s popustom grafik slovenskih likovnih mojstrov. Ljubitelji umetnosti si lahko zagotovijo dela Avgusta Černigoja, Lojzeta Spacala, Adrijane Maraž, Metke Krašovec, Jožeta Ciuhe, Klavdija Palčiča, Marjana Kravosa, Vladimira Makuca in Tomaža Kržišnika s popustom od 10 do 20 odstotkov.

Na nedavnem simpoziju SAZU o problemih narodnih manjšin France Bernik o sodobni slovenski književnosti v Avstriji in v Italiji

Slovenska akademija znanosti in umetnosti je letos pripravila simpozij, na katerem so obravnavali probleme narodnih manjšin. Akademik dr. France Bernik je ob tej priložnosti govoril o vprašanju slovenske književnosti v Avstriji in Italiji. Zaradi tehtne analize tega vprašanja in situacije, s kakršno se srečujejo slovenski pisci na Koroškem in Primorskem, Bernikovo razpravo objavljamo v celoti.

France Bernik

Znana je misel, da veliki narodi delajo zgodovino ali vsaj mislijo, da jo delajo, mali narodi pa zgodovini podlegajo. Drugače povedano: veliki narodi, organizirani v lastno državo, pogosto obsegajo znotraj svojih meja eno ali več manjšin, da so še večji, mali narodi pa so neredko razdeljeni v več držav, da so še manjši oz. šibkejši. Če ne bi bilo tako, ne bi razpravljali o večinskih in manjšinskih narodih, ne bi pripravljali znanstvenih posvetovanj o narodnih manjšinah in njihovih vprašanjih.

Pojma majhen narod in majhna nacionalna skupnost sta seveda relativne vrednosti in pomenita kvantifikacijske lastnosti, predvsem maloštevilnost in majhnost ozemlja, na katerem živi nacionalna skupnost. Tukaj pa se zastavlja vprašanje, v kakšnem smislu in kdaj sta majhen narod in majhna nacionalna skupnost lahko večja oz. močnejša kot sta po svojih geografskih in demografskih razsežnostih. Hipotetični odgovor, hipotetični na začetku, bi bil: v območju kulture, v kulturnem in umetniškem ustvarjanju. In prav zavest pripadnosti skupni nacionalni kulturi, npr. skupnemu slovenskemu kulturnemu prostoru, je tista sila, ki z nekaterimi drugimi dejavniki, predvsem gospodarskimi, kljubuje najraz-

ličnejšim oblikam asimilacije slovenskega prebivalstva v Avstriji in Italiji.

Kaj pomeni znotraj skupnega slovenskega kulturnega prostora naša književnost, sodobna književnost v zamestju? Kakšne so njene posebnosti ob stičnih točkah, ki to književnost povezujejo s književnostjo v matični domovini?

Kakor je književnost tenkočutni pokazovalec, občutljivi seizmograf duševnega in duhovnega, tj. intelektualnega življenja neke nacionalne skupnosti v nekem času, je hkrati res, da njeno sporočanje navadno ni transparentno, enopomensko in da zato tudi njena recepcija ni enaka pri senzibilno različnih bralcih, pri bralcih z različnim horizontom pričakovanja. Da bi se izognili takim in podobnim diferenciacijam, pogledimo na sodobno književnost slovenske manjšine s širšega, morda tudi bolj objektivnega

stališča, s stališča literarnih vrst. Literarnih vrst seveda ne pojmujemo oblikovno formalistično, temveč kot kategorije, kot pojme vsebinske esteti-

Kakšna se nam torej kaže književnost Slovencev v Italiji in Avstriji, če nanjo pogledamo z vidika literarnih vrst in če te vrste razumemo kot temeljne možnosti človekovega bivanja v svetu?

Prvo, kar opazimo, je, da v sodobni slovenski književnosti v Avstriji in Italiji daleč najbolj prevladuje poezija, lirski pesnik. Cela vrsta imen pesnikov in pesnic različnih slogov to potrjuje: Milka Hartman, Andrej Kokot, Erik Prunč, Gustav Januš, Stane Wakounig, France Merkač, Jožica Čertov, Jani Oswald, Olga Vouk, Janko Ferk, Maja Haderlap, Fabjan Hafner, Cveta Lipuš in še kdo na Koroškem ter Ljubka Šorli, Marija Mijot, Vinko Beličič, Miroslav Košuta, Filibert Benedičič, Bruna Marija Pertot, Marko Kravos, Irena Žerjal, Aleksij Pregarc, Ace Mermolja, Boris Pangerc, Marij Čuk, Alenka Rebula-Tuta in morda še kdo na Tržaškem in Goriškem. Če je lirika izražanje miselnih, čustvenih, čutnih, pa tudi iracionalnih stanj posameznika, izražanje notranje duševne napetosti, človekove subjektivnosti, potem lahko rečemo, da kvantitativno največji del slovenskih literarnih ustvarjalcev zunaj matične domovine zaposluje dogajanje v človeku. Razumljivo je, da se to dogajanje neredko odziva na zunanje socialne, politične, nacionalne, skratka zgodovinske okoliščine, toda epicenter ustvarjalne senzibilnosti ostaja slej ko prej v človeku posamezniku.

Personalno manj močna, manj frekventna v sodobni slovenski književnosti zunaj naših meja je pripovedna proza. To vrsto obvladujeta na Koroškem Janko Messner in Florjan Lipuš, delno Valentin Polanšek in še kdo, na Tržaškem Boris Pahor in Alojz Rebula, morda še Milan Lipovec, Zora Tavčar, Ivanka Hergold in Boris Pangerc, če tu in tam ne omenimo še nekaj v zamestju občasno delujočih, manj vidnih, tudi obrobni avtorjev. Vsekakor sodijo prvi štirje, Pahor, Rebula, Messner in Lipuš, po prevodih znani tudi v širšem srednjeevropskem prostoru, v sam vrh slovenske pripovedne proze. Znotraj naše zamejske književnosti so razvili tisti model literature, ki človeka vključuje v reko dogajanja, v tok objektivnih stvari in pojavov, na katere se človek odziva, včasih celo vpliva nanje, pogosto pa dogajanje v prozi ostaja zunaj njegovega pogleda na svet, zunaj njegove moči.

Presenetljiva ali pa tudi ne, je naslednja, tretja ugotovitev, ki se nam ponuja in je posebej zgovorna. Izmed treh klasičnih vrst, navzočih v modernih in modernističnih, zdaj že tudi postmodernih pojavnih oblikah, zaposljuje dramatika v sodobni slovenski književnosti v Italiji in Avstriji po pričakovanju malo, morda najmanj ustvarjalcev, zanesljivo pa je njihova produkcija količinsko razmeroma izjemno majhna. Na Tržaškem in Primorskem lahko v tej zvezi najprej imenujemo le Josipa Tavčarja, potem Sergeja Verča, pa Alojza Rebulu, Filiberta Benedičiča, Janeza Povšeta in Ivanko Hergold, na Koroškem bolj ali manj samo Janka Messnerja in Metoda Turnšeka. Če je temeljna drža drame, tudi najbolj sodobne, napetost, tj. dramatičnost in boj, konflikt v scenem dogajanju, dialogih in monologih, če v primerjavi s človekom lirike in pripovedne proze v dramatikki nastopa drugačen človek, človek s svojo voljo in dejanjem, nam podatek o precej skromni, če ne najskromnejši plodnosti te literarne vrste pove marsikaj bistvenega.

Seveda je sodobna literatura naših rojakov v Italiji in Avstriji sestavni del slovenske književnosti in če pri njej ugotavljamo hierarhijo literarnih vrst, je to v skladu s teorijo o tako imenovani lirčnosti slovenskega narodnega značaja in prav tako v skladu z našo umetnostjo, v kateri dejansko prevladuje lirski element. Razlika pa je v tem, da se je slovenska književnost vsaj od druge polovice 19. stoletja naprej razvijala v vseh vrstah, postala opazno lirčna, tako da imamo ob liriki in verzih tudi, čeprav ne samo, lirčno pripovedno prozo in lirčno dramatikko. Hierarhična piramida medijev v sodobni slovenski književnosti v Avstriji in Italiji je veliko bolj izrazita, razlike med vrstami v njej so bolj izpostavljene. Raziskovalec stoji zato pred dilemo, kje poiskati razlago za tako stanje: v ustvarjalcih, morda v njihovem kolektivnem značaju, v književnosti in njenih imanentnih razvojnih zakonitostih, ne nazadnje v zgodovini, čeprav hkrati ne smemo izključiti vplivanja nazaj, v nasprotni smeri. Tudi pesniki in pisatelji namreč soustvarjajo zgodovino.

Ob primeru avtobiografije Jacqueline Kennedy Škandalistične knjige gredo v promet

Škandalistične knjige so na Zahodu sila »cenjene«, saj v veliki večini doživljajo velik uspeh. Tak je sedaj primer biografije Jacqueline Kennedy izpod peresa Davida Heymanna. Knjiga z naslovom *A woman named Jackie* se je v nekaj tednih povzpela na vrh ameriških najbolj prodajanih knjig in že nekaj tednov trdno vztraja na tem mestu. Knjiga verjetno ne bi dočakala tolikšnega zanimanja ameriških bralcev, če je ne bi Heymann »posolil« in »popoprjal« z opisom vrste bolj ali manj pikantnih dogodkov, ki naj bi jim bila priča bivša ameriška first lady. Ob izidu knjige so osebe, ki so se v njej prepoznale, zagnale vik in krik, češ, da so ti dogodki le sad avtorjeve bujne domišljije in nimajo veze z resničnostjo. Naj bo kakorkoli že, knjiga je šla odlično v promet in Heymann je s tem dosegel svoj namen.

V nečem pa se je le zmotil: po potankem pregledu knjige je bil obtožen plagiat. Heymann naj bi za svoje delo prepisal cele strani iz biografije Jackie Kennedy, ki jo je

leta 1978 napisala Kitty Kelley. Plagiat na literarnem področju ni nobena novost. Spomnimo se le na Colleen McCollough, avtorico uspešne *Pesmi ptic trnovk*, ki je bila pred nekaj leti obtožena, da je dobesedno prepisala nekatera poglavja iz knjige druge avstralske pisateljice. Ali pa na italijanskega raziskovalca, svetovnega popotnika in pustolovca Ambrogia Fogarja, ki si je v knjigi o potovanju okoli sveta meni nič tebi nič »izposodil« cele strani potopisa njegovega slovitega predhodnika sir Francis Chichestera. Ameriški dnevnik *Miami Herald* je v svoji literarni prilogi »dokazal«, da je Heymann »prepisal« iz knjige Kitty Kelley tako, da je objavil »sporne« odlomke obeh knjig. Podobnost je bila res neverjetna!

Kitty Kelley je seveda napovedala, da se bo pritožila sodišču. O Heymannu in njegovi knjigi bo torej govorila tudi potem, ko bo začela aktualnost njegove sedanje uspešnice kopneti, kar bo zanj in za njegovega založnika — navsezadnje — le še nova reklama.

pismo uredništvu - pismo uredništvu - pismo uredništvu

Šeligo in Združenje književnikov Primorske

Spoštovano uredništvo, glede na izjavo, ki jih je predsednik Društva slovenskih pisateljev Rudi Šeligo dal na zadnje vprašanje v intervjuju Duška Jelinčiča, objavljenem v Primorskem dnevniku dne 23. julija letos, bi rad dodal nekaj pripomb ter Šeligo in javnosti razjasnil nekatere zmotne pojme, ki se po ustanovitvi Združenja književnikov Primorske širijo predvsem iz ljubljanske smeri.

Slovenski pisatelji v Italiji - in ne samo Trsta! - ter pisatelji Primorske smo preteklega 13. maja ustanovili Združenje književnikov Primorske in ne "popolnoma samostojno društvo", kot trdi Šeligo. Okrog poimenovanja je bilo v pripravljalnem odboru Združenja veliko govora, razmotrivanja, razčiščevanja pojmov, tuhtanja in tehtanja, ali naj se ustanovi "društvo", "združenje" ali "podružnica".

Naziv "društvo" smo takoj črtali iz morebitnih možnosti, zato da se ne bi pojmi Društvo slovenskih pisateljev in Društvo književnikov Primorske ali Društvo primorskih literatov prekrivali in ustvarjali nepotrebno zmedo, šlo pa je tudi zato, da se ne bi po prednostni lestvici enačili. DSP je organizacija, ki v celoti pokriva celotni slovenski kulturni prostor - in ne samo zemljepisnega - naziv "združenje" pa ima ožji pomen. Ko smo si bili že na jasnem, da bomo ustanovili podružnico, in smo to tudi razglasili na skupščini DSP, pa smo ugotovili, da bi kot podružnica ne mogli biti deležni od družbenopolitičnih ustanov prepotrebni sredstev, ki so nujna za vsaj sporno delovanje neke organizacije. Doslej smo skoro vse stroške krili iz lastnega žepa. Zato smo morali skrojiti lasten statut in se postaviti na lastne noge.

Drugi razlog, zakaj smo se odrekli podružnici, pa je naslednji: podružnico lahko ustanovijo samo člani Društva slovenskih pisateljev. Teh pa je na Primorskem, kjer se je literarno ustvarjanje med mladimi, uveljavljenimi in še ne uveljavljenimi pisci, močno

razmahnilo, le skromno število. Okrog primorskih revij, v literarnih klubih in krožkih pa je toliko željnih peres, da bi se z ustanovitvijo podružnice, kjer bi spet imela glavno besedo in možnost oglašanja le "peščica izvoljenih", izjalovil namen, s katerim se je osnovala širša organizacija za primorske književnike. Ustanovitev podružnice "bi vodila v notranjo razcepljenost na polnomočne in priključene člane, s tem da bi bili slednji v večini in najdejavnejši, ne bi pa mogli pododbora (beri: podružnice, op. B.P.) obenem tudi predstavljati in suvereno krojiti njegovega programa" (Vlado Šav: Edinstveni, a ne edini, Primorska srečanja, št. 97, 1989, str.: 506). Potem ko smo pretehtali vse možnosti, smo sklenili, da ustanovimo Združenje književnikov Primorske, vendar nikakor ne v opoziciji do DSP, še manj iz kakšne bojzani pred ne vem kakšnimi pritiski. Organizacija je vzniknila in zrasla iz naravnih potreb po združevanju, iz želje po skupnem zasledovanju nekih možnosti, med katerimi je poglavitni cilj ovrednotenje (in upovedovanje) kulturne, književne, družbene, umetniške in vsakršne podobe Primorske in njenih ljudi, njenih značilnosti in vrednot v pretekli in sedanji dobi.

Združenje ima željo in namen, da bi široki in množični ustvarjalni potencial Primorske, na kakršnemkoli področju, skušalo zajeti in organizirano telo in vplivati na občutek neke skupne usode in skupnega pretoka življenjskih sokov in ustvarjalne energije. Ob tem, seveda, ne pozablja na svobodo in suverenost posameznika.

Sicer pa je združenje že večkrat objavilo svoj program (Književni listi, Primorski dnevnik, Primorske novice), ki je zelo obsežen in daljnosežen. Osebnost (istočasno pa tudi v zastopstvu upravnega odbora Združenja) pa sem v nešteti intervjujih in izjavah, ki sem jih dal za radio, tisk in televizijo, v prvi vrsti poudarjal tesno sodelovanje z Društvom slovenskih

pisateljev, ki je prva in najvišja institucija pisateljev Slovencev.

Zelo kategorično zanikam Šeligovo prav tako kategorično trditev, da "izpostavljati samostojnost pomeni v tem trenutku, da se ne strinjajo z delovanjem DSP". In tudi trditev, da ob spremenjeni politiki, ko bi nastale sile, ki bi hotele DSP spodnesti in bi te sile vihte argument, da je DSP tako ozko, da "še celo primorski pisatelji niso zmogli zdržati pod tem okriljem in so zaradi tega morali ustanoviti popolnoma samostojno neobvezno društvo" se mi zdi hudo pretirana in res kaže, s kolikšnim nezaupanjem, s kakšnimi strahovi in temnimi slutnjami se je obdal Rudi Šeligo, v trenutku, ko smo imeli in imamo primorski pisatelji popolnoma drugačne namere in drugačne misli v glavi in v skrbeh.

Združenje književnikov Primorske se v vsem in povsem istoveti s tistim, kar DSP danes dela in kar za Slovence predstavlja s političnega, umetniškega in družbeno angažiranega gledišča. V kolikor pa bi (ali bo?) v svojem družbenopolitičnem delovanju zašlo na stranpota, pa ne bi bilo Združenje književnikov Primorske ne prvo ne edino, ki bi se mu uprlo, ali se vsaj od njega odmaknilo. Želim, da bi Združenje književnikov Primorske s svojim specifičnim profilom v strukturi in delovanju obogatilo DSP in mu bilo - vsaj kar se tiče Primorske na obeh straneh meje - v podporo in dragocen sodelavec v ustvarjalnih in organizacijskih naporih.

In verjamem tudi, da bi bila še večja obogatitev za Društvo slovenskih pisateljev in za ustvarjanje na Slovenskem sploh, če bi se tudi v drugih pokrajinah Slovenije osnovala podobna združenja in z voljo in delom prerasla v vogelne kamne osrednje slovenske pisateljske ustanove.

Hvala za gostoljubje!

Boris Pangerc
Predsednik Združenja
književnikov Primorske

I Cristalli revije Alp: leposlovje za planince

Dušan Jelinčič

Mirella Tenderini: Končno rojstvo zbirke alpinistične literature

Staro pravilo pravi, da se lahko iz uspeha porodi le uspeh. Če to nanesimo na konkretni primer uspešnega italijanskega mesečnika Alp lahko sklepamo, da bo tudi prepotrebna zbirka planinske in alpinistične literature, ki se je letos porodila v okviru Alpa, nadvse uspešna. Ker za to pravzaprav gre. Zdi se skoraj neverjetno, vendar pa ni doslej v Italiji v okviru kake založbe obstajala zbirka planinskega leposlovja, torej taka, kjer bi v rednih presledkih izhajale knjige na to specifično tematiko. V zadnjem obdobju je bilo mnogo pobud, s katerimi so skušali založniki zapolniti to vrzel, vendar pa so vse te iniciative izjalovile, tako da je redno izhajalo le nekaj naslovov, nato pa je zbirka izginila. Slovenci se lahko v tem okviru prav pohvalimo, ko pa že celo vrsto let obstaja pri mariborski založbi Obzorij zbirka Domače in tuje gore, ki se je izkazala za zelo priljubljeno in dragoceno.

Zato tudi z navdušenjem pozdravljamo novo italijansko pobudo mlade in agilne založbe Vivalda iz Turina, ki že izdaja Alp in ki se je zaklela, da bo tudi v državi, ki ima tako bogato planinsko tradicijo, kot je Italija, stekla pobuda vrste redno izdanih alpinističnih knjig. Naslov zbirke je "I Cristalli" (Kristali). Do sedaj so že izšli prvi trije naslovi, ko pa sem odgovorne pri Vivaldi s še precejšno bojaznijo pred morebitnim negativnim odgovorom vprašal, kako se kaj prodajajo "nove planinske knjige", sem bil prijetno presenečen ter se oddahnil, ko so mi odgovorili, da so prvo knjigo že ponatisnili. Končno! Da bi zvedel "vse" o tej novi, pa tudi dokaj pogumni založniški iniciativi, sem se dalje pogovoril z glavno urednico do sedaj edine knjižne zbirke planinske literature v Italiji Mirella Tenderini, ki mi je v svojem novinarskem uradu knjižnega agenta v Milanu zelo prijazno, nazorno in izčrpno odgovarjala na vsa vprašanja. In res me je zanimalo marsikaj. Od kod želja po taki knjižni zbirki, ko so pa vsi dosedanji podobni poskusi klavarno propadli, kdaj so začutili potrebo po taki zbirki, zakaj so jo začeli izdajati prav v Turinu v okviru revije Alp, zakaj, zakaj...

Mirella, začniva kar od začetka. Če mi obrazložiš zakaj se nova zbirka planinske in alpinistične literature imenuje "I Cristalli" mi bo morda potem bolj jasno, zakaj ste se za tako zbirko sploh odločili...

»Res je najboljša začetki kar od naslova. Kristali so majhni, a dragoceni kamni, torej taki, ki niso neobhodno potrebni, vendar pa bi bil svet brez kristalov širše metaforično vzeto, torej brez majhnih, estetsko lepih in dragocenih stvari, dosti bolj reven, pač grši, pustejši, plitvejši, kot sicer. Kar velja za kristale, velja tudi za knjigo. Ni za življenje neobhodno potrebna, vendar pa je tako važna za njegovo popestritev. Zato smo to zbirko knjig - dragocenih majhnih stvari, ne življenjsko nujnih, a bistvenih za vseh nas, imenovali »I Cristalli dell'Alp«. Zakaj smo dodali revijo Alp, ki pa se je v nazivu iz praktičnosti in zaradi okrajšave izgubila? Ker je zbirka nastala prav v okviru te popularne planinske revije in prav na pobudo njenega odgovornega urednika Enrica Camannija, ki je že dalj časa zagovarjal tako pobudo, in pa založnika Giorgia Vivalde, ki se mu je zdelo vredno s tem poskusiti.«

Ti si glavna urednica te zbirke, ki je v svojih prvih mesecih življenja žela pomembne uspehe. Kako, da ste bili tako prepričani, da bo pobuda uspela, ko pa je še vsaka taka iniciativa formiranja planinske literarne zbirke vedno propadla? Ni bilo le preveč optimistično?

»Lepo je biti optimist, vendar pa je treba biti predvsem realist: in zaradi stvarnosti smo se odločili, da poskusimo ustvariti to, v kar verjamemo, vendar pa da pri tem pazimo, da ne opravimo napak, ki so jih storili drugi v podobnih primerih. Predvsem gre tu za distribucijo. Ta mora biti kapilarna in mora seči v vsak najmanjši kraj v Italiji. Poleg tega smo za Cristalle organizirali zelo močan propagandni stroj, tako da so za obstoj teh naših knjig zvedeli vsi »pismeni ljudje«. Nadalje smo priredili razne predstavitve, npr. na odmevnem knjižnem sejmu v Turinu ali na festivalu planinskih in pustolovskih filmov v Trentu. Nadalje pa ne smemo pozabiti, da je ime Alp že nakakšna garancija, jamstveni zaščitni znak, saj ima ta revija svoje naročnike, redne bralce in privržence, ki so se rade volje odzvali ter z veseljem pozdravili to našo pobudo. Res smo tudi izkoristili, in to je seveda iz tržnega stališča popolnoma pravilno, uspeh in ime Alp, saj smo to ime in sloves Alpa tudi sami zgradili.«

Številke in statistike vam dajajo prav. Prva knjiga je že razprodana. Tehnično opiši, kako bodo te knjige izhajale, predvsem pa po kakšnih kriterijih boste izbirali naslove oz. avtorje...

»To sta že kar dve vprašanji v enem! Knjige bodo izhajale dvakrat na leto, in sicer tri naenkrat. Prve so izšle letos maja, naslednje tri pa bodo torej novembra. Res so te knjige praktično pošle, vendar moram resnici na ljubo poudariti, da je naklada majhna, pač nekaj tisoč izvodov za naslov. Ko pa poidejo, takoj tiskamo drugo izdajo, in tako naprej.

Po kakšnem kriteriju izbiramo naslove in avtorje... To je pravzaprav zagonetno vprašanje. Odgovorila ti bom s praktičnim primerom. Prva knjiga te naše zbirke je izbor člankov, sestavkov, študij, razmišljanj ipd. na gorsko tematiko znanega italijanskega pisatelja Dina Buzzatija. Menim, da je ta knjiga, ki jo je uredil direktor Alpa Enrico Camanni in s tem opravil res hvalevredno delo, pravi manifest naše zbirke. Mi si želimo objavljati take knji-

ge na planinsko tematiko, ki se lahko oprejo na lastne idejne in vsebinske temelje, torej predvsem brez pomoči barvnih fotografij. Argumenti sami morajo torej biti dovolj učinkoviti. Trenutno namreč obstaja v Italiji, pa verjetno tudi drugje po svetu, prava idejna praznina v planinskem, pustolovskem in alpinističnem leposlovju, da se te loti obup. Kar pišejo, je tako prazno, tako plitvo, da se vprašaj, če je ta naš gorski svet res tako mrk in votel, kot ga opevajo, ali pa so votli le avtorji.

Ko pa sem se z vso energijo lotila vodenja in urejanja Cristallov, sem spoznala, da to le ni tako, kot se prvi trenutek zdi, temveč je treba bogastvo, ki je latentno in zabrisano, šele izgrebati. Ker to obstaja in je prav, da privre čimprej na dan. Velika večina alpinističnih knjig, ki imajo sicer čudne barvne fotografije, je, kot sem že poudarila, moralno, idejno in argumentno ploskih, zato je prav, da izbrskamo in nato predstavimo javnosti drugo plat, tisto, ki je bogata, globoka, razmišljujoča, življenjsko vedra in odprta ter skratka taka, da jo je vredno prebirati, poustvarjati in nato še posredovati drugim. To sem si zadala za nalogo, in tako je nastala prva knjiga, Camannijev zbornik Buzzatijevih gorskih sestavkov.

Če mi torej nazorno obrazložiš, kako ste izbrali prve tri knjige, mi bo jasno, po kakšnih smernicah bode Cristalli delovali in po kakšnih tirnicah bodo vozili...

»Z veseljem ti obrazložim! Zbornik Buzzatijevih gornjskih sestavkov, novel in razmišljanj je idejno točno tisto, kar nameravam posredovati našim bralcem s Cristalli. Torej goro kot širši pojem v opisovanjih in razmišljanjih človeka, ki se ji je celo življenje posvetil ter jo vzljubil v njeni celoti. Goro kot metaforo življenja, v katerem je naša dolžnost, da se realiziramo v vsej polnosti.

Druga knjiga je eden zelo redkih planinskih oz. alpinističnih romanov, ponavljam romanov, torej nekaj, kar se je porodilo v avtorjevi domišljiji, v italijanski literaturi. To je knjiga vsestranskega športnika, raziskovalca in očitno tudi pisatelja Rollyja Marchija. To je drugi aspekt naše zbirke. Želimo si torej tudi objavljati dela planinskih pisateljev, daljše povesti, romane in vse tisto, kar spada v čisto literaturo. Še več, želimo si odkriti nove in še neznanе telente s tega področja, tako italijanske kot tudi iz drugih držav.

Tretji knjigi je naslov Samatari, avtor, znani italijanski raziskovalec Alfonso Vinci, pa v njej opisuje raziskovanje v Amazoniji. To pa je tretji nosilni aspekt naše zbirke: ni nujno, da obravnavamo samo gore, ampak tudi tisto, kar je v zvezi s pustolovščino, tako fizično, stvarno, kot je v 50. letih obisk največjih pragovov sveta, ki so danes tako tragično aktualni, pa tudi psihično, domišljjsko.

S to prvo pošiljko Cristallov sem želela nazorno prikazati bivanski "credo" naše zbirke, ki je, kot vidiš, kar se da širok. Po tej poti bomo tudi najdaljevali.

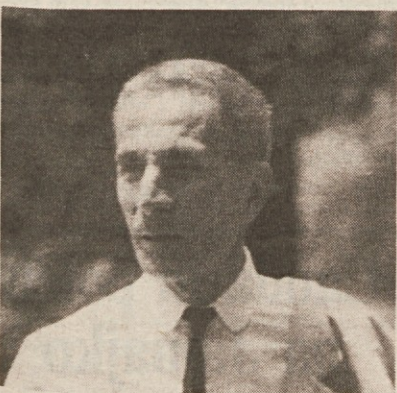
Že pripravljate novembrski "triptih" Cristallov? Lahko napoveš, kakšne bodo knjige, ki jih boste izdali?

»Zopet nam bo šlo predvsem za to, da bi ne objavljali knjig z velikanskimi barvnimi slikami zvenečih imen alpinistov, "ki prodajajo", temveč le, da bi uveljavili določen tip literature, kateri nameravamo po svojih močeh vrniti čar in pomen, ki se ga zasluži. Ne gre nam namreč za izključno komercialni zaslužek, čeprav je logično, da moramo kriti stroške in moramo morebitno izgubo zmanjšati na minimum, temveč predvsem za idejo planinstva, katero nameravamo uveljaviti na splošni italijanski ravni.«

Kaj bi ob zaključku dodala?

»Gre mi za kvaliteto produkta, in sicer točno določenega. Pot nas pelje v pravo smer, v katero verjamemo, zato bomo po tej nadaljevali. Z ustvarjanjem take zbirke smo zavestno "opravili norost" in izzvali neko tržno logiko povpraševanja in ponudbe. Proti nam so govorile vse statistike, pa smo vendarle uspeli. Pogumnjim je sreča vselej naklonjena...«

»Le Montagne di vetro« prva knjiga zbirke Buzzatijeva idejna oporoka

Dino Buzzati

Prepričan sem, da če bi enega najboljših sodobnih italijanskih pisateljev Dina Buzzatija ob smrtni uri vprašali, katera je njegova literarna oporoka, knjiga, sestavek ali leposlovno delo, s katero je svojim bralcem razprl dušo in prikazal tisto najgloblje v njej, bi ne odgovoril »Tatarska puščava« ali »Skrivnost starega gozda«, temveč »Steklene gore«. Tako nekako se namreč glasi slovenski pre-

vod naslova zbirke izbora planinskih člankov, razmišljanj, kratkih sestavkov, novel, esejev in drugega, kar je povezano z njegovo brezmejno ljubeznijo do gora. Knjige ni mogel seveda Buzzati sploh poznati, ko pa jo je prav pred kratkim uredil odgovorni urednik revije Alp Camanni, in je torej trditev povsem retorična.

V Steklenih gorah spoznamo, da je za Buzzatija gora metafora življenja, da ima vse globlji pomen, kot si lahko ob površni analizi predstavljamo, saj zaobjema tisto najgloblje v človeku, njegovo željo po rasti in uveljavitvi, njegovo odisejsko hrepenenje po lepšem, njegovo iskanje popolnega. Poleg tega pa je Buzzati v svojih planinskih sestavkih, ki so v glavnem kratke novele, uporabil, in to je pravzaprav presenečenje, vse tiste literarne prvine, ki so značilne za njegov leposlovni opus, nad katerim kraljuje tisto absolutno: Gora.

Gora, katero Buzzati opisuje stvarno, ko se navdušuje nad konkretnimi uspehi konkretnih ljudi, Tita Piaze, Comicia, Tissija, Oggionija, Bonattija, Messnerja in drugih.

»Le mani dure« Rollyja Marchija prijetno poletno branje »Trd« roman o trdih ljudeh

Rolly Marchia

Rollyja Marchija sem poznal kot vsestranskega športnika, novinarja, fotografa, raziskovalca, nikakor pa nisem vedel, da je tudi izredno nadarjen pisatelj. Nihče ga nima za takega, morda prav zato, ker po splošnem mnenju »ne more biti dober športnik (ali alpinist ali pevec ali...) tudi dober pisatelj«, to pa je do Marchija velika krivica. Po mnenju literarnih kritikov je namreč knjiga »Le mani dure«

(Trde roke) eden najboljših svetovnih romanov na alpinistično tematiko.

Zakaj tak naslov? V tem romanu, ki je "zgrajen" po vseh literarnih splošnih pravilih, pa tudi osebe so tipično literarne (pač, da bo zanimivejše, komplicirane, zanesenjaške, dobre, slabe, nepopravljivo hudobne in nepopisno radodarne...), so protagonisti "trdi ljudje". To so alpinisti.

Osrednji protagonist pa je trda gora, to so Dolomiti, trda smrtonosna stena, ki je vedno zmagovalka, in vse je tako trdo, tako mrzlo, tako srhljivo, tako samotno. Marchijevi »kraljevi konjeniki« - alpinisti so vedno trdi, saj je tisto, kateremu služijo, najtrše od najtršega: Gora, ki odloča o življenju in smrti. Gora, ki emblematično prikazuje Sizifovo delo tistega, ki se ji udaja v upanju, da bo dosegel katarzo. Marchijev roman je temačen, a obenem tudi svetel, saj ima dogajanje v njem svoj smisel, ko pa je Ljubezen tisto najvišje zemeljsko, h kateremu nas vleče tista nevidna sila, ki vlada ljudem in celotnemu stvarstvu. Gora je človeka - alpinista premagala, ni pa premagala željo po ljubezni v njem.

Pustolovščine Alfonsa Vincija Samatari

Alfonso Vinci

Samatari je opis dveh raziskovalnih odprav v Amazonijo pisatelja in alpinista Alfonsa Vincija, ki jih je opravil leta 1952.

Uradno se je tja podal iz znanstvenoraziskovalnih namenov: iskal je (tudi) ležišča diamantov, dobil pa je amazonsko pleme Indiosov Samatari, ki je tam živelo v najbolj primitivnem stanju.

Lani so zgradili 468 novih hotelov Turčija je postala privlačna turistična deželja

Turčija je danes med najbolj privlačnimi turističnimi deželami. Leta 1982 so tam imeli 1,4 milijone turistov. V prvih desetih mesecih lani pa so tam zabeležili 3,7 milijone turistov, kar je 47,7 več kot v letu 1987. Takrat je vse leto bilo na Turškem 2 in pol milijona turistov.

Zanimanje za letovanje v Turčiji je iz vsega razlogov. Dolga mediteranska obala Turčije je polna zalivčkov, kjer so zgradili vrsto hotelskih naselij in kjer je je dovolj prostora za dolgoletni nadaljnji razvoj. V notranjosti Turčije je precej zanimivih krajev, ki si jih ve-lja ogledati. Istanbul je seveda pojem zase. Pomembno pa je tudi dejstvo, da je življenjski standard v Turčiji zelo nizek, zaradi tega so tudi turistične storitve zelo poceni.

Nemški turistični operaterji so v zadnjih letih zaslužili veliko. Zaradi tega so zasluženi denar investirali v gradnjo novih hotelskih naselij, še zlasti tam, kjer so bili gradbeni stroški nizki. Na tak način veliki nemški tour operaterji z lastnimi letali prepeljejo turiste v lastne hotele. Njihov zaslužek je zaradi tega zelo visok, pa čeprav so cene priložnostno nizke.

Nemci so na južni obali Turčije zgradili polno hotelov. V nove turistične naprave so investirali tudi podjetni Turki, ki so denar zaslužili na delu v Zvezni republiki Nemčiji.

Lani je bilo v gradnjo novih hotelov ter vseh drugih turističnih objektov investiranih 3.000 milijard lir. Zgradili so 468 novih objektov, v teh pa je 78.908 ležišč. V gradnji so še drugi hoteli. Turška vlada ponuja tujim investitorjem zemljišče zastoj. Poleg Nemcev se tudi italijanski podjetniki zanimajo, da bi tam zgradili hotele.

Lani je na Turškem bilo največ zahodnonemških turistov, sledili so jim Angleži in Grki.

Turistični razvoj je torej zajel še eno sredozemsko državo. Tudi zaradi tega, ne samo zaradi alg, razumemo zakaj je v naših krajih vedno manj nemških in avstrijskih turistov. Njihovi tour operaterji jih spretno privabljajo v nova turistična središča.

Čarterski poleti z letališč Veneta

V deželi Veneta so tri letališča, in sicer v Benetkah, Trevisu in Veroni. Vsako od teh treh letališč ima redne linijske povezave v glavnem z drugimi italijanskimi letališči. Ta letališča pa uporabljajo tudi številna čarterska letala. Resnici na ljubo je treba reči, da so nekatere letalske družbe s čarterskimi letali uvedle prave linijske proge, saj na njih letala redno letijo enkrat ali večkrat tedensko.

S takimi letali je iz Benetk mogoče vsak teden nekajkrat priti v skoro vsa letališča v Veliki Britaniji, na nekatera v ZDA, v Prago, Toronto, Palmu, Moskvo ter Leningrad. Novost je enkrat tedensko uvedena čarterska proga z Atenami. Prav tako novi so redni čarterski poleti v Lourdes, v Tel Aviv, na Havano in v Istanbul.

Iz Trevisa je s takimi poletji mogoče poleteti na Irsko, v Pariz, v nekatere kraje Velike Britanije, v Tuniz, v Atene, v Helsinke in v Agadir. Iz letališča v Veroni pa čarterska letala letijo v Tuniz, v Lizbono, na Kanarske otoke, na Sardinijo, na Kreto in na Ciper, na Malto in v Atene ter Istanbul.

Vsaka dva meseca bo izhajala revija Itinerari Zavzetost deželne uprave FJK za ovrednotenje turističnih krajev

Že pred leti je deželno odborništvo za turizem naše dežele občasno izdajalo monografske zvezke z naslovom *Itinerari del Friuli Venezia Giulia. Deželna ustanova za razvoj turizma v FJK pa je sedaj dala pobudo za tisk dvo-mesečne revije. Urejeval jo bo novinar Gianfranco Cautero. Revija bo, kot že omenjeno, izhajala vsaka dva meseca. Vsebinsko ne bo več monografska. V njej bodo objavljeni članki z opisom dogodkov in raznih krajev v naši deželi.*

Prvo številko te revije z naslovom *Itinerari del Friuli Venezia Giulia* imamo v rokah. Kar lahko že od vsega začetka povemo, je to, da je revija vsebinsko bogata in tudi bogato ilustrirana, seveda z barvnimi fotografijami, kot se spodobi za tako revijo, ki hoče reklamirati naravne lepote naše dežele. Članki v njej so seveda napisani v italijanskem jeziku, nekateri članki pa so prevedeni tudi v druge jezike, upoštevajoč predvideno zanimanje turistov. Prevodi so v nemščini, angleščini, francoščini in slovenščini.

Že od samega začetka povejmo, da je v slovenščino preveden daljši članek Michela Melonija o Svetih Višarjah. Praktično je to intervju s franciškano Filipom Rupnikom, ki že dve leti upravlja to slovenskim vernikom priljubljeno svetišče. Ker na Sv. Višarje prihajajo poleg slovenskih in italijanskih tudi nemški verniki je članek preveden tudi v nemščino.

V reviji so objavljeni še članki o Krasu, o gradovih v gričevnatu predelu severno od Vidma, o Gradežu, o ameriškem pisatelju Ernestu Hemingwayu in njegovi ljubezni do Furlanije in do Lignana še posebej, o razstavi beneškega slikarja Sebastiana Riccija v vili Manin v Passarianu, o zoološkem vrtu pri Lignanu, o narodnem parku Bosco Romagno. Poleg tega je še nekaj opisov gastronomije v deželi.

Urednik Gianfranco Cautero obljublja, da bo revija redno izhajala, in da bo v njej skušal objaviti vse kar je v naši deželi turistično zanimivega. V pojem turizem pa vključuje veliko stvari.

Cerkev na Sv. Višarjah

Nekoliko drugačne počitnice na enem od tolikih grških otokov

Obilo sonca, morja in dobre volje na Santorinu

Grški otoki že zdavnaj slovijo po sončnem in prijetnem podnebnju ter slikovitosti obal. Med številni Kikladskimi otoki nedvomno izstopa otok Santorin, kjer naj bi nekoč bila, po trditvah in tezah nekaterih priznanih svetovnih raziskovalcev, bajna Atlantida. Geološka sestava otoka je izredno zanimiva, saj so vsi trije sedanji otočki Thira, Aspronissi in Therasia nastali nekje 1500 let pred našim štetjem. Takrat naj bi namreč prišlo do katastrofalnega vulkanskega izbruha, ko naj bi morje dobesedno pogoltnilo Atlantido. Potres in istočasni izbruh sta razdrobila nekdanji večji otok, uničevalna moč visokih morskkih valovov pa je segla vse do oddaljene Krete, kjer je uničila ves Minojski narod in s tem tudi njegovo bogato kulturo. Trem otočkom Santorina sta se kasneje pridružila še dva manjša, in sicer Palea Kameni in Nea Kameni, ki sta vulkanskega izvora. Palea Kameni, ki po grško pomeni stara prežgana, je sedaj le večji kup ohlajene lave, na Nea Kameni - nova prežgana, pa je vulkan še sedaj kolikortoliko aktiven.

Santorin je danes živahen otok, kjer poleti kar mgolgi turistov in ljubiteljev morskkih lepot. Najbolj razviti obmorski turistični vasi sta Kamari in Perissa, ki ležita na vzhodni obali ob vznožju 566 metrov najvišjega hriba Profitis Iliasa. Tu so vam na razpolago številni manjši in preprosto opremljeni hoteli, zvečer pa se lahko sprehodite po prijetni obali ter se okrepčate v karakterističnih retavracijah. Plaže so iz značilnega črnega peska in proda, kar daje širokim obmorskim površi-

nam poseben pečat. Podnebnje je zelo vroče, toda veter, ki le redkokdaj zataji, poskrbi za prav prijetno počutje.

Santorin je otok, ki ga priporočamo tistim turistom, ki jim ni le do ležanja in sončenja na večkrat prehrupnih plažah. Tu se namreč lahko podate na številne organizirane izlete, če ste bolj dinamične narave, pa si lahko kar z motorjem ogledate še najbolj skrite koticke otoka. Otok meri le 75 kvadratnih kilometrov, zato se lahko po njem premikate brez večjih problemov, če želite tudi kar peš.

Domače turistične agencije prirejšajo vsakodnevne ekskurzije. Tako si je mogoče ogledati arheološke izkopanine v Akrotiriju, značilne vasi in enkratni sončni zahod v slikoviti Oii, lahko pa se s čolnom podate na pol dnevno ali celodnevno "križarjenje" po Calderi - to je slikovitemu morskemu zalivu, kjer na sredi kraljujeta Palea in Nea Kameni. Celodnevna vožnja s čolnom je enkratno doživetje in pravi raj za ljubitelje fotografiranja. Mešani odenki kamnitih gmot nad temno modrim prozornim morjem vas bodo neverjetno očarali, prav tako za-

nimiv pa je tudi postanek na še delujočem vulkanu Nea Kameni, kjer se iz enega kraterja še dvigajo žvepleni hlapovi. Med izletom se boste ustavili tudi na starejšemu vulkanu Palea Kameni, kjer v zalivčku prihaja na dan gosta temnorjava topla voda, ki je terapevtičnega značaja. Kapanje je na tem mestu obvezno, kljub morda nekoliko neprijetnemu občutku, ko plavate v temni vodi. S čolnom vas bodo popeljali tudi na otok Thirasio, kjer boste opravili vzpon na muli do približno sto metrov višje vasi Manolas. Na tem otoku živi sedaj le kakih 300 prebivalcev, mule pa so edino prevozno sredstvo, ki ga domačini poznajo in lahko uporabljajo. Če se vam živali smilijo se boste lahko spravili do vasi kar peš, vzpon v toplih poletnih mesecih pa ni najbolj priporočljiv zaradi skoraj neverjetne vročine.

Lep izlet pa je nedvomno tudi obisk Oie - beri le. Ta biserček, ki ga je leta 1956 močno prizadel potres, leži na severnem predelu otoka. Še danes je opaziti zapuščene in porušene zgradbe vasi, kjer lahko uživata pravljiceni sončni zahod. Sprehod po tesnih uličicah, kjer je raznih restavracij, trgovin s suvenirčki itd. na pretek, je pravo doživetje. Bele hiše, ki jih krasijo le živo pobarvana modra, zelena ali rdeča vrata in naoknice, vijugasta stopnišča ter terase nad samim prepodom, vas bodo popeljala v pravi pravljicni svet. Ko je čisto ozračje boste imeli pod seboj celotno temno modro Caldero z vulkamona na sredini ter slikovite bele vasi, ki dajo pretežno tem-

nim kameninskim tvorbam vtis prave svežine.

Na Santorinu bodo prišli na svoj račun tudi ljubitelji psov in mačk. Če živi na otoku približno 7 tisoč prebivalcev, prav toliko bo verjetno pasjih in mačjih predstavnikov. Ti se nemoteno podijo po vsaki vasi, ko boste sedli za mizo v restavraciji vas zato ne sme čuditi, če bo pes prisedel k vašim nogam. Vse to ni najbolj higienično, vendar kljub temu zanimivo. Ko smo že omenili restavracije, seveda ne moramo mimo okusne grške kuhinje, ki bo navdušila še najbolj zahtevnega sladokusca. Moussaka, souvlaki in primerno pripravljene morske ribe so prava hrana bogov. Če temu dodate še steklenico pristnega domačega belega, črnega ali rosé - tu namreč pridelujejo veliko čislane vina -, bo obed prava poslastica.

V borem zapisku se seveda ne da opisati vseh lepot tega otoka. Še nekaj besed pa o načinu dostopa na Santorin. Nanj se lahko pripeljete z ladjo ali pa z letalom. Na otoku namreč deluje enostezno letališče, ki je primerno tudi za večja letala. Z ladjo ali trajektom pa se boste lahko pripeljali do Athiniosa, ki leži le nekaj kilometrov od glavnega mesta Thire. Sicer vam svetujemo, da pustite avto kar doma, saj boste lahko tu najeli motor ali terensko vozilo, poceni avtobusne povezave pa vam bodo seveda z obilico taxijev v veliko pomoč pri vsakem koraku po ostankih bajne Atlantide.

MARKO ČUBEJ

V Bruslju Evropa v miniaturi

V številnih krajih Evrope si lahko ogledamo parke, v katerih so miniaturno prikazani najpomembnejši spomeniki in palače na svetu. Nam najbližji je Minimundus v Celovcu. Kdor je letoval v Riminiju, si je brez dvoma ogledal park Italija in miniatura. Takoj ko prestopimo italijansko-švicarsko mejo dobimo park Swiss-miniatur.

Podoben park so pred kratkim odprli tudi v Bruslju. Naslov mu je Mini-Europe. Na dveh hektarjih in pol prikazuje 300 spomenikov in palač iz 70 evropskih mest. Miniaturni modeli so izdelani iz sintetičnega materiala, tako da bodo lahko kljubovali vremenskim neprilikom. Kdor si želi

podrobno ogledati si ta park bo potreboval dobre tri ure. Med znanimi spomeniki, kot so npr. atenska Akropola, Grand Place v Bruslju in londonski Big Ben, je speljana železniška proga, na kateri se premika najsodobnejši francoski vlak TGV.

Park Mini-Europe v Bruslju je sestavni del večjega zabavišča, v katerem so morsk tropski park Oceadium, kinematograf bodočnosti Kinopolis s kar sedemindvajsetimi dvoranami in The Village, zabavišni prostor, v katerem so najrazličnejša gostišča.

American Express tudi za Sovjete

Kreditno kartico American Express bodo lahko uporabljali tudi sovjetski državljani. V poštevh prihajajo seveda poslovni ljudje in funkcionarji, ki potujejo na tuje. Družba American Express je s Sovjetsko banko za mednarodno trgovino sklenila sporazum, po katerem bo ta ponudila sovjetskim državljanom to kreditno kartico. Omenjena družba že ima v Moskvi in Leningradu svoji poslovalnici.

Lauda in poleti na Jamajko

Nicky Lauda, nekdanji avtomobilski as, je danes uspešen podjetnik, lastnik letalske družbe Lauda Air. 19. decembra letos bo Lauda v pilotni kabini Boeinga 767, ki bo od tega dne dalje vsak teden povezoval Dunaj, milansko letališče Malpensa in Jamajko. Na Jamajki si nadejajo, da bodo v prihodnjih letih dobili več turistov iz Evrope, zaradi tega se zanimajo za čimveč podobnih pobud.

Jadranje privlačuje vse več sponzorjev

Milijarde v vetru

Zaradi čara, ki ga tudi v tehnološko razvitem svetu še vedno ima pustolovščina, se naložbe sponzorjev reklamno obrestujejo

Uveljavitev Azzurre na regatah za ameriški pokal v Newportu je znatno spodbudila tako imenovani »Made in Italy« na ameriškem trgu. Sponzorjem, ki so kar globoko segli v žep, da so omogočili sodelovanje na tej, ki je veljala za eno najbolj znanih regat na svetu, se je naložba kar dobro obrestovala. Veliko slabše se jim je obrestovala nekaj let pozneje, ko sta tako Azzurra kot Italia dokaj klavrno pogoreli.

Kljub delnemu neuspehu na drugi preizkušnji in dokaj skromnemu reklamnemu povračilu ob drugi preizkušnji za Ameriški pokal, italijanska podjetja še vedno vlagajo v navtiko s sponzorizacijo najbolj konkurenčnih in uspešnih jadrnic. Večjih regat, ki se jih udeležujejo jadrnice s profesionalnimi posadkami, v bistvu ne bi bilo, ko ne bi bilo sponzorjev. Časopisi so v teh dneh polni tržnih oglasov, s katerimi se proizvajalec pijače Gatorade baha s svojo sponzorizacijo istoimenski jadrnici Giorgia Falcka, ki bo sodelovala na regati okoli sveta. Na uspeh ali vsaj uveljavitev italijanske barke je proizvajalec Gatoradea stavil okrogli dve milijardi, k čemu gre dodati še stroške za objavo ekonomske propagande v časopisih. Tobačna tovarna Merit je vložila pet milijard lir v istoimensko jadrnico, Raul Gardini, ki usklajuje svoja križarjenja po italijanskem gospodarstvu, s križarjenji po morju, pa je pripravljen tvegati okoli 20 milijard lir v prihodnji regati za ameriški pokal, na kateri bo nastopil s povsem novim Morom. In v drugih državah so sponzorizacije jadrnic in regat še bolj izrazite. Neizpodbitno dejstvo je, da v zadnjih letih jadrnanje in regate privabljajo sponzorje in z njimi znatne vsote denarja v veliko zadovoljstvo lastnikov jadrnic predvsem pa profesionalnih posadk, ki se z regatami lahko kar dobro preživljajo.

Kakšen je vzrok tega booma? Odgovor ni enostaven, saj regatam ni lahko slediti. Res je sicer, da je jadrnanje v zadnjem času bolj prisotno na dnevnem časopisu, da se mnogi specializirane revije in da nekaterim »dvobojem«, kot je na primer ameriški pokal, tudi televizija posveča večjo pozornost. Toda regati sami, zlasti še če je na odprtem morju, ni mogoče slediti. In tudi priobalnim regatam človek sledi le s težavo, izbire tekmovalcev (zakaj gre nekdo na desno, drugi pa na levo v brk vsem navideznim pravilom dirke) pa razume le, kdor ima z morjem in vetrom veliko domačnost.

Zakaj torej toliko reklamnih naložb? Kako se te naložbe obrestujejo? Vse kaže, da na to zlasti v bolj razvitih državah, v katerih je image merilo uspešnosti, delujejo zanimivi psihološki mehanizmi. Kljub dejstvu, da se navtiki približuje v zadnjem času več ljudi, je vendarle to še vedno elitni šport in torej v domeni premožnejših plasti družbe. Prva »tarča« reklamnega sporočila je - kot pravijo v ekonomski propagandi - visoki »target«, po mehaniz-

Ob naslovu Gatorade Giorgia Falcka med mirno plovo ob prihodu v pristan; pod naslovom pa Raul Gardini, ki se večkrat preizkuša za krmilom svojega »maxija« Moro di Venezia, čeprav ga ne krmari med regatami

Fastnet: 600 milj po razburkanem morju

Med regatami na odprtem morju je nedvomno ena najbolj znanih, če ne najbolj znana. Izmislili pa so si jo Britanci, v času, ko so jih še dajale skomine, da bi se v pomorskih veččinah pomerili z Američani. Sele pozneje so se v tej regati pomerili še zastopniki drugih narodov. Letošnja Fastnet je že 33. po vrsti, od kar se je leta 1925 prvih sedem jadrnic pomerilo na okoli 600 milj dolgi progi od otoka Wight do školja Fastnet Rock (po njem je regata dobila tudi ime) in nazaj do Plymoutha.

Zgodovina te regate se v glavnem pokriva z razvojem visokomorskih regatnih jadrnic, saj so skoraj vedno zmagala jadrnice z najbolj izurjeno posadko, ki pa so bile obenem tudi inovacija v svetu jadrnanja. Letošnja Fastnet pa bo imela še poseben pomen. Dan starta, 2. avgust je bil namreč proglašen za spominski dan na čast 19 jadrncev, ki so pred desetimi leti izgubili življenje med valovi razburkanega Atlantika. 13. avgusta 1979 je tekmovalce presenetila nevihta, ki je imela tragične posledice, ker je vremenoslovci niso predvideli in napovedali. Na startu so se takrat zvrstile 303 jadrnice, v Plymouth pa jih je priplulo komaj 75. Od šestdesetih manjših jadrnic je ena sama prispela na cilj, od devetinpetdesetih srednjih pa samo sedem. Mnoge tekmovalce so rešili helikopteri in ladje britanske vojne mornarice, ki so spremljali regato.

Vse je kazalo, da bo regata potekala dokaj mirno. 48 ur po startu so se jadranci počasi približali skozi popolno

brezveterje, naenkrat pa je vreme pokazalo zobe. Veter je dosegel najprej hitrost 35 vozlov, ponoči je hitrost narasla na 50, najslednje jutro pa preseгла 60 vozlov. V neurju so se zlasti manjše jadrnice porazgubile in marsikatera se je potopila kot orehova lupina. Kljub prizadevanju reševalcev je 19 ljudi utonilo med valovi.

Letošnja Fastnet pa ne bo zgolj spominska regata. Za marsikatero jadrnico (med temi je tudi Gatorade Giorgia Falcka) bo to zadnji preizkusni kamen pred regato okoli sveta, ki bo startala v začetku septembra. Na valovih Atlantika bodo še zadnjič preizkusili jadrnice in opremo, preden bodo v septembru odpluli na dolgo krožno pot okoli našega planeta v tekmi s časom in z valovi, ki so lahko še vedno usodni sodobnim Chichesterjem navzlic sodobnim materialom, jadrom iz kevlarja in elektroniki, ki pomaga jadrncu pri izbiri jader in najprimernejše smeri.

S svojim čarom Fastnet privablja na Atlantik vse več jadrncev, še zlasti od kar je ta regata postala sestavni del regat za pokal Admiral's Cup. Tokratna Admiral's cup temelji na šestih preizkušnjah: treh olimpijskih trikotnikih, Fastnetu, srednje dolgi Channel Race in regati v priobalnih vodah. Italijanske barve bodo na Admiral's Cup zastopale tri jadrnice in sicer Mandrake Giorgia Carriera, Bellatrix, ki je last italijanske vojne mornarice, in Aria industrijca Carla Bixia.

mu emulacije pa visoki »target« privlačuje tudi nižjega.

Uspešnost reklamnega sporočila pa je vezana tudi na osebnost bolj kot na jadrnico. Cino Ricci je bil v svetu jadrncev zelo poznan, izven tega kroga pa zanj ni vedel nihče, dokler ni sedel za krmilo načrta Azzurra. In tudi Giorgio Falck bi za večino Italijanov lahko ostal samo

predsednik jeklarske industrije - in, mimogrede rečeno, niti preveč priljubljen zaradi pogostih nesreč na delu v njegovih obratih - če se ne bi z mladostnim zasenesenjaštvom vpregel v regato okoli sveta s svojo jadrnico. Denar sponzorjev je torej namenjen predvsem tem osebnostim, protagonistom izziva z morjem; v teh primerih sta sporočilnost in

odmevnost reklame precejšnja, medtem ko sta veliko manjši, ko je sponzorski denar usmerjen zgolj jadrnici, ki lahko računa morda na dobro posadko, a brez izrazite osebnosti za krmilom.

Kar privlačuje vse, tudi ljudi, ki se nad navtiko ne navdušujejo, sta pustolovščina in tveganje (to dokazujejo tudi druga področja reklam-

nih naložb). S svojimi podvigi Ricci, Falk in drugi priklicajo v spomin podvige velikih mornarjev kot so bili Kolumb, Vasco da Gama, Vespucci, Drake in drugi. Pogoji so sicer drugačni, jadrnice sinteza najboljše pomorske, kemične in elektronske tehnologije, morje pa je vselej isto: mikavno, a tudi zelo nevarno, ko se Pozejdon razhudi.

Bistveni mehanizem, ki privablja k tovrstni navtiki sponzorje in denar, je torej domišljija. Koga še ni spreletel prijetni srh, ko je zasanjan o podvigih teh »herojev« sodobnega časa, udobno razkomoden na plaži? Kdo ni sanjal o prijetnih alizejskih vetrovih, medtem ko ga je topli jugo moril s svojo soparnostjo? In kdo ni z domišljijo »jezdil« divjih valov razbesnelega oceana za krmilom jadrnice, medtem ko se je z gumenjakom izogibal sluzastim algam mirnega in onesnaženega Jadrana?

Televizija teh občutkov ne more posredovati. Človek jih doživi le ob neposrednem stiku z »junakom« in njegovo orehovo lupino. S tega vidika se ni veliko spremenilo: kot pred sto in več leti se še danes ljudje ob vrnitvi teh mornarjev zbirajo v pristanih, poslušajo pripovedi, sanjarijo. Morje, čeprav onesnaženo, ni izgubilo svojega čara. In tega se sponzorji zavedajo.

Prepravil
in uredil
VOJMIR TAVČAR

Falck in Gardini: denar merilo izziva

V zadnjih mesecih sta nesporna protagonisti v italijanskega jadrnanja, čeprav sta si po značaju povsem različna in sta se odločila za povsem različna podviga. Giorgio Falck se bo s svojim Gatorade pomeril na regati okoli sveta, Raul Gardini pa se s svojim »maxijem« Moro di Venezia izživlja na olimpijskih trikotnikih in se medtem pripravlja na izziv Ameriškega pokala.

Ko se je odločil, da se spet preizkusi na regati okoli sveta, je Giorgio Falck presenetil italijanske jadrnce. Pri petdesetih letih bi mu redkokoli prisodil dovolj volje in elana za izziv, ki je tudi s sodobnimi in tehnološko opremljenimi jadrnicami vendarle naporen. Poleg tega pa so bili vsi prepričani, da se je Falck po jadralskih podvigih izpred 15 let, ko je med podobno regato okoli sveta obplul rt Horn s spijem, odločil za bolj »copatarske« sredozemske regate in predvsem za križarjenje.

Vzrokov za njegovo odločitev je več: prva je, da se je zaljubil v jadrnico, ki jo je sedaj poimenoval z imenom sponzorja; druga, da se je Falck razhuditel, ker so v zadnjih časih na oceanjskih regatah in regatah okoli sveta dosegali najboljše rezultate Švicarji, ki naj bi bili vendarle bolj doma v gorah kot na morju; tretja je možnost zaslužka, saj je sponzorizacija vezana tudi na komercialni odmev, ki ga bo imela regata; četrti razlog pa je dejstvo, da si je Berlusconi zagotovil televizijske pravice regate. Vse to je skupaj z ljubeznijo do morja in željo po novih izzivih sprožilo v njem vzmet tekmovalnosti in željo, da se spet preizkusi z oceani.

V zadnjih letih se je svet regat, tudi - in morda predvsem - oceanjskih močno spremenil. Jadranci, pa naj gre za večje posadke ali pa tudi za tiste, ki se sami preizkušajo v bitki z oceanom, ne računajo več samo na svoje znane

in na svojo intuicijo, pač pa se morajo posluževati satelitov in vseh drugih elektronskih sredstev, ki postajajo vse bolj del našega življenja tudi na morju. Francis Chichester ali Bernard Moitessier bi najbrž kar obnemela pred opremo sodobne jadrnice, saj sta oba na svojih krožnih poteh po oceanih uporabljala kvečjemu radio.

Danes je povsem drugače. Poleg vseh elektronskih naprav, ki jih imajo regatne jadrnice na krovu in ki dajejo jadrncem podatke o jakosti vetra in morja, o hitrosti in omogočajo optimalno naravnavanje jader, je za oceansko regato potreben tudi »routier«, ki je nenavaden lik kapitana, ki dejansko vodi regato z zemlje. Na osnovi meteoroloških podatkov, ki jih dobiva predvsem od satelitov in ob poznavanju značilnosti jadrnice »routier« s pomočjo računalnika dan za dnem (pa tudi vsako uro, če je potrebno) seznanja jadrnce z najbolj ugodno smerjo, ki jamči barki največjo možno hitrost ob najkrajši možni poti.

S tehnološkim napredkom so se tudi posadke zato znatno spremenile. Švicarji, ki se bodo podali na regato z Meritom, so se odločili za posadko tehnikov, Falck pa je sestavil mešano posadko, v kateri so tehniki, a tudi izkušeni mornarji, ki znajo poprijeti za

glavno jadro in za prednje jadro, naravnati spi, pa tudi popraviti to, kar se na takih regatnih jadrnicah hitro iztroši in lomi.

Falckova formula za regato okoli sveta, ki bo startala v začetku septembra, je torej kompromis med specializacijo in izkušnostjo. Prihodnjo pomlad bo jasno, ali je bila izbira pravilna.

Povsem drugačni izivi spodbujajo tekmovalnost Raula Gardija, ki je s svojimi Mori že nekaj let protagonist regat jadrnic tipa »maxi«. Čeprav so te jadrnice različne od tistih istega razreda, ki se podijo po oceanih, velja tudi zanje - in morda v še večji meri - da so predvsem laboratoriji za preizkušanje novih materialov in opreme, odraz najsoodobnejše tehnologije. V bistvu so »maxiji« veliki prazni trupi, na katerih se okoli 20 mornarjev močno trudi, da bi vse najboljše naravnalo tako, da bi se naložba vsaj za delček vozla hitrejša od tekmecev. Jadra so dobra le za regato ali dve, opremo je treba stalno obnavljati. In vse to za en sam užitek: zmaga po tekmovalstvu na zelo zahtevni tehnični in tehnološki ravni. Nekdanji lordi so se preizkušali v drugačnih razmerah: simboli njihovih jadrnic so bile brezhibno zloščena medeninas-

ta oprema, uglajene uniforme, klavirji, ki jo jih privljali na podo, da ne bi poplesovali po kabini. In ob petih je bil obvezen čaj, četudi je bila jadrnica močno nagnjena pod silo vetra. Današnje »orožje« so poleg znanjakevlar, elektronika, lahke in odporne strukture in med regato si jadranci lahko kvečjemu privoščijo sendvič. Bistveno merilo pa ostaja slej ko prej isto: denar.

Gardiniju, kot kaže, sredstev ne manjka. V svoje More je vložil kar čedne denarce, za Ameriški pokal pa je pripravljen tvegati okoli dvajset milijard lir. Samo iz užitka, ki mu ga dajejo izzivi, tekmovalnost in zmaga? Najbrž ne. V raziskovanje novih materialov in struktur za jadrnice, ki se bodo pomerile na regatah za prestižni pokal, je Gardini angažiral tovarne grupe Montedison. Morebitni uspeh ali dobra uveljavitev zanj ne bi pomenila samo reklamnega odmeva, pač pa tudi možnost novih in dobičkonosnih proizvodov. »Za zmago« je zaupal Gardini novinarjem, »so potrebne nove ideje. Nasprotnike je treba presenetiti, ko so prepričani, da imajo boljše jadrnice in napenjajo vse sile, da bi dosegli najboljše rezultate. V teh primerih daje zmaga največji užitek.« In ne samo na športnem področju.

Danes v Hockenheimu Velika nagrada ZRN v formuli ena Senna in Prost nezadržna

HOCKENHEIM — Včerajšnje poskušnje vožnje niso niti za las spremenile štartnega izhodišča na jutrišnji Veliki nagradi ZRN v formuli ena v Hockenheimu. V prvi vrsti bosta seveda štartala brazilski pilot Ayrton Senna in Francoz Alain Prost, ki sta svoja neposredna nasprotnika, oba ferrarija naravnost ponižala. Predvsem pa je Senna hotel dokazati svojemu klubskemu tovarišu Prostu, da je pač boljši od njega ter mu zadal celo sekundo prednosti. To "bratomorno" bitko sta Mansell in Berger gledala samo od daleč ter lahko le otožno preišljevala, kako sta ferrarija še zelo daleč za mclarni. V tretjo vrsto sta se prebila Patrese in Boutsen na williamsih ter izpodrinila Nanninija (benetton) v četrto. Aloretto se je komaj uvrstil na današnje Veliko nagrado s 26., zadnjim veljavnim časom.

1. VRSTA: Senna (Br., mclaren) 1'42"300 (povprečna hitrost 239,191 km na uro, Prost (Fr., mclaren) 1'43"295. 2. VRSTA: Mansell (VB, ferrari) 1'44"020, Berger (Av., ferrari) 1'44"467. 3. VRSTA: Patrese (It., williams) 1'44"511, Boutsen (Bel., williams) 1'44"702. 4. VRSTA: Nannini (It., benetton) 1'45"033, Piquet (Bra., lotus) 1'45"475. 5. VRSTA: Pirro (It., benetton) 1'45"845, Alesi (Fr., tyrrrell) 1'46"888. 6. VRSTA: Grouillard (Fr., ligi-

er) 1'46"893, Brundle (VB, brabham) 1'47"216. 7. VRSTA: Martini (It., minardi) 1'47"380, Gugelmin (Bra., march) 1'47"387. 8. VRSTA: Alliot (Fr., lola) 1'47"486, Modena (It., brabham) 1'47"511 itd.

Na sliki: Senna izkazuje svoje optimistično razpoloženje...

Startalo jugoslovansko nogometno prvoligaško prvenstvo Drevi Olimpija - Vojvodina

LJUBLJANA — Danes je z anticipiranim srečanjem med Radom in Vardarom startalo jugoslovansko nogometno prvoligaško prvenstvo. Domačini iz Beograda so gladko premagali skopski Vardar z 2:0 (1:0). Tekma je bila povsem nezanimiva, ekipi pa sta dokazali, da še nista v formi. Gola sta dosegla v 24. minuti in enajstmetrovke Nestorović in v 58. minuti Stević.

Drevi ob 20. uri pa bodo odigrali vse druge tekme tega prvega kola. V boju za 44. naslov po koncu vojne sta največja favorita Crvena zvezda in Dinamo, takoj za njima pa naj bi bila Hajduk in Partizan. Vsi ostali prvoligaši naj bi bili več ali manj izenačeni, med temi pa naj bi bila ljubljanska Olimpija med boljšimi enajstesticami. Drevi bo za ljubljanskim Bežigradom še kar "vroče", saj se bosta srečali domačini Olimpije in nič manj kot državni prvaki Vojvodine. Igralci Olimpije se dobro zavedajo važnosti tega srečanja, saj vedo, da branijo barve ljubljanskega nogometa, ki se je s

tako težavo spet prebil do jugoslovanskega "Olimpa".

Olimpija bo po vsej verjetnosti na stopila v sledeči postavi: Marić (Mojhor), Židan, Novak, Zečević, Perica Tešić, Šeparović, Djukić, Di. Vrabac Pate, Da. Vrabac.

PARI 1. KOLA: Radnički - Velež Borac - Partizan, Rijeka - Hajduk, Budućnost - Osijek, Sarajevo - Željeznica, Olimpija - Vojvodina, Crvena zvezda - Sloboda, Dinamo - Spartak.

Kvalifikacije za SP Italija '90 Zmaga Kitajske

PEKING — Z zmago nad Tajsko z 2:0 (2:0) si je Kitajska zagotovila prvo mesto v peti kvalifikacijski azijski skupini. Sedaj bo odigrala še finalni del, v katerega so se uvrstili vsi zmagovalci šestih azijskih kvalifikacijskih skupin. Prvi dve reprezentanci se bosta udeležili finalnega dela, ki bo na sporedu prihodnje leto v Italiji.

Na DP v streljanju na glinaste golobe Edi Skok mladinski prvak

Devetnajstletni Edi Skok iz Števerjana je novi mladinski italijanski prvak v streljanju na glinaste golobe v kategoriji double-trap. Naslov, ki se mu je za las izmuznil lani, je osvojil prejšnjo nedeljo v bližini Brescie, kjer je ugnal vso konkurenco. Povejmo, da je mladi brški tekmovalc, ki se je temu športu približal pred tremi leti, zadel kar 117 glinastih golobov na 150 izstreljenih.

Že danes pa Edi Skok nastopa na drugem pomembnem tekmovalnem v Brescii, italijanskem prvenstvu v kategoriji »fossa universale«. V primeru, da bi se tudi na tej preizkušnji dobro obnesel, obstaja celo možnost, da bo oblekel dres državne reprezentance in se od 4. do 10. septembra udeležil svetovnega prven-

stva v Montecatiniju. Sicer zaradi svoje mladosti in nadarjenosti za to panogo ni izključeno, da bo Skok sodil tudi v ožji krog tekmovalcev, ki naj bi se udeležili olimpijskih iger.

Kot smo povedali, briški tekmovalc je pred približno tremi leti začel s streljanjem na glinaste golobe. To je počel v Gradišču, kjer imajo primerno tekmovališče, ki ga obiskuje tudi več slovenskih športnikov, predvsem z briškega področja. Že po prvih streljih je bilo jasno, da je fant nadarjen za to športno panogo in da ima vse potrebne rekvizite dobrega strelca. Začela so se tako prva uspešna tekmovalja, najprej na pokrajinski, kasneje še na deželni in državni ravni.

Prvo in drugoligaši se že intenzivno pripravljajo za nogometno sezono Triestina premagala... Triestino

TRIESTINA A - TRIESTINA B 1:0 (1:0)

STRELEC: Lerda v 42. min. (11-metrovka).

TRIESTINA A: Gandini, Consagra, Costantini, Danelutti, Cerone, Butti, Romano, Papais, Lerda, Giacomarro, Pasqualini.

TRIESTINA B: Biato, Poletto, Dussoni, Milanese, Cernecca, Di Rosa, Trombetta, Lenarduzzi, Russo (v 46. min. Drioli), Rizzoli (v 46. min. Braico), Sensibile.

Prva prijateljska tekma Triestine, ki je bila včeraj popoldne v Bazovici, je bila za vse igralce tržaškega drugoligaša le še precej naporen trening, igralci pa so dokazali, da so v nekaj dneh vseeno pridobili nekaj forme.

Prva "prava" prijateljska tekma pa bo 2. avgusta v Tržiču proti istoimenski ekipi. Trener Lombardo je bil ob koncu srečanja s svojimi varovanci še precej zadovoljen.

Tudi drugi nogometni prvo in drugoligaši so odigrali vrsto prijateljskih srečanj. Inter je brez težav odpravil domačine iz Vareseja s 3:0 (0:0) - zadetke so dosegli Cucchi, Baresi in Morrello, od ostalih prvoligašev je še igrala Genoa, ki je nekoliko razočarala, saj je igrala neodločeno s šibko Savono in prva ekipa Lecceja, ki je premagala svojo drugo z 9:0.

Drugoligaš Licata je igral z Latino 0:0, Parma je premagala Asiago 12:1, Foggia pa je premagala Campo Tures s 7:0.

V Kopru sklenili košarkarski maraton

KOPER — Včeraj zjutraj so v Kopru sklenili košarkarski maraton - 30 ur košarke, s katerim so postali prvi rekorderji, saj v Jugoslaviji doslej še ni bilo tekme, ki bi trajala tako dolgo. Ker je v zadnjem trenutku odpovedala udeležbo ekipa iz pobratenege mesta Ferrara, so igrali Koprčani med seboj, okrepljeni z nekaterimi igralci iz Konjic in Postojne. V vsaki ekipi je nastopilo po 40 košarkarjev.

Naj še dodamo, da so ob koprskem športnem tednu, ki so ga sklenili s košarkarskim maratonom, uspešno izvedli rekreacijska tekmovanja v trnkarjenju, vaterpolu, plavalnem in surf maratonu ter kajak regati. (Kreft)

obvestila

ŠZ JADRAN
sporoča, da je nov sedež društva na Opčinah, Ul. Ricreatorio 1 (v Prosvetnem domu). Delovni urnik: vsak dan od 10.30 do 12.30 in od 17.30 do 19.30 (razen ob sobotah in nedeljah).

ZSSDI
obvešča, da bo v torek, 1. avgusta, ob 20.30 na sedežu ŠD Mladina v Domu A. Sirk v Križu seja smučarske komisije.

ZSSDI
sporoča vsem zainteresiranim za košarkarji tečaj v Pulju, da je na razpolago še nekaj mest tako za prvi (od 16. 8. do 23. 8.) kot za tečaj (od 23. 8. do 31. 8.). ZSSDI zato vabi vse zainteresirane, da se čimprej javijo na sedežu ZSSDI v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20 (tel. 767304) v jutranjih urah ali na sedežu Jadrana na Opčinah, Ul. Ricreatorio 1, vsak dan, razen ob sobotah in nedeljah od 10.30 do 12.30 ter od 17.30 do 19.30 (tel. 214303).

RADIO OPČINE

Jutri bo ob 18. uri na sporedu redni tedenski športni komentar. Nogomet: Marino Lombardo in Duško Švab pred mikrofoni Radia Opčine o Triestini. Košarka: Jadrana na Opčinah: nov sedež, nova telefonska številka, poletna košarkarska sola - pripovedujeta Sergio Tavčar in Branko Lakovič. Spoznajmo: Davida Pregarca, enega letošnjih novosti Jadrana. Motociklizem: Primotor klub - tekma na Grobniku v sklopu Alpe-Adrie. V studiu Diego Kolaric. Članica Primotor kluba Jasna Parovel sklanja: motor, motorja, motorju, motor, pri motorju, z motorjem...

Drevi v Gradežu zanimiva prijateljska tekma Pro Gorizia - Udinese

Nogometno igrišče v Gradežu bo drevi ob 20.30 prizorišče prvega uradnega nastopa Pro Gorizije, ki se bo ob tej priložnosti srečala z Udinesejem. Za novega trenerja Trevisana bo to ugodna priložnost, da preveri uigranost igralcev, predvsem tistih, ki so čez poletje prišli v Gorico.

Sicer je jasno, da bo največ pozornosti posvečene Udineseju, ki bo to pot imel pred seboj primernejšega nasprotnika kot pred dnevi, ko se je srečal z reprezentanco iz Karnije. Trener Mazzia, kot je doslej izjavil, ni še zadovoljen z igro svojih in to je povsem razumljivo, saj se morajo novi komaj spoznati z ostalimi, za večino pa predstavlja conska igra še oviro. Ob tem pa Videmčani nastopajo brez dveh tujcev, ki naj bi jih društvo kupilo v kratkem.

V zvezi s Pro Gorizijo pa velja povedati, da še ni znano, v kateri ligi bo nastopila. Zaradi finančnih težav nekaterih postav C-2 lige, predvsem z Juga, obstajajo možnosti, da bi goriško enajstestico vključili med profesionalce. O tem naj bi odločali prav v teh dneh. Zaradi tega je sama priprava ekipe ovita v določeno negotovost, saj nastop v eni ali drugi kategoriji že pomeni različno kakovost in drugačno

motivacijo igralcev. Trener Trevisan sicer zagotavlja, da ima na razpolago ekipo, ki se bo potegovala za sam vrh meddeželnega prvenstva, v primeru nastopa v C-2 ligi pa ne obstoja bojazen izpada. (ik)

EKSKLUZIVNI PREDSTAVNIK

PINARELLO MOTOBECANE

- dirkalna kolesa
- mountain bike za turizem in otroke
- oprema in oblačila

Bianchi Atala

TRST — Ul. Valdirivo 21 - Tel. 68009

Davor Zupancič

23.

Meje nemogočega

Kratek pregled svetovnega alpinizma

Še o Titi Piazu: uvod v polemiko Klin ali ne klin?

Za trenutek se povrnemo k Titi Piazu, da uvedemo bralce v polemiko, ki je nastala pred dolgimi leti in bi jo imenovali: Klin ali ne klin? Polemika spada prav na to mesto, saj govorimo o alpinističnem materialu, ki se vse bolj razvija, z njim pa tudi etični pristop do gora. Ko se je torej Tita Piaz predstavil belgijskemu kralju Albertu I., znanemu ljubitelju Dolomitov, je kratkoma dejal: »Tita Piaz - socialist,« in sami lahko ugotovite, kaj je to pomenilo v tistih časih.

Ko je nekoč spremljal na Winklerjev stolp nekega duhovnika in sta na vrhu govorila o Bogu, je alpinist nena doma izjavil:

»Če tukaj obstaja Bog, je ta Piaz.«

Ker ga je duhovnik zavrnil in obtožil blasfemije, je jezno nadaljeval:

»Dobro, torej naj vas kar Bog pospremi nazaj v dolino.«

Rekel je tako in se sam odpravil dol, po nekaj metrih pa se je skrnil za skalo. Ubogi duhovnik je dolgo časa klical na pomoč in že obupaval nad svojo usodo, ko se je Tita Piaz prikazal izza skale. Če so te zgodbe resnične ali ne, sploh ni pomembno, dejstvo je, da

je bil Tita Piaz sposoben tega in še marsičesa.

Če je Piaz zmogel peto stopnjo le na krajših smereh, je takoj za njim Angelo Dibona dokazal, da mojstrsko obvlada to stopnjo. Najpomembnejši uspeh tega gorskega vodnika iz Cortine je 800 metrov dolga smer na Croz dell'Altissimo, ki je ocenjena s 5+. Dibona ni plezal samo v Dolomitih, temveč z enakimi uspehi tudi v Zahodnih Alpah in v naših Julijcih, kjer je zapustil svojo sled s smerjo v severni steni Špi-ka.

Že starejšega Dibona je nekdo vprašal, koliko klinov je največ uporabil. »Približno petnajst«, se je glasil odgovor. In ko je radovednež hotel vedeti, v kateri smeri mu je slavni Angelo začudeno odvrnil:

»Ne v eni smeri, ampak v svojem življenju.«

Ta stavek sem izbral kot uvod v polemiko "klin ali ne klin", ki se je začela pri Piazu in Diboni in se še vedno nadaljuje. Vzpenjanje po dolomitskih stenah daje plezalcu stalen občutek nevarnosti, sama vrva mu na izpostavljenih stojiščih kaj preveč ne koristi, tako so si nekateri zamislili uporabo vmesnega klina, ki ga zabijemo v razpoko stene in na katerega priprnemo vrvo za namenom, da zmanjšamo lok morebitnega padca.

Severna stena Pelma s Selve di Cadore z na levi nad snežiščem vrisano smerjo, ki sta jo preplezala Rossi in Simon že leta 1924 in je verjetno prva šesta stopnja, ki so jo sploh kdaj preplezali v Dolomitih

iz sveta naše telesne kulture - iz sveta naše telesne kulture

Izobraževanje kadrov v telesni kulturi

Mnogokrat smo že spregovorili o vlogi telesne kulture in to iz psihološkega, psihofizičnega zornega kota; ravno tako smo podčrtali vlogo, ki jo imajo naša društva pri izobraževanju in izoblikovanju naših najmlajših. A žal smo si le redkokdaj ali praktično nikoli postavili vprašanje: KAJ JE ŠPORTNO DRUŠTVO. Vprašanje morda izzveni retorično ali provokativno, a vendar temu ni tako. Ko si postavimo vprašanje, mislimo na pravni položaj športnega društva, njegovih odbornikov, nadzornikov ter članov v zvezi z obstoječo zakonodajo. Na to vprašanje in iz takega vidika bo le redkokdo znal odgovoriti. A vendar zakonodaja predvideva določene odgovornosti, predvideva tudi kazni - civilne in kazenske postopke - za kršitelje predpisov, ko opravljajo svoje funkcije, ne glede na to, če so te honorirane ali ne. Prevzemanje mesta v odboru ni samo moralna odgovornost do društva in njegovih članov, ampak predstavlja tudi določeno zakonsko odgovornost. Ravno tako določa zakon pravice, ki jih ima predsednik in ostali odborniki. To je le obrobni primer o pomembnosti poznavanja obstoječe zakonodaje.

Če se spustimo na področje fiskale in knjigovodstva, ugotovimo, da je odgovornost še večja, da je odgovornost do države in njenih institucij obvezujoča. Moramo spoštovati določene roke, ravno tako moramo pravočasno predložiti predpostavljanim organom določene listine, računi za odkup opreme morajo biti sestavljeni na določen način, hraniti jih moramo za določeno obdobje na sedežu društva ali organizacije, ki vodi knjige. Nekdo bo skomignil z rameni in mi bo odgovoril, da so to prazne čenče, češ, da finančna straža ali drugi organi pregona ne bodo imeli ne časa ne volje, da bi se ukvarjali s problematiko majhnega športnega društva. Je skrajni čas, da prenehamo s tako miselnostjo! Smo del države, poslušamo na podlagi obstoječih zakonov in zaradi tega moramo spoštovati obstoječe predpise. Temu se nihče ne more ogniti.

Do danes si je prevzelo ZSSDI skrb, da vodi knjige v skladu z veljavnimi predpisi; to institucionalno uslugo bo Zdrženje še vedno opravljalo, a vendar menimo, da bi bilo koristno, da se nekateri odborniki strokovno izobrazijo na tem področju. Zdrženje dobi že izgotovljene listine; če so bile te pomotoma napačno izstavljene, jih ne more več popraviti. Damo le praktičen primer: račun gostišča ali hotela med gostovanjem mora biti sestavljen na predpisan način, če želimo, da ga lahko vnesemo v knjigovodstvo; stroški za pogonsko gorivo (nabavljeno na domačem ozemlju ali v tujini) morajo biti ravno tako dokumentirani,

da postanejo strokovna postavka. Katero društvo se strogo drži teh predpisov?

Na podlagi teh nerazčiščenih vprašanj je prišlo do pobude Slovenskega zavoda za poklicno izobraževanje, ki je dobilo od dežele dovoljenje za izvedbo dveh 30-urnih tečajev (enega v Gorici in drugega v Trstu), z namenom, da pripravi kadre tako športnih kakor kulturnih društev. Za vsak tečaj je predvidenih 25 poslušalcev. Tečaji bodo na sporedu v večernih urah, dvakrat tedensko po dve uri, kar pomeni, da bi se morali zaključiti v dveh mesecih.

Točen seznam tem in razporeditev predavanj ni še določen, ampak že uvodoma smo navedli nekatere teme: v poštev bi prišel problem pravnega položaja društva in njegovih odbornikov; ravno tako bi obravnavali položaj članstva. Pretežni del bi bil namenjen fiskalni problematiki s prikazom najpogostejših primerov, ki jih društva srečujejo med svojim vsakodnevnim delovanjem. Ravno tako bi morali razčistiti pojme med "institucionalnimi in trgovskimi aktivnostmi"; nekatere niso razčiščeni ali vsaj dokončno razčiščeni pojmi o poslovanju klubskih prostorov, kjer je članom na razpolago tudi pijača in podobno.

To so le nekatere teme, saj bo Zavod v sodelovanju s strokovnjaki izdelal podroben načrt. Skrb Zdrženja bo, da ga nemudoma posreduje vsem društvom. Društva že sedaj lahko pomislijo, koga bi lahko poslali na tak tečaj, a mladi, ki se približujejo športnim in kulturnim društvom oziroma, ki jih taka problematika zanima, se ravno tako lahko prijavijo ali neposredno pri Zavodu ali preko uradov ZSSDI.

Važno je, da bi društva ali osebe posredovale svoje prijave v najkrajšem času, kar bi omogočilo tajništvu Zavoda, da postavi točne termine, da obvesti predavatelje in podobno. Moramo podčrtati zanimanje Zavoda za naše probleme, ki jih sami nismo nikoli konkretno obravnavali. Tako sodelovanje je vzpodbudno. Prepričani smo, da bo ta prva pobuda uspela in zaradi tega računamo na nadaljevalne tečaje, ki naj bi bili na sporedu v naslednjih letih.

Potrebujemo strokovnjake na vseh področjih in zaradi tega je vsaka izobraževalna pobuda dobrodošla. Znalci smo skrbeti za tehnične kadre, napočil je čas, da poskrbimo za vodilne kadre. Tudi tako gledanje na naše delovanje bo pripomoglo h kakovostnemu skoku zamejske telesne kulture.

ODO KALAN

Mlade odbojkarice Bora Friulexport vse bolj presenečajo Caspoggio le krona uspešne sezone

Vest, objavljena v našem dnevniku v začetku julija, ko je večina tekmovalcev že na zasluženih počitnicah, je šla mimo skoraj neopazno in vendar je bila med najbolj pomembnimi letošnje športnotekmovalne sezone. Mlade Boro odbojkarice, ki pod imenom Bor Friulexport nastopajo v kategoriji superminiodbojke, se pravi s sistemom igranja 4:4 na igrišču, ki je nekoliko manjši od normalnega, so na državnem prvenstvu v kraju Caspoggio pri Sondriu osvojile nič manj kot prvo mesto, kar jih postavlja v sam državnih vrh, med četverico zmagovalk področnih državnih faz.

Uspeh je že sam po sebi zelo pomemben in spodbuden, toda najbolj zanimivo je menda to, da za ta rod trinajstletnic (letnik 1976) sploh ni bil prvi in pri odbojškarskem društvu Bor seveda zdaj upajo, da niti ne bo zadnji. Iste igralke so namreč pred dvema letoma osvojile tudi naslov absolutnih državnih zmagovalk na Trofeji Topolino v miniodbojki, lani pa so bile na vsedravnih izvedbi v superminiodbojki sedme, čeprav so bile v bistvu za leto dni mlajše od velike večine svojih nasprotnic, kar je bilo dovolj pomenljivo in znak, da se jim je letos obetal še boljši uspeh, zato zmaga v Caspoggio, če hočemo, niti ne predstavlja tako velikega presenečenja. Skoraj odveč je tudi, da poudarimo to, da so borovke že tri leta zaporedoma pokrajinske prvakinje in dvakratne deželne prvakinje (letošnje deželne finala še ni bilo), uveljavile pa so se celo že na nekaterih mednarodnih preizkušnjah.

Za poznavalce odbojškarskih razmer in strokovnjake, ki pobliže niso sledili »podvigom« borovk, pa bo po svoje še bolj zanimiv podatek, da je taista ekipa deklet že letos osvojila naslov pokrajinskega prvaka tudi v kategoriji under 14, se pravi na igrišču z normalnimi merami, s tehničnega vidika mogoče največji uspeh deklet pa je ta, da so se v članskem prvenstvu 2. divizije (torej z normalno visoko mrežo) prebila do play offa in res za malo zgrešila napredovanje v višjo ligo, ki je nato pripadlo njihovim starejšim klubskim tovarišicam.

Največ zaslug za odlične rezultate Borovih deklet ima nedvomno njihova trenerka, 27-letna Elisabetta Nacinovi, študentka na visoki šoli za telesnokulturo v Padovi, nekdanja prvotiligašica pri tamkajšnjem klubu CUS, zdajšnja kapetanka in nosilna igralka članske Borove šesterke.

Beti, katera je pravzaprav skrivnost tolikšnih uspehov tvojih mladih varovank?

»Na prvo mesto moramo postaviti strukturo našega društva, ki nam omogoča, sicer za ceno nemajhnih naporov in težav, da vadimo, kot si lahko samo želimo. Mislim, da ni veliko društev, ki nudi svojim mladinskim

ekipam tolikšne pozornosti. Drugič, s temi igralkami smo z vadbo začeli dovolj zgodaj in zdaj gre za zelo homogen kolektiv tudi zunaj igrišča, kjer igralke med sabo veže veliko prijateljstvo in tudi jaz se z njimi prav dobro razumem. Poleg tega so ta dekleta zelo ambiciozna.«

Katera pa je tvoja »filozofija dela« z njimi?

»Ne vem kaj bi rekla. Mogoče to, da na treningih vadimo relativno zahtevne elemente, zato potem na tekmah lažje situacije za dekleta ne predstavljajo nobenih težav. S težjimi rečmi pa se na treningih ukvarjamo tudi zato, ker so na ta način dekleta bolj motivirana. Če naj se izrečem za kako filozofijo dela, potem naj velja pravilo, da mora biti pri vsaki vaji prisotna agonistična komponenta, tako da imajo igralke pred sabo vedno en cilj in delajo z večjim veseljem.«

Zanimivo je, da tudi v članskem prvenstvu in pa v kategoriji under 14 sploh še nisi uvedla specializacijo vlog. Vsaka igralka igra v vsakem položaju...

»Res je. Včasih nam to celo preprečuje, da bi bile na igrišču še bolj uspešne, toda nič zato. Igralke so še premlade, niso še dovolj razvite, da bi jih tehnično strogo usmerjala. S tem, da so na igrišču vse igralke enakopravne, je tudi odgovornost enako porazdeljena in tudi stopnja motiviranosti je pri vseh enaka.«

Uspehi na mladinski ravni, še zlasti pa v tako zgodnji starosti,

sami po sebi še niso porok za uspešnost tudi v starejših igralnih letih...

»To je včasih res, toda menim, da bodo ta dekleta vedno dosegale dobre rezultate, če bodo še naprej delale kot doslej in če se bodo ohranile kot skupina, mnogo pa je odvisno tudi od tega, kako bodo rasle. Namreč veliko vprašanje je višina, ki je danes odločilnega pomena, spretnosti pa jim res ne manjka.« (ak)

Na sliki: borovke s trenerko Nacinovijo po nagrajevanju v Caspoggio

B. Brus in W. Gruden na regati Rimini - Krf - Rimini

Nepozabna izkušnja Sireninih jadrancev

Pred nedavnim sta se dva člana Pomorskega kluba Sirena iz Barkovelj udeležila izredno zanimive regate Rimini - Krf - Rimini. To je bilo prvič, da se kar dva zamejska Slovenca udeležita tako pomembne regate. Njuni imeni sta Berti Brus in Walter Gruden, imeni, ki širši javnosti verjetno ne povedo veliko, znani pa sta predvsem v krogu zamejskih jadrancev in ljubiteljev morja nasploh. Oba se bavita z jadranjem že celo vrsto let, Brus celo več kot dvajset.

Prilika se jima je ponudila kar ob branju neke revije, "Il giornale della vela", v kateri je bilo neko obvestilo, ki je spodbujalo ljubitelje jadranja, naj se udeležijo že omenjene regate. Oba sta se seveda povabila takoj odzvala.

Regata je bila dolga približno tisoč milj. Naša predstavnik sta sodelovala na šestčlanski desetmeterski jadrnici (kategorija "Deller 34"). "Skipper" je bil iz Bologne, Gruden in Brus pa sta se z njim vrstila pri krmlilu. Člani posadke so se vrstili pri krmlilu tako, da so bili v dvojicah "dežurni" za tri ure, medtem ko so ostali štirje počivali, tako da je vsakdo počival šest ur.

Ob pogovoru se mi je ponudilo vprašanje, zakaj se nista Brus in Gruden udeležila regate s kako tržaško jadrnico. V Trstu enostavno ni bilo nobene možnosti nastopati na kaki lokalni jadrnici. Takih regat se lahko udeleži le kdor ima denar in svojo jadrnico, kot alternativa pa se ponujajo raznorazne sponsorizacije. V to pot sta šla tudi naša jadrnica, a nista naša jadrnica na nikakršno zanimanje. Pobudi pa se je odzvala neka tvrdka iz Bologne, ki je dala na razpolago kar osemindvajset novih jadrnic, da bi tako šokirala in izzvala pozornost širše javnosti, kar ji je nedvomno uspelo.

Vse se je začelo v nedeljo 28. maja. Približno dva dni prej so se člani posadke sestali, da bi pripravili čisto novo jadrnico, ki je v Rimini prišla praktično direktno iz tovarne. Najprej je treba povedati, da je bilo ozračje že od vsega začetka izredno veselo, saj je eden izmed sponzorjev te prireditve priredil praznik ob odhodu jadrnic iz Riminija. Jadrnicam so sledile razne ladje, na eni izmed katerih je bila celo godba, ki je skrbela za sprostitve vseh nastopajočih in seveda velike množice ljudi, ki se je zbrala na plaži. Vse to je potrdilo, da je regata Rimini - Krf - Rimini izredno pomembna, saj je najdaljša izmed tistih, ki se vršijo v Sredozemskem morju.

Jadrnica, na kateri sta sodelovala Brus in Gruden, je krenila v smer Gargana, kjer so se usmerili proti Albaniji. Na odprtem morju je posadko zajela nevihta. Grdo vreme je udeležence regate spremljalo za približno tri dni,

ko je bilo skoraj nemogoče jadrati. Ponoči so bili vsi člani posadke prisiljeni se zavezati, kajti ob padcu v morje je reševanje večkrat neučinkovito. V bližini Albanije so vse jadrnice ostale brez glavnih pomorskih instrumentov, saj kaže, da je v takmajšnjih teritorialnih vodah prepovedana raba le-teh. Kasneje so zopet vzpostavili zvezo med jadrnicami, tako da so se posamezne jadrnice lahko zopet seznanile z novicami, ki so prihajale od ostalih posadk. Do Albanije je potekalo vse v najlepšem redu, nakar je za dalj časa nastopilo brezveterje. Tedaj se je jadrnici približala albanska obalna straža, kar je predstavljalo nedvomno edinstven doživljaj, saj so se lahko Brus, Gruden in tovariši seznanili z nekim čisto drugačnim svetom.

V petek je jadrnica končno dosegla Krf in tako zopet krenila proti izhodiščni točki. Vremenske razmere so se nekoliko poboljšale, tako da je na jadrnicah zaplapolal spinnaker, veter pa je spet pomegel v bližini Barija; ponudila se je priložnost, da se je Brus lahko izkazal kot izredno dober kuhar.

Jadrnica je prišla na cilj skoraj nepoškodovana, medtem ko so zmagovalci marsikaj uničili in to verjetno zato, ker so pač tvegali kaj več kot ostali. »Naša« jadrnica pa je bila pred prihodom na Krf odlična trinajsta na skupni lestvici, na koncu pa je zasedla drugo mesto v svoji kategoriji z zaostankom približno desetih ur.

Tako Brus kot Gruden sta nazadnje želela opozoriti zamejsko javnost na te izredno zanimive in uspešne pobude, katerim bi se bilo treba čimprej odzvati. Naraščaja nedvomno ne primanjkuje, kakor tudi denarja ne. Vlak smo zopet izgubili ob priložnosti "Gira d'Italia", regate, ki gre od San Rema do Trsta. Že dejstvo, da se je te regate udeležila jadrnica iz Livigna, kraja, ki ima vse prej kot pomorske tradicije, potrjuje dejstvo, da je dovolj volja, katere očitno v Trstu ni. Absurd je v tem, da tržaške tvrdke enostavno zanemarijajo dejstvo, da imajo podobne regate velik odmev, saj npr. "Giru" sledijo največji italijanski časopisi in celo televizija.

Naša jadrnica imata veliko načrtov za bodočnost. Zagotovo se bosta drugo leto spet udeležila regate Rimini - Krf - Rimini in morda celo regate "Adriatic cup".

Našima jadralcema seveda želimo največ sreče, z upanjem, da bi našli tudi na pomoč domačih tvrdk, ne pa samo tistih iz drugih mest.

ERIK DOLHAR

Na sliki: Berti Brus in Walter Gruden na krovu jadrnice, s katero sta se udeležila regate Rimini - Krf - Rimini

adria impex

UVOZ-IZVOZ PREDSTAVNIŠTVA

D.D.

POOBLAŠČENI IZVOZNIK

IVECO
FIAT
LANCIA
PIRELLI
COMETTO

34132 Trst, Ul. Geppa 9, tel. 040/68802 - telex 460231 ADEXI - Fax (040) 68227
34170 GORICA, Korzo Verdi 51, tel. 0481/33576

Naročnina: mesečna 16.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 3.500.- din, naročnina za zasebnike mesečno 30.000.- din, trimesečno 85.000.- din, letno 320.000.- din, upokojenci mesečno 25.000.- din, trimesečno 65.000.- din, polletno 120.000.- din, letno 240.000.- din. Naročnina plačana vnaprej se med letom ne povzra.

Poslani tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 72.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 108.000 lir. Mali oglaš 760 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-888, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

30. julija 1989

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 85723
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Marko Waltritsch

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

CIPI
Cian italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Obsodili so jo na skupnih 26 let zapora, njenega ljubimca pa so oprostili zaradi pomanjkanja dokazov

Končni razplet v Savoni Guerinonijeva je kriva

SAVONA — Po skoraj dveh letih preiskav, sumov in ugibanj se je poletna kriminalka zaključila. Življenje v Cairu Montenotte, dremavam središču v dolini Bormida, se bo počasi vrnilo na stari tir, moralisti in pošteni pa bodo skušali čimprej pozabiti na sramoto, ki jim jo je povzročila zapeljiva Kirka z imenom Gigliola Guerinoni. Končno si bodo oddahnile tudi ženske, žene in zaročenke, saj ni več nevarnosti, da bi jim Gigliola zapeljiva može in žene. Usoda morilkine hčerke, danes 14-letne Soraye, pa bo ostala odprto vprašanje, ki ga bodo verjetno reševali psihologi.

Gigliola Guerinoni je bila obsojena na 21 let zapora zaradi umora ljubimca Cesareja Brina. Drugih pet let in šest mesecev pa bo morala presedeti, ker je s skupino pajdašev najprej skrila in nato še zažgala njegovo truplo. Gigliolin drugi ljubimec, Ettore Geri, ki je hkrati tudi Sorayin oče, pa je bil oproščen vsake krivde zaradi pomanjkanja dokazov. Geri je že presedel nekaj mesecev zaradi lažnega pričevanja in prikrivanja trupla, že danes pa bo lahko na svobodi. Gigliolini prijatelji Raffaele Sacco, Mario Ciccarelli in Giuseppe Cardea so bili obsojeni na različne kazni zaradi prikrivanja trupla in lažnega pričevanja. Domnevna morilka, sama namreč trdi, da je nedolžna, bo morala plačati tudi 60 milijonov odškodnine družini Brin. Ničče od obsojencev ni bil prisotne na večrajšnji končni razsodbi.

Cesare Brin je umrl nasilne smrti v noči na 13. avgust 1987 v stanovanju Gigliole Guerinoni. Brin je bil znana osebnost v Cairu Montenotte, poleg tega, da je bil lastnik lekarne, je bil tudi predsednik tamkajšnjega nogometnega društva, kar je bilo za Guerinonijevo najpomembnejše, pa je bil premožen in z njo zelo radodaren. V

tržno obvestilo

KRM01/3

Mladi Američani
prezirajo sonce

Mlečna
»zagorelost«

Ekološka drama
rojeva novo modo

MILAN - Ameriški "yuppii" so blede, pa ne zato, ker bi bili utrujeni, izmučeni od dela, od hlastanja po denarju in karieri. Ne, "yuppii" so se sami odločili za svojo bledico, ker bi sonce škodilo njihovi koži. Mladi ameriški častilci telesa so izbrali mlečno barvo in tako lansirali modo, ki jo diktirajo znanstveniki s svojimi pridigami o previdnosti pri izpostavljanju sončnim žarkom.

V Ameriki je sonce postavila na zatožno klopi Skin Cancer Foundation, najuglednejša ustanova za preprečevanje kožnega raka, in sicer zato, ker kaže, da povzroča koži resne probleme in v najslabšem primeru celo melanom, četudi je ta k sreči največkrat benign.

Ali se tudi mladi Evropejci izogibajo plaž in se odločajo za mlečno polt?

Verjetno ne, saj je neka multinacionalna družba s sedežem v New Yorku, ki proizvaja kozmetična sredstva za lekarne, pred kratkim predstavila rezultate svojih raziskav na področju žarkov UV.

Ta družba je v svojih laboratorijih izdelala izvorno serijo proizvodov za sončenje, ki zahvaljujoč se kombinaciji treh specialnih filtrov vsrkajo najbolj nevarne sončne žarke UV in tako omogočajo zdravo zagorelost.

Ta nova sredstva za sončenje izdeluje multinacionalna družba Korff in so na prodaj v ameriških in evropskih lekarnah. Tudi v Italiji jih najdemo v lekarni, in sicer v dveh formulah: za otroke (ki so bolj izpostavljeni nevarnostim sončnega sevanja) in za odrasle.

Gigliolinem življenju, 42-letna ženska je menda zelo šarmantna in samozavestna, se je zvrstilo več moških, v sodno preiskavo pa jih je bilo vpletenih kar šest. Poleg priletnega Gerija je Guerinonijeva omrežila tudi bivšega kvestorja Sacca in misovskega deželnega svetovalca Gabrieleja Di Narda. Sploh pa je bila družina blizu desni. Preiskave o umoru Brina so trajale dve leti, vodil pa jih je sodnik Maurizio Picozzi, s katerim je Gigliola Guerinoni večkrat prišla v kratek stik. V maščevalskem zagonu je nekoč izjavila, da je bil tudi sodnik eden od njenih številnih ljubimcev, izjava pa ji je bolj škodovala kot koristila.

Med procesom je Guerinonijeva upala na podporo svojega priletnega ljubimca Gerija, vendar se ji je tudi ta izneveril. Po začetnem oklevanju in delnem prevzemanju odgovornosti je vso krivdo za umor zvrnila na Gigliolo. Sodnikom je pojasnil, da je bil Brin že mrtev, ko se je tistega nesrečnega ve-

čera vrnil domov in da je Gigliola pomagal samo toliko, da je njegovo truplo strpal v avtomobil. Odpeljal naj bi ga eden od njenih prijateljev. Pojasnil je tudi, da so truplo posedli na zadnji sedež avtomobila, tako da bi Brin, ki je imel razbito glavo, izgledal še živ. Gigliola pa je vztrajala pri trditvi, da so Brina ubili neznanci, in sicer zaradi neke spodletele kupčije z mamili. Odločilno pa bi lahko bilo pričevanje Giglioline hčerke Soraye. Dekle je preiskovalcem sicer povedalo, da je samo šlo po kladivo, s katerim naj bi Geri razbil Brinu glavo, vendar tega pričevanja ni hotelo ponoviti na procesu pred sodniki. Prav med zadnjo razpravo je Gigliolin tožilec večkrat opozoril na vlogo dekleta, ki »je žrtev demonov, med katerimi je živela«. Proces se je tako začel in zaključil v senci sumov in dvomov, ki so Gigliolo Guerinoni dokončno potrdili za morilko.

Na sliki (Telefoto AP): Gigliola Guerinoni med eno od sodnih obravnav

Zelo gost promet na italijanskih cestah Ponekod pa beležijo »praznjenje« hotelov

RIM — V petek se je po italijanskih cestah premikalo 8 milijonov vozil. Po podatkih, s katerimi razpolaga prometna policija je to pravi rekord, vendar moramo pri tem upoštevati, da se tradicionalno obdobje masovnih premikov šele pričene. Kot običajno dosega promet svoj višek v avgustu, ko zaprejo še zadnje tovarne in si večina prebivalstva privoščijo vsaj nekaj dni letnega odmora.

Je sicer res, da ostane dobra polovica italijanskega prebivalstva doma, to pa vsekakor velja z izjemo sobot in nedelj, ko je tudi kratko potovanje najbolj razširjen šport poprečnega Italijana.

Neobičajno gost promet ob tem koncu tedna lahko delno pripišemo tudi zloglasnim algam, ki so postale že pravi babbav. V Emiliji Romagni so že pred mnogimi leti pozabili, kaj pomeni imeti na začetku avgusta, torej sredi najvišje poletne sezone, prazne sobe v hotelih in penzionih. Vele mesta najbolj radoživega in razbrzdanega italijanskega poletja so presenetljivo na voljo vsem, ki bi se zadnji trenutek odločili za sprehod po sluzastih nabrežjih.

V Bologni, kjer je središče letovišarske ustanove Emilije Romagne, so ugotovili, da bodo vsi hoteli

zasedeni le ob koncu tedna, s ponedeljkom pa bo mnogo »vitellonov« zapustilo neuporabne plaže in se vrnilo v mesta, kjer se občinske uprave trudijo, da bi prirejale čim prijetnejša kulturna dogajanja. V nekaterih letovišarskih krajih v Emiliji Romagne so na vrat na nos zbrisali vse lanske prepovedi v zvezi z nočnimi lokali. Letos se bodo turisti lahko zabavali vsaj v velediskotekah, predvsem v tistih, ki imajo svoje lastne bazene.

Sicer pa se turistična bitka bje prejšnjim dnevom kot na plažah. Z večerajšnjim dnem je postalo spoštovanje hitrostnih omejitev na cestah in avtocestah še bolj obvezno, saj je prometna policija »parkirala« enajst avtomobilov z vgrajenimi napravami za snemanje prometa. Iz posnetkov bodo agenti ugotavljali, kdo je prehitel na nevarnem mestu, kdo je preveč pritisnil na plin, kdo ni spoštoval ostalih predpisov. Lastnikom »nediscipliniranih« avtomobilov bodo nato poslali po pošti globo in, na željo, tudi kopijo posnetka, iz katerega je razvidno, da so falotje.

Hitrost na cestah je drastično omejena, na obmejnih prehodih ter na vhodih in izhodih na avtocestah

pa so že v petek zabeležili prve moreče vrste. Iz Milana ni bilo mogoče priti brez polurne čakalne dobe pod sončno pripeko in to neglede na smer, za katero se je kdo odločil.

Zelo potrpežljive pa so morale biti osebe, ki so se podale na Južno Tirolsko. Na izhodu avtoceste pri Bocnu so s helikopterji ugotovili, da se je vila 16 kilometrov dolga kolona vozil. Pri Bocnu je prišlo tudi do težke prometne nesreče, v kateri sta umrla dva karabinerja, 35-letna nemška državljanka pa je bila težko ranjena.

Kar živahno je tudi v Venetu in v naši deželi, kjer se je ob obmejnih prehodih zbralo na stotine avtomobilov. Kdor je za pot iz Avstrije v Italijo izbral prehod pri Reziji je moral potrpežljivo počakati uro in več, da je lahko prestopil mejo, približno enako dolga pa je bila tudi čakalna doba na prehodih z Jugoslavijo.

Sicer pa je potrpežljivost turistov na preizkušnji tudi v Jugoslaviji, kjer so na obmejnem jugoslovansko-madžarskem prehodu pri Kelebiji čakali kar štiri ure v koloni.

V Beogradu vse nared za začetek vrha neuvrščenih držav

BEOGRAD — Priprave na vrh neuvrščenih so v polnem razmahu. Do 15. avgusta bodo končali vsa gradbena dela, do začetka vrha neuvrščenih pa bodo poskrbeli še za "ljubke podrobnosti", je dejal podpredsednik beogradskega izvršnega sveta Konstantin Božić, ko je seznanil predsednike beogradskega občin o pripravah na vrh.

Gradnja največjih objektov, hotelov Hyatt Regency, Slavija 3 in apartmajskega objekta Geneksa poteka po načrtu. Letališče Surčin je pripravljeno za sprejem prvih gostov. Zgradili so tudi nov del ceste od letališča, na delu avtomobilske ceste Beograd - Zagreb pa so postavili novo signalizacijo.

Veliko dela je tudi z urejevanjem Centra Sava, vendar bodo tudi to končali pravočasno. Predsednik skupščine Beograda Aleksandar Bakočević je poudaril, da so objekte za vrh neuvrščenih zgradili v rokih, ki se jih tudi na zahodu ne bi sramovali. Bakočević je tudi opozoril, da so več kot 20 objektov zgradili s podporo mest in občin iz vse države, nekateri pa so Beogradu poslali tudi dragocena darila kot na primer: skulpture, grafike, mozaike.

Konkretno sodelovanje med Italijo in SFRJ

SPLIT — V Postiri na Braču je bila ustanovna skupščina prve jugoslovansko-italijanske delniške družbe za predelavo in konzerviranje sadja, povrtnin, mesa, rib ter trgovino. Slovesnega sprejetja statuta novoustanovljene družbe in volitve upravnih organov se je poleg predstavnikov delničarjev in gostiteljev udeležil tudi veleposlanik Italije v Jugoslaviji dr. Sergio Vente.

Mešano delničarsko družbo so ustanovila splitska podjetja Dalma, Dalmakomerc, Jadran - Ribolov, Koteks, Mesopromet, Jugoplastika in Union - Dalmacija, tovarni za konzerviranje rib Sardina iz Postire in Neptun iz Komiže ter italijanska firma Paninvest iz Ancone.

Delničarsko družbo so krstili za Panakom in bo imela sedež v Solinu. Glavni direktor bo direktor postirske Sardine Miro Kučić, predsednik skupščine pa Ante Skataretiko iz Splita.

Dolga kolona avtomobilov na avtocesti pri Milanu

(Telefoto AP)